

Lehrer der Kunst des Krieges
Meghallván, hogy mindnyájan a' Kris: Af: szony'
esküvésére mentenek, eze-től vlyodva szökött fáradt
paripájára, s egy szeműtés alatt a' templomnál termelt.

MÁRÉ-VÁRA.

Eredeti Magyar Román

a'

Magyar Előidőből.

I r t a

Nárajai Náray Antal.

A 391
MÁSODIK RÉSZ.

BUDAPESTI VIII. KER.
KÖZSEGI FŐ TARTANODA
KÖNYVTÁRA.

P e s t e n 1 8 2 4.

Petrócai Trattner Mátvás' betüivel.

Kr

Br 27450

2

Conservatorio di Musica

270

Sperai vicino il lido:
 Credei calmato il vento
 Ma trasportar mi sento
 Fra le tempeste ancor,
 E da uno scoglio infido
 Mentre salvar mi voglio
 Urto in altro scoglio
 Del primo assai peggior.

Metastasio.

1984 MAJ 3

RECEIVED
 ACCOGLIENZA DI LIBRERIA
 1984

AZUTÁN hogy ezek történtenek, harmad nap múlva Piroskának neve' napját tartották, — Hivatalosok voltak arra hozzátok valamennyi körül-belől lakozó Nagyok, 's Nemesek, a' kik is édes Atyádnak, úgymint Honnunk' eggyik legérdemesebb férjsijának kedvéért, a' kit egész Országunk különösen szeret, 's tisztelet, mind örömmel jelentek-meg. Ott voltunk a' mi házunkból is minnyájan. — Nyárády nem külömbben, még pedig édes Atyádnak különös meghagyásából, meghívatott.

Jól tudta azt Piroska, hogy Nyárády is megfogna jelenni születése' napján asztaloknál — errenézve minden erejét oda fordította, hogy méltó elfogadására mindenek a' legjobb renddel készítetttnének-el. — Eszébe se jutottanak néki mások — legkevesebbé se törődött egyebeken, csak Nyárádyja forgott szüntelen fejében, mintha csak egyedül ő fogna lenni a' napon vendégjek. — Maga vállalta-sel a' fő szakácsnéskodás' terhét is. — Tiszta kötöt vévén azért eleibe, mindeneket maga igazgatott konyhájokban. — Mindúntalan sürgette sütőjit — főzőjit — majd ezekhez, majd meg amazokhoz szaladott — most itt,

most ott igazíta foglalatosságaikon : a' legkisebb hibákat is kikereste, 's megjobbította. — Senkinek nem engedett csak egy perczig is ácsorogni — mint a' pereszlenke kisedé gúzsollyán, akként forgolódott közöttök, 's fennyen adott parancsai által az egész házat mozgásba hozta. — Elkészülvén pedig étkei, mindannyinak maga kóstolta meg ízét, 's a' mellyekbe hibát találhatott, maga adá meg savokat. — Mi már minnyáján jelen vóltunk, 's a' kik még nem látták a' tűzvész ólta édes Atyádat, szíveikből örvendettek a' szerencsétlenségtől megmentetett életén, 's az Egekig magasztalták egyszerismind, ámbár senki nem ismérte, Védangyalát. — Már csak a' házi Kisaszszonyt óhajtá látni mindenki ; egy sem is vólt közöttünk, a' ki számtalanszor ne tudakolódzott vólna utánna. Előjött csak ugyan Húgod is végtére, 's elevenkedő nyányasságával mindannyinkat felelevenített, és gyönyörű jelenléttével egész gyülekezetünknek újj kellemet adott.

Sokan vóltanak olyanok közöttünk, a' kik Nyarádyt még soha se látták. — Valamennyen, de leginkább Leányaink mód nélkül óhajtották megtudni, ki lenne azon gyönyörűséges Ifjú, a' kinek tudtokon kívül is olly' nagy kedvességet éreztenek szíveik látásán. —

Bétellyesedék nem sokára kívánságok, a' midőn a' leves feltétegett, 's mindannyian az asztalhoz állottunk, így szóllala-még édes Atyád Baráttaihoz, Nyarádyra mutatván :

Ime kedves Barátim! minthogy tudom, úgy is óhajtyátok megismérni ezt a jeles Jövevényt, kijelentem őt' itt előttetek, és egyszerűsággal barátságokba ajánlom. Ez az a nemes tulajdonságú nagy Lélek, a' kiben életnek bátor megszabadítóját szemléllétek, — ez azon jeles szívű Honnosunk, a' ki a' dühödő tűz' közepéből, az elkerülhetetlen halál' torkából nem csak magamat élet-halál között kiszabadított, hanem véreimet is önön élete' bizonyos veszedelmével bámúlásunkra megtartotta. Fogadjátok ma ötet Barátotoknak, úgymint a' ki öreg társatokat baráti kebletekbe vissza- adta. Jöszte remegő karjaim közé ifjú Barátom! azt mondá továbbá Nyárády felé nyújtván kezeit, — jöszte, 's érezzed mellyemen azt a' hálaadást, a' mellyet halálomig dobogni fog erántad aggszívem. Nem tészek ugyan ezzel, jól tudom, eleget halhatatlan tettedért, és emlékezz-meg arra, hogy minekutánna minden ajánlásimat megvetted, mind ez az, a' mit egy olyan tökéletes halandónak, a' micsodás magad vagy, adóképp' nyújthatok, úgymint a' kit a' halhatatlanító virtusok olyan karba helyeztettek, a' hol a' legnemesebb kincsekkel bírván, semmi nélkül nem szükölködhetsz. Ekkor megölelvén a' dicsérete' miatt támadott szemérmével tusakodó Nyárádyt, hevesen megcsókolá, ki is öszveszedvén magát szemérmes zavarodásából azt viszonzodá édes Atyádnak nagy tisztelettel: semmi okod sincsen nagy érdemű Hazafi! hogy felebaráti köteles-

ségemnek csekély megbizonyításáért annyi érdemetlen dícséretekkel tetézzed fejemet, semmit nem cselekedtem egyebet, csak a' mi mind a' hazára, mind pedig annak érdemtelen Fijára, reád nézve kötelességemben állott. — Szív nélkül valónak is kellett volna lennem, ha egy olyan számtalan nagy tettekkel koronázott Férjfiútól meghagytam volna fosztatni Honnyomat — és érdemetlennek tartanám életemre magamat, ha azt ki nem tudtam volna szánni egy kicsinyke fenyegetődző veszedelemre akkor, a' midőn olly' tehetős oszlopát tarthattam-meg Hazámnak általa; ne halmozz reám tehát olyan dícséretet, a' mellyekre egészen érzem méltatlan voltomat, 's ne szégyeníts-meg szükségtelen háláadásoddal, a' mellyet lehetetlen hallanom a' nélkül, hogy a' szeméremtől ne érezzem elfogatni szívemet. Mértéken fellyül megvagyom már erántad mutatott kevés szívességgem jutalmazva abból származott örömemmel, hogy szerencsém vala édes Honnyomnak visszaadni gyámolát, a' mellyet évekig keserű gondok valának buzgólkodó fijai. Kérlek inkább nagy nevezetű Férjfiú! hogy azon jóakaró indulatodban a' mellyre ritka kegyeségedből méltóztatol érdemesíteni, továbbá is tartsd-meg személyemet, a' melly mig csak élni fog, mindenkor végnélkül fog örvendeni, ha érdemekkel fénylő nagy szívednek hajlandóságára kegyesen méltatod.

Olly' módos ékesenszóllással mondotta-ezen kurta beszédjét Nyárády, hogy azok

által világosan felfedezte, melly nagy lélek-
 től lenne felékesítettve deli személlye; —
 senki se is találkozott a' jelenlévők között,
 a' ki azonnal belé ne szeretett volna, férjfiaink
 tudniillik nagyra született nemes Lelkébe,
 Aszszonyaink pedig, és Szüzeink gyönyörű
 személlyébe. — Száz szemek legeltenek egy-
 szer-egyszer termetén, 's mindannyian el-
 ragadtattva vetették rá pillantásaikat, tőle
 pedig bajjal fordították más tárgyra azokat. —
 De még jobban megígéztettek valamennyen
 bámulandó elméjétől, a' midőn már a' vége
 felé ebédünknek, megtöltvén előbb rovatolt
 kupáját, imígy kezdé Húgodhoz köszöntő sza-
 vaait. Megne ütközz rajta gyönyörűséges vi-
 rágszál! hogy ezen jeles Ifjak közül, a' kik
 ma születésed' nagy napja' ünneplésére ösz-
 ve-sereglettek házatoknál, én bátorokdok
 kikelni megköszöntésedre. Jól tudom, sokkal
 illendőbbben adták volna ők meg szüz érde-
 meidnek méltó dícséreteit nálomnál, a' mit
 lelkes tekénteitek minnyájoknak eleve ígér-
 tek, vakmerőségnek is látszathatik azért szán-
 dékom, mellyel olly' sűgárló tulajdonokkal
 díszeskedő Angyalnak, a' micsodás magad
 vagy, az én sikertelen szavaimmal törekedem
 megadni méltó tiszteletét. És így méltán el-
 rettenhették volna minden emberi dícséretet
 fellyülmúló virtusaid tehetetlen nyelvemet, 's
 foganattyát nem reménylhető vágyomnak tel-
 lyesítésétől könnyen elállíthattanak volna;
 meggondolván mindazáltal, hogy én rend-
 kívül való szívességédért, a' mellyet hanyat-

lott életemnek utolsó óráján mutattál erántam, fényeskedő személyednek legtöbbször tartozom, és hogy ezen hivatal, a' mellyet születésed' nagy napja' megállására versent törekedék mindenki magának foglalni, a' nélkül is engemet, úgymint vidéki megyéből valót, 's házatoknál legisméretlenebbet illet, ezeket elgondolván mondom, és még attól a' reménytől is tápláltattván, hogy megbocsájtja hallhatatlan kegyességed fogyatkozott erőtlenségét szavaimnak, még is reá merészelttem adni magamat, hogy fényes születésed' ünnepe napjának én végezzem szertartását. — Éllyél tehát páratlan példákkal ragyogó Szüz! olly' napokat éllyél, a' mellyeket a' szomorúság' setét fellegei soha meg ne homályosíthassanak komor árnyaikkal, élessze az Isteni gondviselés napról napra virtussait erkölcsös szívednek, a' mellyek abban olly' bokrosan nevednek. — Vezérellyen a' virtust kedvelő Örangyal olly' ösvényeken, a' mellyeken csak az öröm-rózsáknak feselő alakjai mosolyogjanak mindenkor eleven szemedbe, 's a' mellyeken a' boldog megelégedés' levegőjét szíhassad ártatlanul pihegő mellyedbe. Maga a' nagy Teremtő terjeszsze - ki feletted védő karjait 's ő óvja-meg a' világi veszélyektől ártatlan fejedet. — Éllyél a' jelességeddel dicsekedő hazának tündöklésére! Éllyél szerető véreidnek gyönyörködtetésére! és mindnyájunknak kimagyarázhatatlan örömére éllyél! — — Éllyen! Éllyen! riadozott minnyájunknak ajakin, a' midőn Nyárády végezte sza-

vaít, és minnyájan kiürítének csurdúltig töltött serlegeinket. — Azután pedig, hogy az öröm-robaj lecsillapodott, imígy válaszol néki visza néhány szavaival Húgod: Nagy köszönettel veszem kívánságaidat nemes indulatú Ifiú! a' mellyekben valamint erántam viseltető szíves Barátságodnak, a' mit a' minapi halhatatlan teted által egész házunkkal tapasztaltattál, csalhatatlan jeleit adtad, úgy nagyra született lelkedet is világosan kifejtetted; és ámbátor ismérem együgyü tulajdonságimat, 's vékony érdemeimet jóllehet méltatlanoknak érzem magasztaló szavaidra, ismérvén mindazonáltal azon törekedő szándékokodat, hogy személlyem' lekötelezsd, megszenvedem kimeríthetetlen kegyességedből, 's minden érdememen fellyül ajándékozott dícséretidet, és óhajtasaidat, a' mellyek csak olyan tellyes-halandót illethetnek, a' micsodás a' magad' hasonlíthatatlan személlye, szívessen fogadom, csak hogy csoportozott kegyeidnek, a' mellyeket minnyájunkra kiárasztál, ne kívánnjad méltó hálaadását, a' mit nem is az én vékony tehetségü leányi erőmben, hanem magadhoz hasonlóknban, a' kik tudniillik olly' magasán fellengeznek felettünk, lehetsz-fel egyedül. — Arra azomban, a' mit az Istenek meg nem tagadtak erőtelen személyemtől, 's a' mi leányi gyengeségemtől kitelhetik, mindenkor bátran számat tarthatsz, és annyiból meg is fogom bizonyítani, hogy ha nem haladnákmeg érdemeid erőmet, nem közlötted volna háládatlannal szívességedet. — Olly' magát

kedveltető édességgel mondta-el ezen csinos köszönetét Piroska, hogy még a' kik az előtt is módnélkül szerették, újonnal felgyúltni érzették eránta szíveiket. Eggy se vólt talán az egész asztalnál, a' ki Nyárádyt Húgodnak, és viszont el ne jegyezte vólna gondolattyában, mert valamint eggy se tartotta Ifjaink közül érdemesnek magát Húgod' szerelmére, úgy Leányaink közül se bátorzkodott eggy is Nyárádyhoz hasonlítani a' maga személljét, elemben pedig olly' annyira hasonlóknak találták egymáshoz azokat, hogy semmit se tartottak igazságossabbnak, mint hogy azok az Istenektől egymás' boldogítására teremtetek; csak az özvegy Dúshegyiné vólt egyedül az, a' ki bízván ki-kiáltott szépségében, reménylette, 's egyszerismind el is végezte: megnyerni Nyárády' hajlandóságát. — — Nem tartom szükségesnek, hogy ezen híres-neves Aszszonynak előtted is isméretes szépségét itt hosszas beszédemmel magasztaljam, sem arról, hogy melly példásan éle Istenben elhúnytt férjével, 's melly fedhetetlen erkölcsökkel sűgárlott annakutánna is, egész míg Nyárádyt megismérte; mivel te ezeket magad is mind tapasztaltad, hijában való szószaporítást nem teszek, csak azokat fogom rövideden elmondani előtted, a' miket Nyárády eránt lobbant határtalan szeretete miatt követett-el kényában. — Alig tüne asztaltoknál szemébe Nyárády, azonnal megmozdútlak bellyében érzései, 's valahányszor rá tekintett, mindannyiszor inkább szökdöstének ke-

belében; — a' midőn pedig annak Húgodhoz tett ékes köszöntését bámúlva halgatta, egészen elvesztette indulatin volt hatalmát, 's tüstént eltökéllette elméjében, hogy ha bár mennyi fáradságában kerülend is, csak ugyan törekedni fog megnyerni szerelmét. A' szerelem-féltés azomban, vélvén, hogy talán már Nyárády Húgodat imádja, már azon első perczenetben kínozni kezdte nyúghatatlan szívét. Minden erejéből vigyázott ez okért. 's körülöttök a' legnagyobb figyelemmel kémlelődék mindúntalan.

Az asztaltól felkelvén kertetekbe menénk valamennyen sétálni. — A' többieket elhalgatván, Nyárády Piroskáját mulattatta, magam pedig, hogy Barátom annál bátorságosabban töltené-el ezen szerencsés pillantását, Nénikédhez kapcsolám magamat, és azt egyik-másik virágjainak megmagyaráztatásában foglalatoskodtattam; — el is értem czé-
 lomat: A' két szerelmesek, minekutánna jól elmeszsződve tapasztalák a' többiektől magokat, egy terebélyes hársnak árnyékában helyhezett pamlagra telepedtek; — Nyárády szemiből merő bú nézett-ki, a' mit észre vévén Piroška, minekutánna környül-tekéntvén magát, senkit nem sejtett közelíteni feléjek, imígy szóllítá-meg ötet, maga is szomorúra változtatván vidám arczáját: De miért vagy te ma olyan szomorú Nyárády? valamennyen olly' vígak vóltanak asztalunknál, és te bened, a' ki legnagyobb örömedet jelentetted születésem' napjára szavaidban, nem hogy

örvendezést, hanem még olyan valami ízetlen komorságot kényteleníttem tapasztalni, elhidd egy cseppet se tetszik ma nékem viselkedésed, avagy talán megsértettél valakitől házunkban? vagy pedig a' régi kölcsönt akarván visszafizetni, magamra haragszol? már azt nem bánom, csak hogy osztán te is olyan könnyen meghagyjad magadat kéreltettni általam, mint én midőn vigyázatlan-ságodért boszorkodtam. — Ah! hogy gondolhatsz olyas valamit felőlem, drága Kisaszszonyom! azt felelé néki Nyárády, szép kezét a' legédesbb indulattal csókolván; — hogy gondolhatsz olyast személyemről, a' ki nem győzöm magamat elég szerencsésnek állítani, ha te megkímélsz haragodtól, nem volna akkor nálam bizonyosan háláadatlanabb teremtés, ha annyi szívességeidért, a' melyekre minden érdememen kívül méltatsz haragommal fizetnék, de hogyan is tudnék én olly' vétkes érzést gerjeszteni szívemben az ellen, a' kinek minden tehetségemből kegyességét törekszem megérdemelni? és a' kinek minden hozzám viseltető legkissebb szívességiért is örökös köszönettel tartozom? Lehetetlen volna énnékem ártatlan Teremtés! még akkor is lehetetlen volna nem imádnom tégedet, ha semmi szívességedben nem részeltetnéd is érdemetlen személyemet. Hogy gondolhatod tehát még is azt, hogy te reád haragudjak? — A' föld' hirtelen szétnyílása temessen - el előbb, kívánom, hogy sem anyagi személyed ellen olly' megbocsájthatat-

lan vétekre vetemedni tudjak. Ah nem harag az kedves Kisaszszonyom! a' mit szememben komorkodni mondassz, ah nem az! hanem, a' mit szégyenemre kell megvallanom, szomorúság, olyan szomorúság, a' melly minden ok nélkül, 's minden ellene szegezett iparkodásom mellett rontott bé szívembe. A' mindenható Istenek tudják egyedül, a' kik eleve ellátták rendeltetésünket, minek légyenek kedvetlen érzéseim követtyei, de hidj meg szavaimnak, olyan szűfájdalmak fogták el mellyemet, a' mellyekből lehetetlen valamely rám váró veszélyemet nem következtetnem. Piroska, ámbátor maga is elszomorodott Nyárády' panaszszán, mindazáltal, hogy felderíténé valamennyire kedvesét. Te mindég tudsz magadnak, azt mondá néki egy kis durczasággal, te mindég tudsz magadnak valami képzeltt veszedelmet teremteni, a' mi soha se fog bétellyesedni rajtad, nem mondtad e taval ilyenkor is ugyan azt szobámban, midőn másod' ízben nálunk vóltál, és én kértelek, hogy még maradjál-meg egy vagy két nap városunkban, nem rebesgetted e akkor is azt, hogy valami nagy veszedelem fenyegetődzik ellened, és annak elmellőzésére sietsz eltávozni vidékünkéről, és ime! (ezt nevetve veté szavaihoz) és íme még is épen vagy, még pedig itt, a' hol olly' nagy veszedelmet gondoltad lappangni. — Igaz, kellemetes Teremtés! azt mondá továbbá Nyárády, igaz, mindenek felett kellene lennie örömömnek, meggondolván, hogy azon ve-

szedelmet, a' mellyet akkor valóban annak lennie vélék, olly' szerencsésen elkerültem, és az Istenek olly' nagy világi idvvel áldottak-meg, a' mellyet valamint soha meg nem érdemlettem, úgy soha nem is reménylettem: ismét ide vezérelvén személyemet, a' hol anyagi társaságodban nem csak részt vehetek, hanem egész napokat, sőt heteket tölthetek. Hol vagyon pedig a' boldogságnak az a' magas ponttya, a' melly az én véghetetlen boldogságom' tetejénél, a' hová szívességedből jutottam, számtalanszor alacsonyabb ne volna? — hol a' halandóknak azon legszerencsésebbje, a' ki felett mennyei személyeddel való társalkodásomban temérdekül magossabban ne kevélykedhetnék? — Ám de mind ezek mellett is olly' véletlen irigy szomorúság fogta - el szívemet, a' mellynek az elhihetősen fellyül érzem keserítő hatalmát. — Meglehet, hogy magok az Istenek ostorozzák szívemet, miérthogy ollyannak merészelttem avatkozni társaságába, a' kinek nem lehet érdemes egy esedékeny haladó mennyei szívére, és akár mi által okoztatott is kínra vált örööm, elég az, hogy a' szerencsétlenségtől kimondhatatlanul rettegek, kérlek azért oh szerelmes Kisaszszonyom! ki ne zárd valaha mutatott kegyeidből szerencsétlen imádódat, a' ki tapasztaltt szívességedből történendő kiesésével a' legirtózatosabb kínoknak tétettneki prédává, 's a' legkárhuzatosabb kétségbeesésnek jutna martalékúl. — Hallván ezen elkeseredett szavait Nyárádynak Piroska, an-

nyira elszomorodék érzékeny szíve, hogy csak alig tartóztathatta-vissza szemeiben könnyeit. — Nem is vólt már tehetségében nyájasságát tettetnie, hanem azt felelé szánakodó szép szemeit fordítván reája. Ne aggódjál haszontalan jó Nyárády! bizonytalan bajodon, 's ne rettegtesd család képzetekkel szívedet; ha csak hozzád viseltető szívességemből történő kizáródásodtól gondolod következhetni képzelte veszedelmedet, úgy éppen nincsen okod, hogy magadat olly' méltatlan félelemmel emészszed, sőt ha szívességemben helyezetteted boldogságodat, úgy bizonyos lehetsz benne, hogy nints a' világon olyan halandó, a' ki állandóbb boldogságát remélyhetné náladnál. Itten térdeire veté magát Húgod előtt Barátom, és gyönyörű kezetskéjét érzéseinek legédesbb enyelgése közben nagy indulattal csokolván, hálaadatossága' ösztönétől vett szavaival érzékennyen megköszönte szívessége' ajánlását; — sajdítván pedig, hogy valaki csertetne a' bokrok közt körülöttök, felugrék helyéből 's Húgodat azonnal karjaira öltvén, kertetekből kifelé indultak. Mig haladának egynehány lépésnyire, Dúshegyinére akadtanak útt yokban: Ez a' Nyárády' bájoló fényeitől elszédítettett Aszszony tudniillik szempillantásról szempillantásra jobban égvén szerelmében, 's el nem tűrhetvén megsebhedett szíve, hogy bálványát olly' sokáig nem láthattya, keresésére indúlt vólt, hogy ha talán magán lelhetné ötöt, csak egy két szót is beszélhetne vele, minthogy azomban a' mint

mondám, mire reá akadott, már a' kertből kimenőben, és a' mi több Piroskával találta, nem érhet-e el ez alkalmatossággal bús szívé' arányát.

Eloszolván a' Vendégek házatokból, Dúshegyiné is haza ment. Hányta vetette, mi-helyt szobájába érkezett, elméjét, miképpen kecsgethetné Nyárádyt házához, hogy azután minél inkább befúrhatná magát nagy 's nemes szívébe. De nem sokáig kell vala bús fejét törnie. Az út minden fáradsága nélkül megnyíla előtte, mellyen azután kívántt czél-lyáig eljutott. — Azután tudniillik, hogy ezek történtek, harmad vagy negyed napra meg-érkezett testvér Öccse Máté Eperjesről, hogy Nénnyének mulattatására lenne özvegy ma-gányosságában. — Ki légyen ez az Ifiú? és melly barátságos természetű? azt szükségtelen lenne magyarázgatnom előtted, minthogy magad is jól ismérvén ötöt, tudod érdemeit; csak azt kell itt tudtadra adnom, hogy egy-gyütt végezvén velünk Posonyban oskoláit, Nyárádyt már nem csak ismérte, hanem vala-mint minden, a' ki társaságában egyszer két-szer részt vehetett, szerette is. — Mi semmit se hallottunk még mindeddig Széplakon lét-téről. Történt azomban egyszer, hogy a' midőn házatok előtt mennék, a' melly, va-lamint magad is jól tudod, a' miénkhez csak negyedik, ő az ablakokon nézgelt-ki. Alig hogy megsejte bennünket, azonnal kiszalada elejbénk, 's megvevethetetlen esenkedéseivel reá tudott bírni bennünket, hogy egy kurta
ba-

szen tulajdonítanom ígéretedet, mindazáltal csak gyakrabban láttassad házunknál magadat, könnyű lesz nálam a' bocsánat; azt pedig különösen kikérem, hogy miattam Barátodnak elúnatkozást ne szerezzél, hanem ötet is mindenkor elhozzad magaddal. — Ezeket mondván elmosolyodott, mi pedig meghajtván magunkat előtte, folytatánk útunkat.

Helyét is alig találhatta örömében Dúshegyiné, hogy Öccse, és én általam Nyárády' barátságát megnyerhetni, bizonyos reménnyel foganszott.

Én minthogy az egész tájékunkon szépeket hallottam felőle, és a' mennyiben magam is megtudom az embert ismérni, magam is a' legtellyesebb erkölcsöket tapasztaltam tündöklenni benne, meg se gondolhattam; mi légyen szándéka, és szerencsémnek tartván, szívességére méltattatni alig vártam, hogy megígért látogatását lefizessem. Arra nézve mindjárt más nap' tiszteletére is mentünk. — Felette nagy örvendezéssel fogadott bennünket, de minthogy valamennyien egy szobában voltunk, és Nyárádyval semmit nem szólhatott különösen, ez nap' semmi, a' mi az elbeszélést megérdemelné, nem történe; azt az egygyet csak ugyan még se halgathatom - el; hogy szép eszét, 's tökéletes lelkének egyébbumű jeles tulajdonságait olly' annyira kimutatta előttünk, hogy lehetetlen volt gyönyörűséget nem éreznünk társaságában. — Én ugyan már többször voltam vele, nem csak holmi mulattságos gyülekezetekben, ha-

nem magányosan is szobájában, de még annyira soha se tapasztaltam méltóságát, sem annyi számtalan kellemeket nem találtak benne az előtt szemeim; — de nem csudálom, mert a' mint az előbeszéllendőkben kifog tetszeni, ő ezeket csak Nyárády előtt tudta egyedül, 's akarta kinyilatkoztatni, úgy mint a' kinek minden erejéből szívébe akará fészkelni személyét; — és hogy megmondjam az igazat, szinte megígéztetve éreztem magamat szívszédítő ékeinek bájától. De maga Nyárády is megismérte, hogy annyi kellemetességekkel fegyverkezett személyre még soha nem akadtanak szemei, és előttem nyilván megvallotta, hogy ha Piroskának angyali valója le nem bilincselte volna szívét, e' lehetett volna talám legelső, a' kinek örömmel zálogolta volna - el indulatit. Szép is vólt Dúshegyiné valóban, mert jóllehet meghalt kedves Urával hat esztendőig páros életet élt, minthogy azomban még semmi magzatban nem gyönyörködhetett, és amúgy is csak mintegy huszonkét tavaszszát számlálta fiatal korának, mind azon természeti kellemei, a' mellyektől Leányévében ékesített, még most is egész elevenséggel tündöklöttek szép tekintetében.

A' következő napon levelet kaptunk Bátyámtól Ferencztől, a' ki akkor katonáskodván Nagy-Szombatban szállásolt, hogy élet-halál közt sínlene ágyában. — Édes Atyám törődött öregsége miatta, e' mellett egészségének sem éppen lévén javában, nem bá-

torkodék felvállalni olly' húzomos útavazást gyenge tagjaira. El vala tehát végezve, hogy én és édes Anyám fogunk menni Nagy-Szombatba. — Úgy lett tehát, a' reánk virradott hajnalkor, már elindúltunk a' gyászos útra, a' melly nékem, a' mint továbbat hallani fogod, két rendbéli szomorúságot okozza, Nyárádnak pedig sírjáig tartandó gyötrelmeket eszközle. — — — Ó melly megfoghatatlan az emberi érzemények' csuda munkálódása! olly' véletlen fájdalmas szomorúság szorítá-el, midőn Nyárádytól elválék, szívemet, hogy alig tudtam egy két búcsúzó szavaimat kirebegni elnehezült ajakimon. — Csalhatatlan jele ez az emberi előérzésnek!

Az alatt míg én elfelejthetetlen Testvérem' el-elsírolása után (itt könnyekre fakadt Kincsey, és szeretett Bátyya' halálának emlékezetén eltelvén szíve szomorúsággal, elhaltak az igék fuldokló mejjében, míg végre a' bűnnek szemeiben kiáradott árjat megnyhítvén valamennyire fájdalmát kiöntésekkel, vissza-nyeré részét erejének, 's imígy folytatá, kitörülvén szemeit nedvekből, szomorú szavait) Az alatt, míg én Nagy-Szombatból vissza-tértem, halljad a' Széplaki irtóztatós változásokat: Elmenetelem után semmiképpen nem nyugodott Dúshegyiné mindaddig, míg-ien Nyárádyt magokhoz nem csalattatta Öcsésével. Ez a' nagy barátságú jó Máté, nem értvén Nénnyének akarattyát, egész erejével azon vólt, hogy Nyárádyt addig is magához édesgetné, míg én útamról megtérnék. El

is érte nem sokára kívánságát, és mondhatom, valóban volt is oka Nyárádynak, hogy helyet engedjen kérésének, nem csak azért, mivel ötöt igen kedvellette, hanem azért is mert nálunk senki nem vala, a' kivel egy két óráját ifjúi barátságoskodással tölthette volna el.

Már két nap' tartózkodék Nyárády Dúshegyieknél, a' nélkül, hogy a' szerelmes Menyecskenek legkevesebbet is észre vehetett volna eránta forró szerelméből: Ismervén tudniillik a' maga érdemeit ezen elmés Nő; jóllehet minden órája kínosan esék is nékie, hogy Nyárádyval nem közölkette véghetetlen szeretetét, minden únszolását vissza-verte mindazáltal érzésinek, és Nyárádytól várta azt, a' mit utóbb is magának kell vala teljesítenie. Ez alatt a' két napok alatt tehát semmire nem engedte vetemedni indulatit, a' miből szerelmet magyarázhatott volna Nyárády, és ez volt oka, hogy a' szándékát nem értő Barátom olly' nagy szívességgel viselte volt magát eránta, hogy a' szerelmétől gyötrődő Asszony már elfogattatottnak állítá lenni, mivel pedig mintegy bizonyosnak gondolta azt, hogy Nyárády bátortalansága miatt nem merészli felfedezni szerelmét, elvégezé magában, hogy útat fog néki nyittani nem sokára, a' mellyen kétség kívül kitörendnek félékeny érzései. — Még a' mioltától fogva házánál tartózkodék, egyszer se volt véle magányosan Nyárády, hanem vagy a' városba méne-ki sétálni, vagy pedig oda-

haza szobájában olvasgatott. Behítta volt tehát ötöt a' harmadik napon magához, és mi-nekutánna a' párnaszékre leülteté melléje: Ugyan lehetséges e az Nyárády, azt kérde tőle mosolyogva, ugyan lehetséges e, hogy magadat el nem únnád örökké a' szobádban üldögélvén? már azt pedig nagyon fájlalnék, ha megúnatkozásodat kellene tapasztalnom házomnál, ámbátor időd' hosszúságát egyedül magadnak tulajdoníthatnád, minthogy később vagy szobádban magányosan' szenvedni, hogy sem egy két lépést tenni szobámig; pedig hidd-el, olly' únalmasok néha néha óráim, hogy igen lekötelezne akár ki is, ha egyet kettőt azok közül megrövidítene társaságában. Ezen udvarias szemrehányást nem kevéssé szégyenlette Nyárády, meg akarván azért magát tőle védeni, azt feleléviszsa kérlelve: Megengedj Aszszonyom! hibás magamviseletéért, a' mellyet nem is egyébbnek, mint bátortalanságomnak tulajdonítsál. — Megvallom, ha mertem volna kívánságomnak kedvezni, úgy meg is úntad volna gyakor megjelenésemet, de tehetetlenebbnek ismervén magamat, hogy sem egy ollyan jeles Teremtésnek, a' micsodás magad vagy, elégséges vólnék mulattatására, nem merészelttem terhedre lenni alkalmatlan személlyemmel; minthogy, azomban olly' kegyessen méltóztatol bánni vélem, hogy meglátogatásod' gyakorlását megengeded, ezer örömmel fogok ezekután megjelenni tiszteletre, a' mit hogy eddig is nem tellyesíthet-

tem, valóban nem kevés kedvetlenségemre szolgáltatott okot. — Ezeket hallván Dúshegyiné Barátom' szájából, már nem is kétkedheték benne, hogy attól ne szerettetne, eltelvén azért egészen örömmel, hogy még világossabban kifejtgettetné vele szemérmétől hátráltatott érzéseit, így szólla hozzá egy kis boszszúsággal: Hát olly' igazságtalan lehattél erántam, hogy a' büszkeséget tulajdonítottad természetemnek? ebben ugyan nagyon csalatkozál; de kinek is juthatna eszébe Nyárády eránt kevélykedni, a' kitől mindennek olly' távol vagynak jeles tökéletességeire nézve? avagy ollyan gyáva ítéletűnek gondoltad, vagy csak akartad lenni személyemet, hogy nem ismérnem-meg benned a' megcsoportozott érdemet, mellynek csak egy kis része is elégséges lenne reá, hogy mindenektől tiszteltessél? Ne bántsd-meg tehát, kérek, ezekután bal vélekedésidre érdemetlen szívemet, és ne vond-meg tőlem bátortalanságod' ürügygye alatt továbbá is társaságodat, a' mellyben minél többszer részesítesz, annál inkább megfogod bizonyítani, hogy nem irigyled másoktól azt, a' mivel az Istenek sem azért ékesíték-fel személyedet, hogy csak magad boldogúlyál birtokában, hanem azért is, hogy másokat is gyönyörködtess közlésével. — Kiméelj-meg Aszszonyom! azt mondá Nyárády, 's ne aggass olly' súlyos dícséreteket csekély személyemre, a' mellyeknek el nem viselhetik terhét vékonyka érdemim, ne kívánnyad, hogy valahányszor reá emlékezem mél-

tatlan személyem eránt mutatott szívességedre, a' mellyet rendkívül való kegyességed minden érdememen kívül pazéról fejemre, mindannyiszor megpirúlni kénteleníttessem, meggondolván lefizethetlenségét érette tartozó örökös adómnak. — Semmit se tészek egyebet, felele Dúshegyiné, a' midőn páratlan virtusaidat törekedem tehetetlen szavaimmal magasztalni, csak a' mit érdemeid megkívánnak, és a' mire kötelesnek ismérem magamat. — Nem felele erre többé Nyárády, látván hogy a' nemes indulatú Aszszony vetélkedni kívánna vele az udvariságban, néki engedte azért a' győzedelem-pálmát. Azomban hogy még is helybenhagyni ne látszassék halgatása által személyét arányzó dícséreteit, megcsókolá háladó felelete helyett kezét, és magát méllyen meghajtá előtte. — Tetszett ez mód nélkül Dúshegyinének, még minekutánna kiment volna tőle Nyárády, akkor is az attól nyertt kézcsókolás forgott vala szüntelen eszében: Ismét egy jele! (mondá magában) erántam vonszó indulattyának, bizonyosan nem érzéketlen tehát már a' makacs erántam, hanem hegyke elméje szégyenli kinyilatkoztatni előttem hajlandóságát szívének. De hijába kedves Nyárády! kikell, kikell vele jönnöd előbb utóbb. Lehetetlen, hogy a' tűz lefojtódván, ki ne rontson előbb utóbb zárain.

Még vagy két nap' halasztotta a' szerelmes Özvegy világosan kimutatni szeretetét, abban bízván mindúntalan reménysége, hogy

majd maga Nyárády meggyónandja indulat-tyát ; olly' nyájassan bánt az alatt vele , hogy nem tudom ki lehetett volna az a' kemény szívü érzéketlen , a' ki meg ne hódolt volna angyali szépségének. — Nyárádynak mindaz-által , nem bírván már többé szívével , a' mellyet hatalmasbb mágnes tartóztatott , hogy sem azt csak egy pillantatig is elvonhatta volna annak isteni erejétől , nem vala többé tehetségében abból másnak ajándékul legkisebb részetskét is nyújtani.

Elszenvedhetetlenekké váltanak végtére a' szerelemtől szinte beteg Nőnek nyúghatatlan kínnyai , sírt sokszor boszúságában , hogy nem tudott se Nyárádyn annyira diadaloskodni , hogy érzése' kivallására kényszeríthette volna , sem a' maga akaratos szemérmén annyi erőt venni , hogy értésére merte volna néki adni hajlandóságát.

Nem türhetvén már továbbá utóllýára titkolódzó szívének gyötrő érzéseit , eltökéllé egy reggelen magában , hogy délután a' szomszéd ligetbe fog kirándúlni Nyárádyval. — Még az ebédnél le is kötelezte ötet , a' ki helytelenek állítván egy olly' tökéletes Teremtésnek megszegni ártatlan kívánságát , a' ki az ő mulattatásában olly' nagy szívességgel fáradozik , örömét mutatta tetszésében , jól-lehet valójában fájlalta , hogy Piroskájának nem mehetett azon napon látogatására , a' mit bajjal tudott csak egy nap' is elmúlatni.

Béfogattattván tehát az örömében elmerült , 's daliásan felöltözködött szép Özvegy

mintegy déleesti három órákor pompás hintójába, felüle abba halálba szeretett kedves vendégével, 's egyszeribe a' ligetbe termettek. — Holott le-szálván kocsijából, és szép karját Nyárádynak nyújtván, jöszte, azt monda néki igézö nyájassággal, jöszte kedves Nyárády! tekintsük - meg egy részét ezen gyönyörködtető pagonynak, nem árt az az egészségnek, ha az ember egy kevéssé kijáráskállya magát. — Ollyan híres forráshoz foglak most vezetni, a' melly már sok századok óta ismérteti az emberekkel frissítő érdemét, nem meszsze fakad innét, mindenütt rónán mehetünk, és ha ellankadnának is egy kevéssé oda menttünkben tagjaink, megújíthatjuk ott magunkat annak elevenítő kristályával.

Nyárády megfélekedezék e' magáról, vagy Piroskája körül repkedett akkor is elméje? miért? azt még mái napig se tudom bizonyosan, elég az, hogy szomorú gondolattyaiban annyira elmerüle, hogy a' néki kedveskedni öhajtó szép Özvegynek nem is ügyele enyelgő beszédjére, a' mit megsejtvén Dúshegyiné. Ugyan hogy lehetsz ollyan érzéketlen Nyárády? azt monda néki elszomorodva menttekben — hogy adhatsz még itt is helyet a' szomorúságnak, a' hol mindenek virítanak, és mindenek örvendenek? Nem hallod e minő édes ömledezéssel csevegik a' fürge madarkák dalaikat? kiváltképpen a' kis fülemile miként bétölti az egész ligetet ékes énekével? És te még is mind ezekben nem gyönyörködsz], hanem tudja, hol jártatod komor gondolati-

dat. Magába térvén ezekre Nyárády, felette elszégyenüle ékes sétalótársának pirongatására, még pedig annyival inkább, mivel azt valójában megérdemlette. Kedvezni kívánván tehát néki, és kitisztítani magát illetlen botlása hibájából, éppen ne gondold azt, így szólla hozzá érzékennyen, éppen ne gondold azt, hogy hidegségem okozta legyen egy két perczeni némaságomat — legháládatlanabb volnék, és legkevesebb szívességedre is érdemetlen, sőt egy szóval szerencsétlen, ha olly' tiszteletre méltó személynek, mint magad vagy, lévén kedves társaságában, meg nem ismérném felettébb való szerencsém, és a' gyönyörűség' édességétől ellennének zárottatva érzéseim. Ne tulajdonítsad mindazáltal, kérlek, vétekül szívemnek, ha kénytelen vagyok megvallani, hogy a' természet' szavától buzdítottván, egy kevéssé öreg szüléimről gondolkodtam, a' kik óhajtva várnak kebeleibe, és nem tudván miért történt szokatlan elmaradásomat, bizonyosan törödni fognak elkéstemen. Efféle beszélgetések között azonban eljutottak az említett kised völgyben búzógó forrásnak igézö köréhez, és annak puha gyp-székkal kínálkozó zöld selymében, hogy magokat valamentég kipihennék, egymás mellé leheveredtek, azután azt kérdé Nyárádytól Dúshegyiné: no mondd-meg már most kedves Nyárády! ha nem gyönyörű kis vidéketske e ez? Valóban gyönyörű! azt felelé Nyárády, és ha nékem ezen kedves környéken esett volna szerencsém születni, üres

óráimnak nagyobb részét tölteném el árnyékos ölében. — Lelkesítettvén ez által a' szerelmes özvegy, imígy kezdé, egy lassú sóhajtaást bocsájtván előre, bús örömmel fűszerezett szavait: Ah melly igen megegygyez természeted az enyimmel! oh mennyi édes órákat töltöttem én már el ennek csendes keblében! De ma kivált úgy tetszik előttem, mintha valami különös gyönyörűséggel kedveskednék az egész sűrűség. — Mintha ma kedvesebb illatokat terjesztenének a' fűszálak is magokból, sőt még mintha ez a' kis fakadék is elevenebben buzongna ma dombjából, 's enyelgőbben futtatná a' kavicsokon mormoló kristályait, szóval ma minden szokatlan édességgel tölti-el szívemet. Ah! melly elfelejthetetlen napom lészen ez énnékem egész életemben! — Ezen utolsó szavai, mellyeket sohajtással rekeszte bé, olly' nagy megpirúlását okozták, hogy nem álhatván-ki Nyárády' tekintetét, kénytelenítettett egy kevéssé más felé fordítani lángbaborúlt arczáját: a' szerelem és szemérem öszvefogott erővel dúltanak keblében, 's felzúdúltt érzéseinek hánykódó hullámjai magassan emelgették szorúlttan pihegő mellyét; a' mit látván Nyárády, azonnal sajdítani kezdé változása' okát, 's mód nélkül megrémült. — Sajnállotta a' szemérmével küszködő Szépet, kiváltképpen a' midőn meggondolta, hogy magának is akképpen vala állapottya, midőn Piroskája előtt elejéntén felfedezgetni kezdé szeretetét. — Azomban erőt vett magán Dúshegyiné, és hogy el-

titkolná Nyárády előtt, a' kit ő néki kell vala inkább bátorrá tenni, szavaiból származott szemérmességét, vissza fordítá feléje szomorodott képét, 's a' szeméremmel üzött viaskodásokban megtüzesült szép szemeit annak tekintetére függeszté. Nyárádynak nem külföldben a' szemérmességgel küzdöttek két piros arczáji. Ezt Dúshegyiné tartózkodó szerelme titkos kiütésére magyarázván, imígy folytatá még szomorúbb tekintettel félben szakadt szavait: Még most jutnak eszembe imént tett beszédid, nem de azt mondád, hogy amott a' tisztáson jövének, hogy szüleid nem tudják hol léttedet, és hogy óhajtvá várnak ölkbe? így hát nem sokára már elhagynád tájékunkat? — Bizonyosan, azt válaszóla Nyárády, nem is egyéb tartóztat még fel szándékom' tellyesítésétől csak egyedül Barátomnak Kincseynek távolléte, fel is tettem már megváltozhatatlanul magamban, hogy mihelyest vissza-térend úttjáról, azonnal búcsút veszek tőle, 's hazámba indulok; a' nélkül is annyit vétkeztem már fiúi kötelességem ellen, hogy ha csak szülémnek kegyes természetét nem ismerném, nem egy könnyen reménylhetném hibámnak bocsánattyát. Elgondolhatod Barátom! miként eshetnek Nyárády' hideg szavai Dúshegyiné' szerelmes szívének; meg nem foghatta hamarjában azoknak értelmét, megfutamtatván egy kevéssé azok körül gondolatit, a' mellyek Nyárádynak hozzá vonszó indulattyát magyarázták. Hogy tehát világossabban kivenné tőle az igazat:

És nem léssz szomorú, így szólla néki, sajnálkodva, ha majd útnak eredvén, Várasunkból? hogy gondolhatsz olyast felőlem? azt viszonzá Nyárády meghökkenve, már úgy a' legháládatlanabb fiú vólnék, és arra a' nevezetre legérdemetlenebb, ha a' midőn szüléim' karjai közzé indulok, helyet tudnék engedni a' szomorúságnak szívemben, a' mellynek, én úgy tartom, repdesni kell az örömtől afféle esetben. — Nem úgy értem azt monda Dúshegyiné, belé vágván szavaiba: azt igen is jól cselekeszed, hogy szüléidhez utazván örvendezel, de mind a' mellett is nem hagysz e itt is olyan valakit, a' ki után búsulni fogsz, avagy inkább a' kitől nehezen fog szívednek esni megválásod? Oh már azt nem tagadhatom! így szólla Barátom, bizonyosan fájni fog szívemnek, hogy azoktól, a' kiknek itt szíves barátságaikban olly kedvesen töltöttem-el időmet, elkell majd szakadnom, 's Nagyságod' társaságától leendő megfosztásomon is bizonyosan nem kevéssé fog szívem bánkodni, de azért mind ezek el nem fogják ölhetni azon örömet, a' melly szülémhez történendő szerencsés eljutásom' reményléséből származand. — Boldog vagy! úgy monda a' végképpen elszomorodott Özvegy, ah boldog vagy szerencsés Nyárády! ha nem ismérsz hatalmasabb érzést fiúi mellyedben, mint a' szülékhez vonszó hálás szeretetet; de eljön, előre megmerem jövedölni, eljön még az idő, a' mellyben el nem öli ugyan, a' mint magad fejezéd-ki az elébb

magadat, el nem öli fiúi szeretetedet, de jóval is meghaladja egy hatalmasbb érzés; — én is úgy gondolkodtam egy időben; míg a' tapasztalás' erőszaka megváltozni nem kén- tette véleményemet. Itt már örökre elakara halgatni Dúshegyiné, látván, hogy Nyárády még csak feleletet sem adna szavára, de az jutván ismét eszébe, hogy már úgy is mélyebben béereszkedék beszédjébe, hogy sem egy fehérszemélynék illik vala, újonnan erőt veve gáncsoskodó szemérmességén, 's elkeseredvén, hogy annyira kell féketlen tüze miatt vetemednie, ezeket mondá továbbá sóhajtozva: be könnyen veszed-fel a' dolgot kegyetlen Nyárády, azt mondod, hogy sajnálni fogod ugyan tőlünk leendő megválásodat, azon támadandó örömed mindazáltal, hogy nem sokára szüleid karjaiba jutandasz, elfogja üzni minden szomorúságodat? De hát ha te olyas valakit hagysz itten magad után, a' ki eltávozásodon nem csak valamentég szomorogni, hanem szakadatlan keserű könnyeket is fog önteni? Itt annyira néki keseredék a' szép Özvegy' szíve, hogy lehetetlen vala magát megtartóztatnia könnyeitől, és csak kevésbe múlt, hogy magát Nyárádyt is sírva nem fakasztá nyavalyás fájdalma, a' ki szemibe tekintvén zöpögő társának, kimondhatatlan szűfájdalommal tapasztalta, hogy annak ragyogó két szemében a' keserű bú' gyöngyei csillognának. — Nem akarván azomban ötet érteni. Éppen nem tudnám, azt felelé, mi által szerezhetnék valakinek olly' nagy keserű-

séget, de nem is reményleném, hogy lenne itt akárki is, a' kit legkevesebben megsértetem volna. — Ne úgy érttsed érzéketlen! azt felelé a' gyötrődő Ászszony, elfordulván tőle, ne úgy érttsed ártatlan szavaimat: nem bántottál te magad meg senkit is, az bizonyos, de megbántottak (ha kivallatod vélem erőszakos!) megbántottak engemet hasonlíthatatlan virtussaid, a' mellyek elannyira bévészkélték személyedet szívemben, hogy az egy pillantatig se fog tovább verhetni, csak a' míglen hajlandóságodat reménylheti. — Elrémülvén a' hallottakra Nyárády: Az Istenekért! azt kiáltá, a' szemérmével bajmoló Özvegynek jobbját szorítván kezébe, fohászokodva, mit hallok oh mindenható nagy Istenek! mérsékellyed, az Egekre kérlek, oh! mérsékellyed nemes indulatidat, mellyeket hogy lehetetlen viszonoznia szerencsétlen szívemnek nem egyébbnek, mint az Istenek' különös gondviselésének tulajdoníthattyuk, a' kik ismervén hajlandóságodra, érdemetlen vóltomat, azért tagadták-meg szívemtől érzéseidnek viszonozhatását, hogy páratlan ragyogó személyedet más tellyesebb halandónak karjaiba juttassák. —

Még ki se mondotta jól ezeket Nyárády, a' midőn a' szavai felett kétségbe-esett Özvegy, az Egekre vetvén kiálhatatlan kínnyai miatt eláradott szemeit, panaszolni kezdte az Isteneknek szerencsétlenségét. — De rá tódulván a' mérges gyötrelmek gyengéded szívére, csak egy bádjadtt jajt sóhajthatott-ki
elfőjlott

elfőjlott mellyéből, azután megszünvén az elviselhetetlen fájdalomtól elszorúlt szíve verdesni ballyában, érzéketlenül omla-hanyatt a' zöldellő pázsinton. — Könnyü elképzelni, melly nagy lehetett Nyárádynak ezen nem vártt szomorú esetben rémülése. — Nem tudta hevennyiben, mihez kellyen fognia — lerántá továbbat nyakáról fátyolát, 's hogy az elhalt Aszszonyt feleszméltetné ájulásából, megmártván azt a' hideg forrásban, azzal kezdé törölgetni halándékját, a' minek semmi foganattyát nem tapasztalván, felbontogató végtére ruhája' füzőjít, gondolván, hogy megjárván majd a' hűs szellő forró kebelét, tán hamarább magához téríti. — Mennyi gerjedéseket, és indulattyain melly nagy erőszak-tételt okozhatott néki ezen foglalatossága! azt nem szükség említenem előtted, a' ki Dúshegyinének gyönyörű teste' alkotását magad is isméréd; — elég ez, hogy feloldoztatván válszorítójának selyem galandjai, és ez által felnyittatván mellyének zárai, annyi kelleme mosolyogtanak az elalélt szép Özvegynek kitártt kebeléből a' reszkető Nyárády szemeibe, hogy azok szinte kápráztak ragyogványainak bámulásában, — nem is sok hibázott, a' mint ezt önnön maga Nyárády vallotta-meg előttem, hogy el nem vesztette indulattyain hatalmát, és a' hallhatatlan gyönyörűségekkel tündökölő Özvegynek nyakába nem borúlt; heves csókjaival idézni-viszsa ájulttából, a' mellybe az ő vígyáztalan szavai ejtették vólt. Elméjébe jutván azomban ked-

ves Piroskája egy szentséges félelem egész testét felborzogatta, 's minden forróságát legott megfagylalta. Azomban felnyitá Dúshegyiné egyszerre elbádjadott szemeit, 's a' mint kebelét tárva - nyitva tapasztalta, mellyére kúlsolván két kezét, olly' bús szemeket fordíta az Istenek ítélő széke felé, hogy a' kinek merő vadság fészkel vala szívében, még azt is szánakodásra fakasztotta volna; — azután elkezdvén szomorú jajjaival egyvelített panaszszait, olly' hathatós érzékenységgel zokogott, hogy a' könnyek tolakodva ömlödtek - ki gyönyörű kék szemeből, és feltakartt kebelének kinyíltt virágira záporként hullottak. Meglátván pedig Nyárádyt, elsikójtá magát rémülttében, 's azután azt mondá néki siralmasan. Hagy-el, oh kegyetlen Teremtés! 's ne kívánnyad, hogy a' szégyen mindúntalan ostromollya jelenlétedben szívemet, a' mellyet a' legutólsó nyomorúság' fészkévé tettenek ércz-keményységű érzéseid, — nem elégedtél-meg azzal szívetlen! hogy elfelejtvén ki vagyok, magam esedeztem előtted azért, a' mit ezereknek nem tudott tőlem megnyerni könyörgések — hanem még azzal is megkívántad tetézni szilajságodat szemtelen! hogy el-tikkadt mellyemet a' csúfságnak nézőhelyévé teted — szánakodjál ah! legalább, a' szerencsétlenek' Istenére kérlek, szánakodjál boldogtalan sorsomon, ha nints hatalmadban segíteni nyavalyámon, és távozzál - el tőlem, minekutánna semmit nem múlhatz-el többé, a' mit még elkövethetne rajtam gúnyt-szom-

júzó kívánságod. — Úgy állott a' siralmas panaszsaiban elmerültt Özvegy előtt Nyárády, mint egy halálra ítéltetett gonosztévő, a' kinek közelgető halála' elgondolására minden porczikáji reszketnek. Reszketett az ártatlan, hogy ama' mennyei teremtésnek nem irtódzott megszenségteleníteni halandó kezeivel szeplőtelen templomát, és annak szent titkaiba bé mert nézni bűnös szemeivel. — Csak némán potyogó könnyeivel védette magát 's csak azokkal látszatott koldúlni elkövetett hibájának bocsánatot; — tapasztalván az alatt Dúshegyiné, hogy nedvesek lennének halántéki, mindjárt tudta, hogy az, Nyárády' munkája lenne, a' melly által ájulásából magához térítette. — Így szólla azért néki feddőleg: Ah! miért nem hagytál elhúnynom kínomban kegyetlen? Nem elégedhettél-meg azzal könnyörületlen! hogy érzéketlenséged a' halál setét tornáczába üzte vólt szédelygő lelke- met, a' hol kínaimnak végződését reménylet- tem nem sokára. — Azt is megirígyletted szá- nakozhatatlan! 's tartván tőle, ne hogy a' jóltévő halál kiragadja gyötrő körmeid közül lelkemet, onnét is vissza-hoztál a' keserű életre, csak hogy még tovább gyötörhessed meghajthatatlan keménységeddel szívemet —

Azomban emberek hallatszottak nem mesz- szünnen a' sűrűben csertetni, a' mellyre Dús- hegyiné, nehogy észre vennék szemeiről sí- rását, megtörülé hevennyiben elhalaványodott arczát, 's öszfűzvén valamennyire mejjezőjét,

arra kezde ballagni, a' hol kocsiját hagyta volt az elébb. Nyárády reszketve nyúla karjához, de félvén, hogy a' kocsis valamit megsejthetne egymás eránt viseltető idegenségekből, kénytelen vala előbbi szokása szerént cselekedni.

A' mint haza értenek, a' kesergő Özvegy azonnal bezárkódza szobájában, Nyárády pedig, mivel kimondhatatlanul gyöttrődött a' szegény Aszszony' sorsán, mindúntalan azon törte fejét, miként lehetne segítenie szomorú állapottyán; elvégezte végtére sok habozásai után, hogy minél nagyobb szívességgel fog viseltetni eránta, sőt, mivel mód nélkül tartott tőle, ne hogy valamiként megtudja Piroskával való szerelmes szövetségét, azt is forgatni kezdette elméjében, ha nem volna e' jó szeretetét is mutatni eránta, hogy így annál kevesebbé gyanakodhatnék mással lévő szeretetéről, ezt még mindazáltal most az egyszerű nem ítélte szükségesnek.

Azon estén nem ment-bé vacsorára Nyárády, ne hogy a' szerelmében epedő Özvegyet még jobban gyötörje jelenléttével. Dúshegyiné azt kegyetlenséginek tulajdonította, 's egész éjszaka nem húnnyhatta-bé szemeit, szüntelen' elkövetett gyengeségén, 's Nyárády' kegyetlenségén töprenkedvén. — Még csak alig kezdette a' harmatban úszó hajnal kiteríteni a' világra bíborát, már kifejlekezett selymes nyoszolyájából, és setétes szobájában fellyebb-alább járkála, míglen végre kifáradván az álomtalanságtól is elbádjadott tagjai,

leveté magát kinyjai között párna-székére. Semmi nem jutott volna egyéb a' világért eszébe, egyedül az érzéketlen Nyárády foglalnán-el izzadozó elméjét; mire nézve csak pongyolában üle hókarjára támaszkodva, a' fodrozott pamlagon — ecselletlen haja gazdagon terüle-el vállain, 's hosszú fürtjeinek sudarai szinte az ölében hevertének. — Újra fontolgatni kezdvén azután, melly hallatlan alacsonságra vetemedett Nyárády előtt szeretlen hevében, önnön maga előtt is elborítá a' pirotság arczáját; — kíméletlen marczangolta a' szégyennek, mellyet vallott, rémítő képze, 's nagy erővel ví vala szívével. Nem! mondá utóllýára magában, lehetetlen, hogy vétkeztének légyen, a' midõn felfedezésekre kényszerítettek, indulatim. — Lehetetlen hogy a' világ illetlenségnek tarthasson olyan cselekedetet, a' melly éppen nem szabad akaratból származott, én pedig nem szántt szándékkal követtem-el vétkezet, ha csak ugyan annak kell is neveznem kéntelenül lett cselekedetemet. — Nincs, oh! bizonyosan nincs a' halandók között olly' igazságtalan, a' ki kárhoztatná érzésemet, sem olly' érzéketlen nincs, a' ki annyi deliséggel ékeskedõ, 's annyi nemes virtusokkal fénylõ nagy Teremtést ismérhetne a' nélkül, hogy eránta a' legbuzgóbb tiszteletet, és a' legelevenebb szeretetet ne érezné keletkezni belsejében. Mért szégyenleném tehát ezentúl magamat? nem — oh! nem fogom többé soha átallani, hogy a' világnak legtökéletesebb fija által meghódol-

tattanak érzéseim. — Ne kerülj tehát ezentúl édes Nyárády! nincs már többé okod reszketni előttem, nem fogja már többé szidalmazni jó szívedet szerencsétlen imádód, nem érzéketlen az már többé én előttem! Világosan megmutatták azt tegnapi könnyeid, a' mellyeket sorsom felett hullattál bús szemeidből ártatlan teremtés! — Hogy pedig úgy nem szeretheted boldogtalan szívemet, a' mint én szeretem a' tiédet, az Istenek akarattya, a' kik nem halandó' számára teremtették sűgárló személyedet. — nem kívánom többé sem esdeklő szavaimmal nem fogom zsarolni szerelmedet, a' mellyel nem áldozhatsz silány személyemnek; — megelégszem ennekutánna barátságos szívességeddel, a' mellynek csalhatatlan jeleit mutattad erántam. Illyeneket forgatott még itt a' nagy lelkű bús Özvegy csillapodó szívében!

Nyárády se nyughatott szobájában, alig várta, hogy a' szerelmes Özvegyet meglátogathassa, 's miatta esett szomorúságából felderíthesse. Felkele tehát ő is ágyából, 's egyszerűben felöltözködvén, vigasztalására sietett, Ki nem mondhatom, melly véghetetlen vala a' szép Özvegynek megütkezése, a' midőn Nyárádyt látta illy' szokatlan időtájban szobájába lépni, valamint hogy Nyárády' szívének szomorúságát is, a' melly, midőn a' folyvást kesergő Aszszony' szemeiből még most is könnyeket látott hempelyegni, szánakodó kebelét megszállotta, lehetetlen volna vólta-képpen kifejeznem. Elég az, hogy a' mint Nyárády a' szobába bélépett, Dúshegyiné

azonnal békézte szeghajával szemeit, 's a' palmagnak jobb szárnyára borúla. — Meggondolván azután, hogy az előtt lenne ismét, a' kinek tegnap olly' tartózkodatlanul kivallotta szeretetét, és a' ki olly hidegen fogadta, sőt egészen megvetette szíve' ajánlását, lehetetlen vala magát megtartóztatnia könnyeitől — füstbe ment íme csak egy pár perczel előbb tett fogadása, 's a' szeméremnek minden feltétele mellett is kénytelen vala ismét helyet adni erőtlen szívében! — Nyárády habozva áll vala helyében, kéteskedvén, ha kikellene e mennie tőle, avagy inkább közelítenie hozzája. Elszánta végre magát, 's a' palmaghoz vonúlván, leüle melléje. Megfogván azután gyenge jobbját, imígy szólla hozzá szánakodva: Ne epezd magadat annyira, oh! kérlek Asszonyom, 's ne emészd-el keserűségeddel gyönyörű virágit ép egészségednek. — Gondold-meg jól, kérlek magadban, hogy az Isteneknek lehetetlen keserveink által megmástitani álhatatos rendelését. — Hidd-el magamnak sem esik kisebb fájdalomra boldogtalan sorsom, hogy magamat hasonlíthatatlan ékességű személlyeddel nincsen hatalmamban boldoggá tehetnem. — Szánd-meg azért kínnyaimat, mellyeket szertelen számmal okozol szívemnek szomorúsággal, a' mellynek örök gyötrelmemre ismérem magamat szomorú okának. Adták volna vajha a' jó Istenek! hogy ne vólnék megfosztattva azon érzésektől, a' mellyekből mindkettőnknek boldogsága származhatna! Egy Istenemre mondom, a' ki tudja

egyenességét szívemnek, 's egygy életemre, a' mellyet, ha vissza-szerezhetném nyugodalmat általa, százszor is feláldoznék nagy örömmel érette, ezekre mondom, hidd-el, kimondhatatlanúl fáj szívem bal sorsodon, fájlallya kényaidat, de a' halhatatlanok mindkettőnket azonképpen sújtogatnak; ne is véljed, hogy kevesebb fájdalom légyen nem szerethetni, a' kit érzéseinkre legméltóbbnak ítélünk, mint nem szeretettetni attól, a' kitől szeretettetni kívánunk.

Hijába hordotta-elő mind ezeket Nyárády, semmit nem vigasztalódott-meg Dúshegyiné általok, sőt még minél tovább keservebben zokogott. Rettegett a' jó szívű Nyárády, ne hogy ismét ájulásba ejtse igazán szeretett Barátnéját. Mindent kész vala elkövetni érette. Azt mondá azért néki, egygy kevés színlett szeretettel kevervén szavait: Ha mindazáltal lehet az időtől valamit reménylenünk, 's megkérlelhetem az Isteneknek ellenem gerjedett haragját, és hozzám édesítvén kegyelmeket, tehetségembe adják a' természet' legnemesebb érzését, a' mellyet szeretetnek neveznek, fogadom magad léssz Asszonyom egyedül, a' kinek örömmel fogom ajánlani szerencsésbb szívemet. Ekkor hozzá fordúla a' könnyeitől elázott Özvegy, és a' reménység, mellyet szerelmese' ajakai nyújtának szívének, egygy kised kesernyés mosolygásra fakasztván szép száját: Ah nemes tulajdonságú Teremtés! kedves Nyárády! melly angyali jósággal kegyeskedik nagy lelked cran-

tam, elhiszek néked igen is, mindeneket elhiszek, a' miket mondottál: elfőjtöm azért már a' mennyire érzéseim megengedik fájdalmamat, 's azzal a' boldogító reménységgel, a' mellyet most csalhatatlan ajakidtól hallottam, vigasztalván szomorú szívemet, türelmesen fogom az Isteneknek elvárni fejemre kegyelmét, a' mellyel érdemessé tegyenek páratlan szívednek boldogító érzésére.

Ezekután csak ugyan nem is mutatta többé Dúshegyiné annyi gyötrődését, a' mit Nyárády észrevévén, hogy minél jobban megnyugtathatná ötét, olly' különös szívességgel hánt vólt, hogy Dúshegyiné már valóban reményleni kezdette szerelmes hajlandósága' megnyerését. Így folytak - el egy két napok a' nélkül, hogy a' szeretetről csak egy szót is szóltanak volna egymásböz. Azomban a' nyughatatlan Dúshegyiné tapasztalván hogy Nyárády minden áldott nap' Parlaghyékhoz menne, felette vágyakodott megtudni oda - járásának okát. — Gyanakodni is kezdett már, ha nem szeretné e a' szép Piroskát? melly gyanújában az is megerősítette, hogy miólta Nyárády Széplakon múltatott, egyszer se látogattatott meg Piroskától, holott annak előtte ritka vólt a' nap, mellyben azt nem cselekedte: olly' annyira szeretvén öt' Húgod, hogy érette mindent kész vala elkövetni, a' mi tetszésére szolgálhatott, mire nézve minden módot feltette magában elkövetni, hogy a' dolgot kitudhassa. — Meglátogatta e' végre Húgodat, csak hogy azután ő néki is kötelességében ál-

lyon a' kölcsönt vissza-fizetni. Piroska nagy örömmel fogadta, és mivel ismérte igaz atyafiúi szeretetét, 's szép erkölcsi tulajdoniért felette becsülte, minteggy megbánta magában, hogy olly' sokáig eltudott maradni tőle, minekokáért mindjárt más nap' meglátogatá ötöt, a' mikor is Dúshegyiné egyről 's másról előlhozakodván Nyárádyt szép módjával belé hozta beszélgetésekbe. Kimondhatatlanul dicsérte annak elmébéli ritka tehetségét, 's nemes erkölcsiségét, nem különben egyenes magaviseletét. Hozzá adá végtére azt is szavaihoz, hogy ő néki úgy látszanék, mint ha igen húzna szíve Házatokhoz, és hogy a' Húgodhoz való gyakor járásából nem is lehetne egyebet következtetnie, mint hogy kedvellené szeretetre méltó szép személljét. — Vigyázott azomban míg ezeket mondotta, minden szempillantására, ha nem vehetne észbe valami indulatot. Ezen alkalmatossággal mindazáltal semmit nem tapasztalhatott, mert Piroska mérsékelvén fel felingerlett érzéseit, módnélkül vigyázott, ne hogy Nyárády eránt lángoló szerelme felfedőzne valamiként általok. — Dicsérte maga is ugyan Nyárády' kellemetes magatartását, 's nemes tulajdonit, de minden legkisebb kitetsző indulat nélkül.

Nem különben szeretett volna bánni a' gyanakodó Asszony Nyárádyval is, de attól tartván, hogy az által megharagítandja magára, kénytelen volt abba hagyni szándékát. Más gondolt azért ki továbbat a' titok kinyi-

latkoztatására hasonlóképpen alkalmasnak látszó módot. A' következendő napon tudniillik édes Atyád szüreteltetett. Kinn volt szokása szerént a' munkásokat lelkesíteni Piroska is. Ezt Dúshegyiné jól tudta, ugyan azért: Nem mennék-ki kedves Nyárády? azt mondá neki, nem mennék-ki egy kevéssé Parlaghyék' szöllejébe, a' szüretet megtekénteni; bizonyosan ott leszen a' szép Piroska is, és megfogja köszönni, ha magányosságában múlattatására leszünk, kiváltképpen magad bizonyosan nem leszesz előtte éppen kedvetlen vendég, a' kit tegnap nálam -léttekor igen szép dicséretekkel magasztalt. — Nem tetszett ez Nyárádynak, hogy azomban ne látszassék ellenkezése miatt félni a' Húgoddal törtéendő öszvejöveteltől, szívessen megegyezett akarrattyában. — Béfogatott tehát az újságra vágyó 's szerelem féltő Özvegy, és valóban szöllötökbe hajtatott. Egygyütt lévén már mind a' hárman, minden erejéből figyelmezett reájok Dúshegyiné, ha nem adnák e valami jelét szerelmes változásaiknak, mellyeket az öröm szokott olyan esetben okozni indulatos kiöntésével. — A' szerelmesek igen vigyázzván indulattyaikra, semmit ki nem jelentettek. — Azután karon fogá Húgodat, 's mintha valami különöset óhajtana beszélni vele, elválnak egy kevéssé Nyárádytól, a' ki addig is a' teremés' mivóltáról tudakolódék a' sürgölődő Vinczellértől. Dúshegyiné, minekutánna jól elhagyták volt Nyárádyt, imígy kezdé ismét faggatni Piroska szívét: Ah édes

Öcsém! ha te azt tudnád, a' mit én, mennyire nem örvidenél szerencsédén?! Ugyan mit tudsz hát édes Néném? azt kérdé tőle nagy örömmel Húgod. Azt felele Dúshegyi né; hogy ez a' jeles Ifiú mód nélkül kedvelli személlvedet, nem vallotta ugyan ő azt maga énnékem, de annyi jeleit adta már erántad vonszó érzésének, hogy lehetetlen benne kételkednünk. Olly' szomorú vólt ma is egész nap' odahaza, hogy szavát is alig lehetett venni, én mindjárt gyanítottam, hogy a' lenne baja, mivel te a' szöllőben lévén, nem mehete házatokhoz látogatásodra, csak tréfából mondám azután néki, ha nem akarna e kijönni hozzád, és olly' nagy örömmel fogadta ajánlásomat, hogy ki se mondhatom. — Megpirúla ezeknek hallására Húgod, és csudálkozván Dúshegyiné' beszédjén, haragudott egyszersmind Nyárádyra, hogy olly' vígyáz-talan tud lenni indulattyaira. Dúshegyiné látván Piroskát szemérmével küszködni. Ne pirúlly-el kedves Öcsém! azt mondá néki, sött örülly, hogy olly' ritka teremtés a' szeretet' érzésével viseltetik hozzád, eggy szóval: én a' ki soha nem tudtam javadat nem kívánni, azt állítom, hogy soha senkinek karjai között nem lennél olly' boldog, mint az övéi közt, ha azért érzesz magadban is valami hajlandóságot eránta, el ne tagadd előttem. Oka lé-szek, hogy édes Atyád is megeggyezzen benne. Itt csak kevés hibázott, hogy ki nem nyilatkoztatta szerelmét Piroska, minthogy Dúshegyinét valóban ollyannak ismérte a' ki-

ről lehetetlen vala egyebet jó szívűségnél feltennie, meggondolván mindazáltal még is jól magát, azt felelé szemérmesen : Én semmi olyast nem tapasztaltam Nyárádyban, jól lehet csak nem minden nap' meglátogattya házunkat, a' mi által barátságánál egyebet nyilatkoztatott volna ki előttünk, és ha mindjárt úgy volna is, a' mint te mondád édes Néném; sok kellene még akkor is ahhoz, hogy vélekedésedből valami lehetne, én igazán megvallom, magam sem viseltetem eddig egyébbaránt hozzája, csak a' miképpen egy olyan érdemes Ifiúnak barátsága megkívánnya. Érezhetek e pedig még valaha akképpen eránta, a' mint te gondolod, azt én még most se nem tudom, se nem reménylhetem. — Örült ezen szavaira Húgodnak vég nélkül Dúshegyiné, bizonyosnak állítván, hogy csak ugyan nincs közöttök semmi különös szövetség, azt mondá azután néki mértékletes józansággal; már az más édes Öcsém! ha te nem érzesz semmi különös vonszódást eránta szívedben, én csak azzal az feltétellel mondtam, ha te is szeretnéd ötöt. Többeket mondott még néki, a' mellyeket mind nékem únalmas lenne elő számlálnom, mind pedig magadnak halgatnod.

Vége lett volna talán örökre Dúshegyiné nyúghatatlanságának, 's a' szerencsétlen Nyárádynak veszedelme, a' melly abból látszik szármozottnak lenni, végképpen elmellőztetett volna, ha a' jövő éjszakán az irigy sors ki nem nyilatkoztatta volna szeretetét. — Már

éjféli közelgetett, a midőn a szerelmes gondolattyaiban tünődő Özvegy nem alhatván ki tekéntett ablakán; Nyárády szobájának ablaka éppen az övének vala arányában, észrevén pedig, hogy még nékie is égne gyertyája, szerfelett vágyakodott megtudni, mit mivelne olly' sokáig, és szokásán kívül világítójánál. Kiméne azért csendesen szobájából, és ablakához lopakodott. Nyárády éppen Húgodtól nyertt kedves leveleit olvasgatta, a' mellyeket számtalanszor megcsókolván végtére a' szegen függő egygyik dolmány' zsebébe rejtett-el, azután előltván gyertyáját, lenyúgovék. Dúshegyiné, az ablak-lepel nem lévén jól öszve-húzva, eggy kis keskeny résecskén mind látta ezeket, 's azonnal felháborodott hámuló elméje. — Hát azért nem szerethet a' csalárd engemet, azt mondá magában, mivel már másért gyúladoz érzése? Miként tudja az ál lélek tettetni ártatlanságát! — De várj rá! csak ugyan megtudom, akár mire kellessék is vetemednem, megtudom csak ugyan bálványodat, a' kiért olly' makacsúl megvetetted szerelmemet!

Más nap' délután mihelyest Húgodhoz méne szokása szerént Nyárády, azonnal szobájába szaladt, és felkutatván az annyira csókoltt leveleket, majd kö-bálványá vála, a' midőn Húgod nevét látta benne aláíratva. El se hihette volna külömbben látásának valóságát, de felette igen ismervén Piroska' kezének vonásait, lehetetlen vala benne kételkednie. — Hogy azomban Nyárády legkeve-

sebbé se sejtethné titka' kinyilatkozását, vissza-tette a' leveleket vólt helyekre, és Nyárádyhoz tovább is legnagyobb hajlandóságát mutatta.

Történt azomban, hogy Nyárády még azon nap' levelet kapott szüléitől, mellyben hogy édes Attya utolsó órájához közelgetne, adatott szülője által értésére. Kétszeres keserveket okozott ezen szomorú hír Barátom' szívének, tüstént megtevée azért a' rendeléseket, hogy a' következő másod napon útnak eredhessen.

Észre vévén a' vacsora alatt kitetsző bú-súlását Dúshegyiné, hogy kitanúlhatná okát: mi bajod, azt mondá néki felkelések után, csak ketten maradván szobájába, mi bajod lelkem Nyárády? olly' különös komolyság szötte ma homlokodra magát, hogy a' midön reád nézek, szinte irtózom tekintetedtől, 's magamnak is ezer fájdalmakat okoz szomorúságod. Megvallotta a' jámbor lelkü Nyárády azonnal méltó szomorúságának okát, 's a' mennyire egyenes szíve megengedte, tettette azon való kesergését is, hogy nem sokára megkel-lene kedves társaságától válnia. — Jóllehet a' magát megbántódottnak tartott Aszszony közel sem indúla-meg azon, hogy elveszti család lelkü szeretőjét, mivel mindazonáltal nem vala feltett czéllýára nézve: hidegségét felfedezni, alkalmas, megkérlelhetetlen szomorúnak színlette magát távozása miatt.

Nyárády más nap' délután mintegy négy óra tájban szomorúságtól eltelve Húgodhoz

méne, hogy attól végbúcsúját venné. Piroska csak magányosan sétálgata kis kerteskéjében, a' miről Nyárády az udvaron jövő menő szolgálóktól tudósíttatván, egyenesen hozzá ment, és ötet az árvafüzők fürtös lombjaitól árnyékolgatott gyepágyon, a' melly Piroskának, miolta Nyárádyt látta, legkedvesebb enyhelye volt, gondolkodva meg is találta. Piroska mihelyest megsejtette az ajtó' csikkonására Nyárádyt, azonnal kideríté arczáját, ne hogy szomorúságával ötet is, ki a' nélkül is igen hajlandó vala reá, megszorítaná. De hiába törekedett, most az egyszer el nem érte szándékát, minthogy Nyárády, elképzelvén, a' midön a' kertbe bélépett, hogy talán most fogja egész életében utólyára látni kedves Kisasszonyát, olly' bús arczúlattal jelent meg előtte, hogy a' jövetelén örvendező Húgodat is megkeserítette bús tekintetével. — Tettetvén mindazáltal jó kedvét Piroska, szokott nyájasságával néki kezde derítgetéséhez Kedvesének. — De minekutánna minden gyermekeskedését foganatlannak tapasztalta: Ugyan mi bajod van már megint jó Sándor! azt mondá néki szomorúan, te soha se tudsz a' nélkül jönni látogatásomra, hogy szüntelen komolysággoddal magamat is meg ne búsítanál! Ekkor egészen elfogván Barátomnak szívét a' gyilkos fájdalom, 's elnehezültt nyelvvel egy szót se zenghetvén, kivévén zsebéből szülője' levelét, 's kezébe nyújtván reszketve Húgodnak: imhol vagyon, azt mondá azután, olvassad ezt, 's megfogod érteni kimagyarázhatatlan

hatatlan könnyaimnak okát. — Piroska megdöbbenvén nagy sebességgel szét bontogattya a' levelet, 's elolvassa. — Ki nem mondhatom Barátom! melly véghetetlen kínok estenek szívére, a' melly olly' serénységgel ver vala most ballyában, hogy megszakadásától kellett rettegnie. Elfordítá tőle, hogy ne venné észre szomorúságát, elhalaványodott arczáját, 's az égre emelvén keserves szemeit, merő jajokat sóhajtozott fulladozó mellyéből. Azomban felvén a' földről Nyárády édes Anyja' levelét, a' mellyet Húgodnak elrémültt kezei ejtének-le, lába elejbe omlott nékie, 's általölelvén, a' mint üle, térdeit; Elmegyek igen is drága Kisaszszonyom! azt mondá Barátom, el kell mennem igen is kegyes szemeid elől, és az okozza szomorúságomat, a' mellyet tapasztalsz keserves képemben, és a' melly, ha csak bizonyos reménységet nem nyújtasz drága kezedhez nyomorúlt szívemnek, halálomig, a' mi ugyan nem messze leszen azután, halálomig fog setétülni béesendő képemen. Ah! de mit is kívánok boldogtalan? — Engedj-meg ah! kérlek angyali teremtés! ah engedj-meg szerencsétlen szívemnek, a' melly elfelejtetvén velem érdemetlen gyarlóságomat, ismét olyanra nyitattya-fel vétkes ajakimat, a' mellyel kénytelen vagyok megbántani sérthetetlen személyedet; utólyára fetrengék most lábaidnál dicső nemes Lélek, 's utólyára bántalak-meg tiszta gyónásommal. — Szánd-meg a' nagy Istenekért, a' kik annyira részeltették tökélytetességeikben virtuosos lelkedet, ah!

szánd-meg változhatatlan imádódat, 's mond-ki tartalék nélkül a' halálos ítéletedet raboskodó hív szívére, hogy minekutánna megtagdák tőle a' hatalmas mennyégiek személyedért élhetnie, az az eggy vígasztalása lehessen legalább bújdoklandó bús lelkének, hogy Isten aszszonyának lábainál hagyta-el gyászos síralom-házát, a' mellyet az Egek' másolhatatlan végzései hallhatatlan kellemidnek rendeltenek áldozatúl. — Ezt mondván, felveté nagy félelemmel Húgodra vérben láb-badt szemeit, 's minthogy az éktelen kínok gátot vetettenek könnyei' árjainak, olly' fanyar vala tekéntete, hogy még az oktalan vadak is segedelmeket nyújtották volna nékie. — Ezen szavaira Nyárádynak még jobban megkeseredvén Piroska, jóllehet még most is elakarta előtte titkolni lángoló szerelmét, minden tartózkodása mellett is megeredtenek szomorú szívének keserü zápori, 's bús fekete szemeből sűrűn hullottak-le térdeplő imádójára: Kelj-fel! azt mondá azután néki, megfogván összekúlsoltt kezeit, kelj-fel jeles érzékenységű Ifjú! kedves Nyárády! ne kínozd annyira keserves szavaiddal szívemet, a' mellyet ízekre szagatnak keserü igéid. Éppen nints okod, hogy szánakodásra törekedj indítani azt, a' ki már külömbben is rég' kessergi hív szíved' kínnyait. Kelj-fel szerelmes Sándorom! 's ne tetézd hijába szükségtelen esedezésidet, a' mellyeknek annyira óhajtott tárgya már régen személyednek vagyon szentelve. — Ne epezd magadat továbbá azért,

a' mit csoportozott érdemeid sokszorozva meg-
 érdemlettenek, és a' mit, ha csak legháládat-
 lánabbnak nem akarok a' világban mondatt-
 ni, 's egyszerismind legérzékletlenebbnek, le-
 hetetlen méltó kívánságodtól tovább megta-
 gadnom. Végyed tehát olyan kedvességgel
 ajánlásomat, a' mellyel most által adom méltó
 személyednek szívemet, mint a' millyen
 forró kívánsággal epedtél mindenkor utánna.
 Régen elvölt az már szánva tenéked, 's még
 a' midőn először láttanak vólt szemeim, már
 akkor birtokodba-ejtették vólt dícséretes tu-
 lajdonid, csak hogy a' nememet kötelező szo-
 ros törvényeknek megtartására kénszerítő erő-
 szak: az érzés' titkaira vígyázó ör szemérem
 mind eddig felnem szabadította nyelvemet
 utánnad csüggő hajlandóságomnak világos meg-
 vallására. — De minekutánna olly' csalhatatlan
 jeleit adtad fedhetetlen hív indulatidnak, és
 minekutánna annyi nemes cselekedeteiddel
 tetted érdemessé reá magadat, nem tarthatom
 szégyennek továbbá megvallani szerelmemet,
 a' mellyet a' legnagyobb igazságtalanság nél-
 kül lehetetlen megtagadnom. — Az örömétől
 részeg Nyárády jó darabig fel nem tudta a'
 köszönetre nyitni kigyúladt ajakit, hanem
 csak kezére borúlván Húgodnak, arra a' leg-
 buzgóbb háláadatosság' csókjait halmozta egy-
 másra, azután csak ugyan szünnén egy ke-
 vessé határtalan örömenek érzése: Hogy há-
 lállyam-meg, azt mondá néki, ah szerelmes
 Kisaszszonyom! Véghetetlen jó szívednek emé'
 ritka kegyességét? Engedj-meg, hogy nem

találhatok alkalmas szavakat méltó megköszönésére, de micsoda idéetlen eszközök is egy mennyei kegyességnek meghálálására egy tehetetlen halandó' száraz szavai? Taníts-meg, oh! magad taníts-meg isteni ragyogó Teremtés, miként adózhassak mértéketlen kegyelmedért? — kívánhatsz tőlem akár mit, bátran parancsolhatsz életemmel is, csak általa tetszésednek szolgálhassak, és örökös adómnak, a' mellyet lefizelhetetlen szívességgel vetél vállaimra, legkissebb részét is letehessem halhatatlan nagy szívednek óltárára. — Hagyj-fel oh édes Sándorom! ezt felelé a' mérték nélkül felérzékenyült szerelmes szűz, hagyj-fel szükségtelen háláiddal a' melyekre úgy gondolom, legkevesebb érdemet se találtál szívemben, a' mellyet ne is tőlem vett ajándéknak, hanem rég' magadévá tett sajátodnak tartsál. Minthogy mindazonáltal hatalmamba vetted tennen akaratedből életedet, örömmel lészek annak Aszszonyává, és azon nyertt hatalmamból meg is hagyom, hogy arra mennél szorgalmatossabban vigyázz, és minthogy azt tulajdonommá tetted, ha csak vissza nem akarod tőlem venni ajándékomat, és az által a' magam életétől, a' melly a' tiédnek ezután mindenben sorsosa léssen, megfosztani nem akarsz, úgy ápolgassad, hogy a' midőn kívánni fogom ígéreted' bétellyesedését, ne kívánniad felmenteni alóla magadat, és azzal, hogy már másnak áldoztad-fel, ne védelmezhesd fogadásod' szencségtelen megszegését. Végtére, ha csak ugyan megenge-

ded, hogy kívánhassak szívemért valamit, meg ne vedd, kérlek, könnyörgésemet, kevés az, és csak abból áll, hogy soha meg ne útáld Aszszonyát, és vissza ne vedd néki vékony adományát. Itt kiveve kebléből, egy fekete pántlikán függő kiseded kép-mássát, 's újjra megeresztvén gyötrelmeitől meggyültt könnyeit, és vedd ezt az örök emlékezetre elkészített ereklyét, azt mondá néki hathatós zokogással, és valahányszor reá tekintendesz, méltasd egy egy kurta emlékezetre személynemet, a' mellyet most olly' igazán látszatól szeretni, és el ne múlasd mindannyiszor meggondolni, hogy az a' gyász sínű galandotska utánad való szomorúságomat ábrázollya, a' melly csak akkor oszland-el, esküszöm, szívemről, ha, és a' midőn épen fogom látni hirtokossát, és olly' állandónak tapasztalni, a' milyennek most ígérte magát haláláig megmaradni. — Ezt mondván zokogó Húgod, kezébe adá Barátomnak a' kiseded ereklyét, és elvesztvén indulattyait hatalmát, Barátomnak, a' ki az ajándékot elvévén, kezeit csókolta, vállára hajtotta bús fejetskéjét, azután forró szerelmének kiáradott szűz harmattyával sürrün elöntötte annak örvendező mellyét; — magán kívül vólt az örömeivel nem bíró Nyárády, hogy az Istenek illy' nagy mértékben tellyesíték-bé egyszerre reményét, most ölelte-által először szeretet Angyalát reszkető karjaival, 's erőt vévén rajta az elragadtatott gerjedelmek, minden tartalék nélküi aggatta heves csókjait lilium- fehér tiszta homlokára,

míg magához térvén a' szeretet' erőtellyes ösztönétől elandalodott Piroska, minekutánna szívéhez szorította ő is Imádóját, és egy tüzes csókot függesztett annak ajakira, a' mellyben előlthatatlan tüzének csalhatatlan jelét akarta elevenen oda nyomni, kifejtegette magát szemérmesen lánczokká vált karjaiból, és meg-gondolván, mit cselekedék, a' hasonlíthatatlan szemérem elfedette hó-karjával könnyező szemeit. Azután Nyárády ismét térdeire esék Húgod' lábainál, 's ezer ígéretekkel fogadta örökös hívségét, és megmeg annyi esküvésekkel erősítette szent fogadásait. Végtére még egyszer megcsókolá gyönyörű kis kezét, a' melly most egy bámúlandó erőt jelentő tüzes szorítással felele csak vissza, és így ezer kínok között elszakada tőle.

Azután, hogy Nyárády Húgodtól a' kertben elbúcsúzott, elméne még egynehány jó Barátihoz, hogy azoktól is elkövetkezne. — Elvégezvén ezt is vissza fordúla szállására. Minthogy pedig Dúshegyinéhez, ne hogy az különbben megtudván Piroskával való társalkodásának valóságos okát, még gáncsot ves-sen valaha öszve-keléseknek, már kénytelennek állította magát, némünémüképpen szeretetét mutatni, egyenesen annak szobájába ment. Dúshegyiné csak magán, 's mélyly gondolkozásokba merülve ült fodros pamlagán. Nyárády attól leendő elvállásán támadott szomorúságát akarván jelenteni, így szólla hozzá a' mint leereszté magát melléje: — Ne mutasd olly' hathatós szomorúságodat, az Egekre

kérlek, Asszonyom! a' mellyben a' nélkül is olly' nagy részt véssen szenvedő szívem, hogy ha csak az édes remény azon kecsgetetésivel nem enyhítené valamentég fájdalmimat, hogy nem sokára ismét vissza-fordúlhatok kedves társaságodba, megszakadásától kellene tartanom. Erre azt válaszolá Dúshegyiné gúnyolódó, azomban még is keservét magyarázó mosolygással: Szép ígélet valóban, ha olyantól származna, a' ki eránt fogant hiedelmünk bátran reménylatheti vélünk bétellyesedését; könnyü valamit megígérni, még akkor is könnyü, midőn tehetségünkben sints megtartása! Ah édes Nyárády! nem lehet énnékem — lehetetlen tovább számot tartanom reád, mihelyest eltávozol városunkból. — Százakat is találhatsz te honnyosid között olyan szüzeket megyétekben, a' kiknek csak látása is elfogja veled felejtetni egy csekély Asszonynak személyét. — Én e, azt kérdé erre barátságos indulattal Nyárády, én feleljethném e el a' te érdemtellyes személyedet Asszonyom! a' mellyet annyi hasonlithatatlan virtusok tündököltetnek? — Nincsen a' világon, ha a' természet minden szépségét néki kölcsönözné is, nintsen hidd-el, olyan teremlése az Istennek, a' ki azt véghez vitethetné szívemmel. — Elfeleljethetlenül van abba a' te virtust-verő szíved béiktattva, és csak az érzéketlenítő halál ólthattya-el rólad való emlékezetemet — nem mondom ugyan azt, hogy — — — Itt megijedett Dúshegyiné, 's rettegven, ne hogy ismét azt hozza elő Nyárády

beszédjében, a' mit soha se szokott kihagyni szavaiból ; tudniillik : hogy nem mondja ugyan, hogy már szeretné, de ha tehetségében fog valaha állani szerethetni, úgy bizonyosan ő léssen az, a' kinek imádtatására érzékenyültt szívében előszer oltárt emelend, rettegven, mondom, ettől Dúshegyiné, hirtelen elnyomta csendes beszédjét hangos szavaival, a' mellyeket imígyen ejtett víg arczot mutatva : Nem is kívánok többet tőled, csak a' mit már annyiszor megígértének ajakid, és mint-hogy erről utólyára is bizonyossá tészesz, megnyúgoszok rajta, és soha se fogom magamat az utánnad való epedéseknek kitenni, a' mellyek halálotomat lennének eszközlendők visszatérteidig. — Ekkor minthogy Dúshegyinétől egy hathatós kézszorítást vön, véteknék tartván egy olly' jeles szívességü léleknék, a' micsodásnak azt lenni gondolá, megtagadni méltó tiszteletét, igaz barátságá' jeleül, tüzessen megcsókolta kezét.

Sokan vóltanak még hátra! a' kiktől, elsőbben nem lelvén őket odahaza, nem búcsúzhatott-el Nyárády, mivel pedig azon napon ünnep vólt, tudta, hogy a' város' kertjében legbizonyosabban reájok akadhat. Kiment tehát abba csak ugyan, de senkit se találván ott közülök, leüle egy tömött árnyéket vető öreg zoldog alá helyheztetett lézsára, feltévén magában : ott várakozni mind addig, míg azok is, (a' mit bizonyosan reményle) oda nem jönnének. — Addig is pedig kedves Piroskájának eránta kitetszett haj-

landóságáról gondolkozván, mélyen elmerüle arany képzeménnyeiben.

Azomban nem meszsze tőle egy más hársfa alatt töméntelen rágalmazásokat hall vala elő-hordattatni egy kaján emberszólló által, de mivel idvessége' andalgásaiból nem örömet akara felébredni, az pedig, hogy azon képtelen gyalázatok Kedvesére czéloznának, ingyen se jutott volna eszébe, fel se vette, az útalatos becsület-ócsárlást, hanem édeskedő elmélkedéseiben foglalatoskodván — had ugassanak a' marakodók, azt mondá magában — 's folytatta gyönyörködtető álmodozásait.

Ez a' veszett agyarú rágalmazó valami Zelényi nevű semmirekellő volt, a' kinek kormos lelkéről, hogy hővebben értesíttessél, egy kevéssé mélyebbre kell ereszkednem beszédembe: — Felsőges Urunk Mátyás végezvén tavál Giskra Jánossal, a' Cseh-Haramják' vezérével Straniczban tett fogadása' megtöréséért volt háborúját, és azt Sz. György nap után, leginkább Rozgonyi Sebestyén, Hederváry László, és Magyar Balázs' vitézségeik által Kassa, és Eperjes körül meggyöztvén, Kassán maradt múlatni. — Vólt a' többi, udvarára érdemes Férjfiak között mellette egy a' többieknél semmiben se kisebb méltóságú Tanácsosa, a' kit mind édes elméjére, mind egyébbnémű dicséretre méltó tulajdonira, de leginkább egyenes szívére tekintve mindannyian versent szerettenek — ez eredetére Tót vólt, nevezetére pedig Zelényinek hitták, és ennek a' fia vólt az, a' kiről

most folytatni fogom beszédemet. — Ez a jó jámbor attyától elfajúltt Ifjú, maga tudja, mi korhely czimboráskodások között, minden tisztességes múltságokat, a' mellyekben attya' tekintetéből untig tölthette volna kedvét, ke-rülvén, egyedül a' fajtalankodó bujaságnak mérges ölében szokta vólt töltögetni vesztét-siettető kárhozatos kényyét, a' mellynek, veszedelmes külső szépségének, de leginkább színlett ártatlanságának csábító eszközeivel gyakran el-eljutott rút, 's vétkes czéllýához. — Meghallván itt is, alig hogy Kassára ér-kezett némellyektől, hogy Széplakon több ékes személyü nemes Szüzek találkoznának, azonnal elhagyá, a' mit szokása szerént üz vala Kassát, és még egy hasonszörü czimborájával Széplakra vetöde. — Városunk' leányai közül csak hamar szemébe esett, vala-mint mindennek, Piroska, a' kinek minden-ütt leginkább hallotta rendkívül való, magasz-talását. — Az ártatlanság' álarczája alatt meg is ismérkedett nem sokára házatokkal. — Tapasztalván pedig, hogy Piroska, a' kinek már szokása úgy tartotta, reá nézve pedig nagy érdemü Nemzöjéért még inkább csele-kedte, nyájassággal viseltetne eránta, tüstént elkezdette ártatlan személlyének is hányni maszlagos horgait, a' mit napról napra in-kább meg inkább nevedő vakmerőségéből észrevévén végre Piroska, nem csak minden szívességét, a' mellyet eddig sem az ő érde-méért mutatott eránta, megvonta tőle, ha-nem kézzelfogható jelekkel is értésire ejtette,

hogy igen terhére váltak légyen házoknak, eddig tett látogatásai. — Ezt megsejtvén Zelényi, egészen megdühödött a' gonosz szív pokol-kebelében, és annakutánna irtóztató agyarkodással tör vala ellene. — Végtére pedig, hogy oroz kémlődései által megsejtette Nyárádyval való szerelmes szövetségét, az ellen is azonképpen fenekedett. Tett is azután több ízben Nyárádynak holmi apróbb bosszúságokat, de ez, nemesebb lélek lakván benne, hogy sem egygy olyan alacsony teremtséssel veszekedésbe ereszkedhetett volna, még eddig mindenkor ki kitére dagállának.

Ez volt tehát az az istentelen rágalmazó, a' ki Nyárády után nem sokára a' Város' kertjében termett, és azt nem vévén észre, nem meszsze, a' mint imént mondtam, mellette leülvén, ott Húgodat czinkos társa előtt szörnyüképpen alacsonyította. — Nyárády, a' mint hasonlóképpen jelentettem, sokáig nem ügyele mocskolódo szavaira, mindaddig tudniillik, míg a' Parlaghy nevet nem hallotta forogni fertelmes nyelvén, de már ekkor vigyázóbbá tétettettvén, minden figyelmét ama' moslékos szájból eredő hangok' megértésére fordította, a' midön imígy hallá annak undok nyelvét Piroskája' szeplötelen becsületében turkálódni: A' miolta amaz élhetetlen lágy szívű Nyárády vagyon itt, (így szólla czimborájának) éppen el nem tūrheti a' hegyke, hogy eljárjak látogatására, de hiszem, hogy megvetem még az ágyokat mind a' kettejeknek! — Mit mondasz reá Lukács! én azt gondol-

tam, hogy azt a' nyomorúltt nyúlszívű Aszszony-Férjfit meglessük úttyában, (mert a' mint hallottam, nem sokára útnak ered) és azután vagy kiűzzük belőle akadémikus lelkét, vagy legalább úgy megszabdáljuk a' pofáját, hogy az ördögöknek se fog kelleni többé; — úgy talán nem léssen több gát útamban, 's elérhetem végtére kívánságomat. Hogy ha pedig így se sülne-el feltételem, és a' kényeskedő szüzetske tovább is akaratoskodna, tehát majd újj rendeléseket tészek, és elragadjuk egy éjszakára valamely szomszéd ligetbe, 's azután útnak bocsájtandjuk a' gögöst; — hadd tanullya-meg, mit tészen egy Zelényire megvető szemekkel tekinteni, és annak szerelmes ajánlásait el nem fogadni. — Ha Posonyban Forgács Máriát, Budán pedig Csonka Borist, a' kikhél soha se szült a' világ makacscsabb hegyeskedőket, megtudtam hódítani, 's czélom' végrehajtására mind a' két helyen több ízben koczkára vetettem életemet, a' mellyet bizonyosan el is vesztek vala, ha a' mindenütt előnkbe bukott ellenkezőket a' te hathatós segedelmed által poklokra nem küldöttük vala; — bizonyosan ő tőle se hagyom megjádztatni magamat. — Más viták voltak azok Lukács! nem de bár? és míg is talpon állunk. Örökké szégyenlenünk kellene, ha itt egy minden segéd nélkül lévő gyáva teremtestől meghagynám aláztatni magamat, csak hogy Lukács! legény kell osztán a' gátra! —

Annyira meggyűltt már itt a' méreg Nyárády' mellyében, hogy csak alig tudta magát feltartóztatni annak erőszakos kitörésétől, és csak kevésbe múla, hogy közibek nem rohana, 's mind a' kettejeknek ki nem ontotta istentelen véreket. — Megfontolván mindazáltal egy kevéssé, a' mennyire felbolydúltt haragja megengedte, hogy talán jobb lenne kinyilatkoztatni ott létét, még is megmérsekelte magát, és felkelvén csendesen helyéből, feléjek indúla. Úgy tettette azomban, mint-ha észre se venné őket, de csak hamar megszólíttatott magától az életére törekedő gazembertől: Hová ballagsz olly' méllyen mérülve gondolatidban, azt mondá néki gúnyolódva, talán Parlaghyéktól leendő elválláson búszkodsz? de meg is érdemli azt valóban Piroska, magam is sajnálkodnék egy olly' helyes pendelesemnek forró öleléseiből történendő kifejlésemen! — Már itt megfogya türedelme Nyárádynak, mirenézve: Ne késérts; azt mondá néki a' legtüzesebb indulatoskodással, 's ne avasd ördögös nyelvedet egy ártatlan' becsületébe, a' mellynek még csak megnevezésére is méltatlan vagy alacsony seprelék! — — — Ha! ha! ha! azt mondá reá, elnevetvén magát a' vért-szomjúzó istentelen, bizony talán kardot is kész vagy kötni mellette? No csak jöszte elé, jól-lehet egy hitvány ágyasért sajnállanom kellene fel is kelni ültömből, mindazáltal ha kedved tartya, kardommal is befogom bizonyítani tudni, melly szép virágszál' hősével

légyen dolgom. — Itt neki csikorgatta mérgében fogait, 's határtalan dühe által esztől végképp' megfosztattván, mint a' nyíl repült hozzája, 's megragadván kezében lévő csákánnyát, úgy sújtotta halándékba, hogy a' gyilkos szándékú vad zshivány azonnal kiokádta vérivel kárhozott rút lelkét. — A' másik pedig, ne hogy őt' is hasonló csapás érné, idején — futásban kereste menedékét. — Döglj-meg, azt mondá azután határtalan dühében Nyárády, veszett fene nádaly! 's munkálódj a' poklok fenekén ordítózó rossz lelkek szolgálattýában, nem pedig egyy ártatlan' becsületének megfertőztetésében. — Áskálódj a' fene furiák' megejtésében, a' kik karoktárva vára koznak utánnad rokon-társok után, nem pedig egyy szeplőtelen Angyal' idvessége után, a' kihez még csak előszer mérészlett közelítésed által is örök kárhozattýát eszközöltted fertelmes lelkednek! —

Lukács a' kertből elillantván, az ott szállásoló fegyveresek közül hamarjában öszvegyűjtögetett egyynehányat, a' mellyekkel nem sokára ismét a' kertben termett. — Baráttýának Zelényinek lelketlen testét azonnal megtalálta, de Nyárádyt, hijába nyomoztatta, mert annak sem a' kertben, se pedig a' városban semmi nyomára nem akadhattak. — A' hóltt-testet, minthogy már ekkor az este rájok érkezett, vólt szállására vitették, 's alattomos virrasztása után más nap' reggel kocsira tévén, egyenesen Kassára, annak édes attyához vitték. — Az öregnek véghetetlen

keserőséget mutató ábrázattya megfoghatatlan volt Lukács előtt, minthogy bémenvén hozzá minekelötte a' gyászos hírt megjelentette volna néki, már végső szomorúságot sejté komolykodni ránczos vonásain. — Azomban csak hamar minden kivilágosodott előtte: Nem azért tűnt-el tudniillik Nyárády olly' hirtelen a' kertből, hogy a' gyilkosságot követni szokott büntetést kerülné - el szökése által, hanem kevéssel azután, hogy azon vérszopó szörnyeteget a' világból kivégezte, megszűn-
vén hevennyiben felpezsdültt határtalan mérge, érzette, hogy balúl cselekedett, 's hogy a' Felség' jussaiba, 's fenyítő hatalmába vét-
kesen belé avatkozott. — Mirenézve szállására sietvén, a' melly a' város' kertjéhez vagy két puskalövetnyire esett, szaporán felnyergeltette paripáját, és még azon éjjel Kassára érkezett. — Megvárván azután a' következő nap' feljövetelét, személyesen vádolá-bé magát a' Királynál, imígyen szólván néki, a' mint eleibe bocsáttatott:

Uram, 's Királyom! eggy kedves embered' gyermeke' megölettetésének kijelentése végett jelenek-meg fejedelmi színed előtt, a' mit mint hív jobbágy, kötelességemnek tartottam Királyomnak felfedezni, minthogy a' dolognak szemmellátó tanúja voltam, és rajtam kívül csak eggy tudhatna bizonytságot tenni felöle, ha, a' mint vélem, örökre el nem illantott volna. A' megölettetett hív Tanácsosodnak, Zelényinek fija volt, gyilkosát pedig lábaidnál látod. — — — Ekkor térdre

vetvén magát a' Király előtt, még ezeket mondá hozzá rettegést nem ismérő bátor lélekkel: Nem vétkem' bocsánattyáért térdelek itt lábaidnál; — zúgolódás nélkül kész vagyok annak eltérni büntetését, úgymint, a' melyet törvényeid' parancsolattya ellen magam bírása lévén, 's e' szerént a' csupán magadat illető hatalommal erőszakosan 's vétkesen élvén, méltán megérdemlettem; — nem azért rogyok - le Felséges színed előtt, hanem hogy méltóztass hitelt adni szavaimnak, és a' gonoszsgot, a' mellynek elhárítása, 's megfajtása kedvéért fertőztetem-meg idegen vérrel karomat, ne engedd győzedelmeskedni egyenes vallásomon, a' mellyet csak az eggy Istennel, a' ki mindeneknek belát szívébe, és a' ki egyedül tudja egyenességét lelkemnek, bizonyíthatok - meg. — Könnyen megeshetik, hogy még eljövend, ha a' lelki ismeret egészen kialudt pokol-keblében, 's nem irtózik ember' eleibe állani kárhozott lelkével; — szemre jövend, mondom, még azon elosontott istentelen, a' ki mindeneket kész lészen elkövetni, csak hogy vallásomnak megronttsa hitelét, 's az által a' maga szívrázó vétkeit elpalástolhassa. — — — Itt előszámlálta a' Királynak mindazokat a' mennyire teheté, szóról szóra, a' miket a' kertben Lukács, és Zelényi közt előhordattni hallott. — Így rekeszté-bé azután beszédjét: Egyébbberánt cselekedj velem, a' miképpen büntető hatalmadnak tetszeni fog, türelmesen fogom szenvedni rám mérendő büntetésemet, ha bár

éle-

élettemmel lakolandok is meg tettemért, csak arról légy meggyőződve, és veled egygyütt egész Nemzetem, hogy nem alávaló szántsándékos gyilkos, hanem mint egy a' végső há-
tárig ingereltetett, és ez által esztől végképp' megfosztatott követtem-el cselekedetemet; — és hogy az, a' ki karom által esett-el, már rég' nem bíra életével, úgymint a' mellyet, több ízben véghez vitt főben-járó gonosz tet-
tei már régen a' hóhér pallosa alá ejtetenek — és csak azoknak lappangása tartóztatta-fel a' büntető csapást, mellyet az igazságos, 's mindenlátó Egek, ne hogy a' magába -- tér-
hetetlen még számtalan ártatlanokat áldozzon-fel allattomosan töltögetett fene kényyének, velem vitettek végbe, minden bizonyal nem egyébbért, hanem hogy azon örömemet meg-
szerezzék, a' mellyet egy Angyalért, a' kiért nints megengedve általok élhetnem, esendő halálomban óhajtok fellelni.

A' Király mindedig figyelmetesen hal-
gatta Nyárádyt, és azt vétke' elbeszélése köz-
ben ügyesen megvizsgálván, módon fellyül különösnek tetszék előtte magaviselete, és minden háborodásra — indúlta mellett is, hogy olly' kedves emberének szereztetett helyre-
hozhatatlan vesztesége, 's felvidíthatatlan szo-
morúsága — mind a' mellett is kénytelen vala bámúlni Nyárádynak egyenes, 's bátor lelkü-
ségét. — Hogy mindazáltal a' törvényeknek, a' mellyeknek valamint Nemzetével egyetem-
ben hozója, úgy azzal egygyütt megtartója is mindenkor igyekezett lenni, ez esetben is fő-

hajtója maradna, 's Zelényinek is, kedvelt Tanácsosának méltó igazságot szolgáltatna, zár alá tette, a' megvétkezett ifjat, 's az általa megölettetettnek atyát magához hívatván, tudtára adta annak fija' esetét. — Az öreg Zelényi soha legkevesebbet se hallván, avagy csak sejtven is fijának tévelygéseiről, 's gyilkosságokkal kapcsolt buja életéről, kimondhatatlan a' miként szerette őtet: elmés volt az tudniillik, 's tetszetes formájú, ezen kívül egygyetleneggy magzattya, mirenézve leírhatatlan a' miképpen megkeseredett, a' midön a' Királytól annak halálát, még pedig olly' rendetlen, 's erőszaktól vett halálát megértette. — Iszonyú volt látni, mint dühödött benne a' boszszúállás' szomja, a' melyért vért-sírva esedezett Királyunk előtt, és csak akkor távozott-el tőle, a' midön az bizonyossá tette, hogy semmit el nem fog mulatni, a' mi megnyúgtatására szolgálhat. — Ez volt tehát oka, hogy az öreg Zelényi olly' mély keserűségbe merülve találtatott, a' midön Lukács fijának holt - testét haza vitte. —

Alig hogy ezek így történtenek, én is megérkeztem Nagy-Szombatból. — Már akkor az egész városunkat elfutotta a' szomorú hír, hogy Nyárady gyilkosságot követven-el, hirtelen' láthatatlanná lön határinkban. Melly iszonyú vala ezeknek hallattára elszörnyedésem, könnyen elképzelheted, ha eggy kis figyelmet fordítasz arra, hogy ő nékem a' világon legkedvesebb emberem volt, a' kinek

erántam kitetszett rokon érzéseit, 's hajlandóságát a' világon mindennél nagyobbra becsültem. Annyival inkább éreztem pedig akkor mostoha sorsomat, 's abból eredő keserűség súlyát, minthogy Testvéremet hozzá érkezésem után két napra örökre elvesztettem. Sokan találkoztak városunkban, a' kik Nyárádynak eme véres tettét, csak megszűnően ismervén annak belső tulajdonit, igen feketére magyaráztak. Csak a' kiknek gyakrabban esett alkalmatosságok társaságában részt venni, tudtak kétségeskedni orosz lelkeről, ártatlannak pedig rajtam kívül talán senki se tartotta.

Azomban még haza érkezésem' napján megértettük azon emberektől, kik a' Zelényi' holt-testét vontatták Kassára marhájikon, hogy a' gyilkos Nyárády már belenne fogva, 's kemény zár alatt áristombban tartattna. — Megdöbhentem ugyan először sanyarú fogságának hallottára, de továbbá meggondolván, hogy így legalább ismét meglátandom, és talán ártatlanságának, a' mellyről csak kételkedni se tudtam, védelmére lehetek, megnyúgtattam magamat, 's egy pillantatig se késedelmezvén, azonnal felnyergeltetem magamnak egygyik pihentt paripámat, 's haladék nélkül Kassának iramodtam, a' hová idején eljutván, mint-hogy Urunk' udvarában sok ismérőseim vótanak, minden akadály nélkül megnyertem az engedelmet, hogy Barátommal beszélhessek. Minden lehetsz módokat kigondoltam, a' mellyekkel megvígasztalását reménylettem.

De melly kibeszélhetetlen lön csudálkozásom! a' midőn béeresztettvén tömlöczébe, a' legvidámabb arczczal láttam ötet ölelésemre előmbé sietni. — Magok az Istenek hoznak most hozzám kedves Barátom! úgy monda azután, hogy karjaim között kifejtődze külföldben kétségbe kell vala esnem levelemnek szüléimhez leendő jókori eljutása felől. — Ekkor egyszerre neki szomorodván, kezembe adott egy bépecsételetlen levelet, 's mindenekre kényszerített, hogy azt legkissebb tétovázás nélkül vinném - el személyesen szüleinek. — Hijába kértem ötet, hogy legalább elkövetett cselekedetének valóságáról, 's környülállásos történetéről tudósítana, legkevesebbet se hajta esdekléseimre, csak azt az egyet erősítette úntalan előttem, hogy ő gyilkos lenne, és hogy vég nélkül örülne, hogy Piroskáért halna - meg végre is, a' mit olly' számtalan sóhajtásokkal kért már Istenétől.

Nem tudván tehát egyebet cselekedni, engedelmeskednem kellették makacsságának, 's a' levéllel szél' módjára repültem paripámon Baranya felé, a' hová, az idő nyájas lévén, negyed napra szerencsésen megérkeztem. — Barátomnak édes attyát az ágyban betegen találtam, 's lehetetlen vólt könnyekre nem fakadnom, a' midőn öt' örömeiben ágyából kikelni, 's megölelésemre jönni láttam meggondolván: melly szörnyű csapás gyanánt fogna esni részéről azon tudósítás, a' mellynek követéül küldettetem. — Majd

meg is szakadott szívem fájdalmamban, a' midőn őtet a' levél olvasása közben, egyszerre halálra halaványodni, azután remegni, 's az ágyára roskadni láttam. — Nem kevesebbé remültt - meg a' történeten annak Nője is, Barátomnak édes Anyja, a' ki nem értvén az írás' olvasásához, minden halhatatlanokra erőltetett, hogy olvassám - meg előtte szülőtye levelét, a' mellyet nem hibásan vélt férje' illy' rendkívül esett változása' okának.

Én azomban, hogy a' szomorú hírnek értesítésével őt' is hasonló karba ne helyeztessem, és azután férje' ájúlkozó állapottyának segítségére alkalmatlanná ne tegyem, félre vetém a' levelet, 's a' magán kívül lett Öregnek feleszméltetésére mind őtet meginttettem, mind pedig magam mindenképpen törekedtem, a' ki nem sokára magához térvén, 's szemeit egy ideig reám meresztvén, minden erőlködése mellett se tudott csak egy szót is kibocsájtani elszederjésedett ajakain, és csak kevésbe múla, hogy előbbeni aléltságába vissza nem esett. — Megszóllala csak ugyan végtére, 's így kezdé kétségbeesését jelentő szavait: Hát csak ugyan nem álom volt, hogy fiam a' hóhér' pallosa által eszközlendő haláláról tudósított? E' volt még hátra egyedül, hogy az életemet üldöző sors egészen kiüríttesse velem poharát, a' mellynek olly' számtalanszor megkóstoltatta szívemmel lelkem-öldöklő mérgét. — Hah kegyetlen sors! melly tökéletesen tudtad tellyesíteni rajtam fene kényedet, a' midőn azt reményimnek, a' mel-

lyeket tennen biztatgató mosolygásaid tápláltanak azoknak olly' önként, — olly' örömmel nyíló kebelemben irtózatot felgyilkoltatásában töltögeted. — Most a' midőn őseim' jószágát jótévőim által vissza - nyertem, 's midőn származásomhoz illő állapotomba helyeződvén, egygyetlen egy gyermekemet a' legboldogabbá reménylém tehetni, úgymint a' midőn őseim jobbágyai vissza - esvén telkeikkel hatalmamba, azokra ezer áldásimat indúltam árasztani — 's egyetlen egy fiamat, a' kiből hős eldődeimet ismét virágozni reményltem, hajdani elhúnytt ősseinek nyomait követni — 's az ügyefogyott szegényeken, mint meg meg annyi magzattyain, a' kiket az Istenek az ő gondviselése alá rendeltének, jámbor eleinknek példája után, édes atyai módra uralkodni tanítani készültem. — Most a' midőn a' legszerencsésebb halandónak, 's atyának kezdettem magamat tartani — most szegezed ellenem irgalmatlan nyílaidat, hogy azoknak tellyes mértékben érezze szívem dühösségeiket! — — — Itt megfűltak az igék mellyében, 's szótlan fordítá - el tölünk halálnak váltt arcúlattyát. — Bámúló hitvese egész végezetéig abban a' vélekedésben volt, hogy férjének emez előtte éppen érthetetlen beszédjét forró nyavalyája által okoztatott tébolyodása tétette vele. Szükségesnek tartottam ennekokáért a' dolgot előtte vóltaképpen felfedezni, hogy azután mind a' halálra elkeseredettet tudja miként kellyen vígasztalnia, mind pedig szeretett szülőtyé-

nek megtartására minden lehetséges útakat megjárjon. — Elolvastam e' végre előtte Barátomnak levelét, a' mellyet, minthogy igen rövid foglalatú, szórúl szóra el tudok előtled mondani. Hallyad tehát, e' következendő vala szomorú tartalma :

Kedves Szüleim!

Az engesztelhetetlen, 's öröktől fogva kijelelt arányaitól eltántoríthatatlan sorstól olly' szövevénybe kevertetem, a' mellyből hogy kiszabadúlljak, egy parányi reményt se táplálhatok szívemben. — Megkell halnom, mert azzal járó törvényt szegtem - meg. — Vigasztalódjatok azzal halálom után, hogy nem megátalkodott gonosz lelkemért, a' melly végett tellyes csendességet érzek kebelemben, hanem mint erőszakos törvény - bontó — és csak azért veendem halálomat, hogy a' törvényeknek, a' mellyek az Országok', 's Nemesek' köz boldogságára ügyelnek, elég tétetődjön. — Gyilkosnak vagyok ugyan kikiáltva, és nem helytelenül: mert ember - ölésbe avatkoztam, és azért életemhez vóltt igazomat Királyomnak hatalmába ejtettem. — — Mindazáltal elevenen tapasztalom keblemben, hogy elkövetett gyilkosságom reám nézve Nemes: mert egy ártatlan' szeplöteleniségének megtartását — Embertársaimra tekintve pedig jótét; mert azokból számtalanoknak nyúgodalmát, 's bátorságát eszközöltem általa. — Bátran is jelenek - meg Teremtőm előtt, 's el-

követett cselekedetemért legkissebb szemrehányást se várok bírószekétől, mert lelki-isméretemnek csalhatatlan sugallása kétségenkívül valóvá tette szívemben, hogy az Istenek' akarattyát tellyesítettem, a' kiknek a' gonosz-ság' méltó megbüntetésére engemet tetszett eszközül választani. — Ott fogok várakozni öleléstekre — 's áldani fogjátok a' pillantatot, mellyben olly' jóltévő, 's nemes gyilkossá lön magzatotok.

Sándor.

Nem tartom szükségesnek, hogy itt Barátom' édes anyjának a' nélkül is leírhatatlan elkeseredését ábrázolgassam előtted, engedj-meg azzal, ha azt mondom, hogy az éppen olly' iszonyatos vólt, mint férjéé, a' mellyet az imént már elbeszéllettem előtted. — Mint-hogy azomban az egészsége egészen helyen állott, mind a' szomorúságából következett gyengeségén könnyebben erőt vetetett, mind pedig azt felérte ép elméjével, hogy Bátyját a' Püspököt, a' kit Királyunk felettébb igen becsül, 's szeret, fija' szabadítására megkérni legalkalmatossabb lészen.

Be is siettünk még azon napnak éjszakáján Pécsre, a' holott a' majd kétségig keseredett Nő könnyeinek szakadatlan zápora közben szívre-hatólag panaszlá-el előtte szomorúságának rettentő okát, a' mint minekutánna magam is megerősítettem, 's Barátom' levelét kezeibe nyújtottam, azonnal kocsijába fogatott, a' mellynék mintegy fél óra múlva

már a' Budai Város' végén *) peregetnek ke-
rekei. — Ö, és Barátom' édes Anyja a' ko-
csiban, én pedig paripámon mellettek halad-
tam egész a' Hírdi, 's Vasasi közsig, ott pedig
engemet ezen Várba vissza útasítván, hogy
az öreg betegnek állapottyát megtekintvén,
bizonyos hírt vihetnék utánnak Kassára felö-
le, ők egyenesen Pécsváradnak tartottak.

Minekutánna tehát az öreg Nyárády' hely-
hezését megtekintettem, és azt némünémü
vígasztalásokkal, hogy Nője a' Püspökkel már
sietve haladnának Kassa felé, 's hogy bizo-
nyosan kifognák a' kegyelmet nyerni Barátom-
nak, valamennyire feltámasztottam volna, ma-
gam is útnak credtem, 's negyed napra már
Kassán voltam. — De mennyire megesalat-
tattam reménysegimben! — Hajborzadva ér-
tettem, hogy Tanácsos Zelényi a' legmegátal-
kodottabbán szomjúhoz a' boszszú után, 's fija'
haláláért csak halált óhajt elégtételül. — Hi-
jába reménykedett a' kétségbeesett Anya jó
Királyunk előtt, — hijában esedezett annak
még a' Püspök is, semmit nem hajtott most
az egyszer egyébkor mindenható szavaira. —
Örömmel tellyesítette volna azt Mátyás, ha
olly' kedves emberének olly' kedves 's fedhe-
tetlennek véltt gyermeke' meggyilkoltatása nem
forgott volna kérdésben. Mindeneget kész
vólt cselekedni szorúltságában — 's fejedelem
léttére utóllýára könyörgésre fakadott Zelé-

*) Úgy neveztetik Pécs Városának Buda felé külső
Városa.

nyi előtt, 's mindeneket választására hagyott neki elégtételül, csak hogy halálát ne kívánja Nyárádynak. De minden kegyes iparkodásai haszontalanok voltak. A' mértéktelen dühösségtől hányattatott Atya, csak vérrel reménylette előlthatni boszszújának egész tetejében elhatalmazott lángjait, 's csak az által gondolhatta valamennyire megnyihülni fija' elvesztén támadott határtalan fájdalmait. — Elvölt tehát végezve, hogy Nyárádynak két nap múlva feje vétesse. Édes Anyja, a' ki szüntelen' szülöttje mellett volt, megértvén a' megmásolhatatlan végezést, minden erejét elvesztette, 's állapotját egy vége — hossza nélkül való ájúltságához lehetett hasonlítani. — Barátomnak sorsa pedig a' világon legkegyetlenebb volt: — Nem az okozta azomban határ nélkül szenvedett kinnyait, hogy nem sokára megfog' fosztatni életétől — türedelmesen, sőt némünémüképpen kedvessen vette volna ő azt, mert Szerelmese' védelmével kereste volt magának. — De azok a' gyászos gondolatok: hogy Piroskájától, 's Szüléitől örökre megfosztatik, és leginkább, hogy mindezeket a' leggyötrelmesebb állapotban hagyandja maga után; — olly' kíméletlenül hasogatták érzékeny szívét, hogy csak nem minden pillanatban a' halállal küszködött. — Azomban hagyjuk-el egy kevesé ezen ártatlan kínlódókat rettentő helyhezéseikben, 's térjünk-átal egy kevesé Széplakra Húgodhoz. —

Elbeszéltem már az elébb, hogy a' midőn Nyárady kertetekben Piroskától a' legérzékenyebb vizsonti hívség-fogadások, 's azokat pecsétlő forró csókjaik, 's öleléseik között elbúcsúzott, minekutánna a' városban még eggynehány Baráttyait ugyan e' végre meglátogatta, nem sokára szállására tére, a' hol miképpen vála-meg Dúshegyinétől, nem különben értetted beszédemből. — Az alatt, még Barátom a' városban baráttyaitól végbúcsúját vette, Dúshegyiné magához hívatta Húgodat. A' honnét továbbá haza fordulván olly' véghetetlen lön szomorúsága, hogy a' miatt nem sokára ágynak esett, és egészege a' legveszedelmesebb karba helyheztetett, a' mit tapasztalván édes Atyád, 's Nénikéd, megvigasztalhatatlan - szomorúkká lettenek. — Hijában erőlködtek kivenni egészege' olly' hirtelen, 's veszéllyel fenyegetődző hanyatlásának okát, semmit soha nem felele kérdéseikre, és talán még most is bizonytalanok vólnánk benne valamennyien, ha csak azután másod éjszaka, a' midőn Nénikéteket mély álomban lenni gondolta, ezekre nem fakadt vólna gyötrelmei miatt. Oh jóságos Istenek! a' kik vég nélkül való kegyelmeitekben olly' különösen részeltettetek, — 's a' kiknek rám halmozott kedvezéseitekért olly' szünet nélkül rebegém színetek eleibe forró hálát-adó imádságaimat, — miként engedhetétek meg, hogy eggy olly' példátlan ravasz-ságú csábítónak hódoljanak-meg töletek vett tiszta érzéseim? — De nem, — nem titeket

vádollak vígyáztalan tévedésemért! — Eléggé figyelmetessé tettetek alacsony szíve eránt, a' midőn megbecstelenítemre arányzott Pósonyi tettét Dombly által értésemre ejtettétek. — Magam voltam boldogtalanságomnak önkényes eszközlője! — Ennen makacs szívem védelmezte ötet — 's annak bódult tanácsa után indúltam vólt, a' midőn az általatok felvilágosításomra gyújtott fáklyáitokat megvetvén, készebb vóltam a' sötétben szívem' kényne után menni, mint hibázhatatlan isteni útasítástokat követvén, tébolyodott szívemnek szerencsétlenségemre vezető ösvényéről vissza-térni. — De hogyan is gyaníthattam vólna azt, hogy a' ki a' világban leggyenesebb, 's legszelídebb szívűnek tetszék előttem, — 's a' kit az egész öt' ismérő világ mindenek közül kiváltt nemes lelkűnek tartott, olly' könyörületlen csábító szívet hordozzon kebelében, 's azt olly' észrevehetetlenül tudja ál ártatlanságával takargatni?! — Oh erősítettetek - meg, velem eddig közlött kedvezéseitek' szent ösztönére kényszerítlek benneteket, erősítettetek - meg feltételemben, 's adjatok elegendő erőt, hogy érzéseimnek majd majd lecsillapíthatatlan lázzadásokat fékre ragadhassam, 's érdeme szerént tudjak ezentúl megvetni egygy hiteszegettet — egygy hasonlíthatatlan ámitót, a' ki olly' képtelenül feldúlta szívemnek általatok vett legdrágább ajándékát — nyúgodalmamat. — — — Talán még mindeddig bizonytalanok vólnánk, mondám, egészége' hevenyiben történt veszedel-

mes megbontakozásának oka felől, ha csak ezen éjszakai kesergését, a' mellette lévő nyoszolyában háltt Nénikétek meg nem halotta volna, a' ki is azonnal felugorván fektéből, 's annak szobájába által-menvén, a' legszívreesőbb könyörgésekkel kényszerítette ötet, hogy világosítaná-meg előtte imént tett panaszsának értelmét. —

Húgodnak emez állapottyában esett meglepettetésén támadott megzavarodását magad is elképzelheted. — Nem akarván pedig Nénikéjét bizodalmatlan titkolódzása által megkeseríteni, mindeneket kinyilatkoztatott előtte, a' mellyek a' jelen-vóltt veszedelmébe helyheztették: tartózkodatlanúl megvallá előtte, hogy ő Nyárádyt Isten-igazában szerette vólt, és hogy attól rútúl megsalattatott: Tegnap délután, úgy monda néki, midön Dúshegyiné Néném magához hívatott, irtóztató hitszegésnek lettem szomorú tapasztalója. — Olvasd-meg csak ezen leveleket, elrémülve fogod megérteni belőlök meggyaláztatásomat. — Elvévén a' leveleket tőle Nénikéje, valójában alig olvashatott - el bennek egynebány sorokat, a' midön azokat, egygy kínos borzadás futván-el érzéseit, egyszerre kiejté újjaiból.

Én ezeket mind Nénikédtől tudtam - meg későbbre, azomban mi vólt légyen azon rettenetes két levélnek foglalattya, máig se vallották-meg előttem. — Más napra köz hírré tétettvén Nyárádynak Zelényin elkövetett gyilkossága, még iszonyúbbakká lettenek vé-

reidnek annak gonosz lelke felől fogantatott gondolattyaik. — Édes Atyád azomban Húgod' nyavalyájának okáról még folyvást semmit se tudott.

Meghallották végtére házatoknál is, hogy Nyárády két napok múlva fejét vesztendi. Meghatotta Húgodnak gyűlöléssel eltelt szívét a' szánakozás, és eszébe jutván, hogy a' Király egykor Városunkon - keresztül tett úttyában édes Atyádnál mint hajdani bajnoktársánál szálván - meg, néki mint egy tizenhárom esztendő's lyánkának, hogy ötet lanttyával igen kedvére mulattatta, olly' ígéretet tett, hogy felnevekedvén, akár miért folyamodand előszer hozzá, ha csak hatalmán túl nem esend, meg nem fogja tagadni tőle; — Barátomnak meg-szabadításáról kezdett gondolkozni. Azomban annak eránta elkövetett méltatlan, 's rút magaviseletét forgatván elméjében, sokszor elhűyni látszatott megváltására lelkesítő ösztöne, a' mellyet mindazáltal valahányszor mind magának, mind Nénikéjének, de legfőképpen édes Attyának a' tüztől leendő megemésztetésektől Nyárády által történt megszabadítások ötlött elméjében, mindannyiszor újra felelevenedni éreze kebelében. — Ezeket megfontolván, nem igen fogsz, reménylem; csudálkozni, hogy néha néha imígy haboztatták egymással küzdő, 's ellenkező érzései, 's indulattyai: Tehát egy árúlónak, — egy gyilkosnak, — 's a' mi több egy tehetetlen leány megsemmisítésére törekedett rút csábító' életének, a' mellyre már

rég' érdemtelenné tették határt nem ismerő gonosz tettei, siessék e megmentésére? Nem, azt soha se fogom cselekedni, hogy kegyes Királyunknak imígy vissza-éljek ajándékával. — Bizonyosan nem illy' igazságtalan célra engedte ő azt nékem. — Melly nemtelen lenne cselkedetem! ha azon kölcsönözött egyetlen halálmat egygy érdemtelenné vétkekkel terhelt élete' meghosszabbítására fordítanám, holott az által még valaha egymás ártatlanul szenvedőnek boldogságát eshetik alkalmatosságom eszközölni. — Avagy nem történhetik e még meg, hogy valaki véreim közül szorúlyon olly' mostoha környülállások közzé, hogy azokból csak illy' rendkívülvaló eszközzel vergődhetik-ki? — De mit is ítélné felőlem kegyelmes Fejedelmünk, 's mit mondana maga az egész világ is, ha egygy olly' lelkiisméretlen leány-csábítónak tenném magamat védelmezőjévé, a' kinek kinyilvánodván előbb-utóbb utálatos cselekedetei, minden becsületét-féltő személy kerülni fogja társaságát? — — Ám de nem az ő kezéből vettem e vissza vesztéhez közelített életemet? — Úgy vagyon! — de életemet vissza adván, nem rablotta e el egyszerismind nyugalalmamat? — 's nem keserítette e azt-meg annyira, hogy a' halált, a' mellytől megóva, minden hátra-maradott óhajtásaimnak egygyetlenegy tárgyául ismerem? — Hah! jól tudta az fertelmes álnok! hogy ha kihúnyok életemből, soha végre nem hajthattya iszonyatos feltételét! — Önnön képtelen kényének szá-

mára tartotta ő azt csak meg, a' mellytől mindazáltal, még idején-jókor elárúltattván előttem gyűlöletes szándéka, hálá a' kedvező esetnek! megfogom ezentúl oltalmazni magamat. — — — Nem — soha se nyerje-viszsa a' világ az én segítségem által azon hívtelent, a' kit az Istenek csak ostorúl küldöttek kö-zibénk gyáva leányok közzé — de a' kinek már magok is megsokallák rémítő tetteit. — És ki tudja, mennyire nem mehetne még za-bolatlansága, 's mennyi vígyáztalan ártatlanokat nem áldozna még fel istentelen szom-jának? — És nem én lennék e mind azoknak vétkes kútfeje, a' ki veszélyt-árasztó életét megtartanám? — 's nem kellene e magamnak is szüntelen tartanom ellenem czélzott álnok agyarkodásától? — — El, elkell veszni gya-lázatos életének, hogy az által még számtalanoké meg ne mérgesíttessen, 's hogy a' magamé is kitisztúllyon csalárd társaságában vett szennyeiből, és még valaha édes Nem-zömnek ha örömére, és vígasztalására is — legalább tehetetlen öregségének ápolgatására válhassak általa. — De mi jut itt eszembe?! — — Oh még sem — — még sem igazságosok gondolatim! — hiszen nem ő adta e visz-sza édes Atyámat is magzati szívemnek? — Oh könyörületes Teremtő! árazd-ki reám vég-hetetlen bölcsességed' sugárait, 's világítsd-fel tétovázó elmém' setéttségét — engedd, úgy cselekedhessek, a' miképpen tennen aka-ratod — az igazság kívánnya! — — De hi-szen lelkiismeretem' tanácsa nem de a' ti sűgal-

sügallástok? — nem de ezt követvén, soha meg nem tévedhetünk általatok kimért pályánkon? — Ezen megtántorodhatatlan Kaulauznak vezérlése után indulok tehát meg, 's kész vagyok elfelejteni minden megbántódásomat — elmegyek annak élete' megmentésére, a' kinek minden alacsony vétkei mellett is kötelessének ismértem magamat, 's a' kit mind a' mellett is, hogy a' legnyomorúltabb állapotba taszította volt ízekre szaggattatott szívemet, Nemzöm' megszabadítójának ismértek, és — haj! — a' kit én egykor olly' ártatlanúl, 's olly' méltó érdeme szerént gondoltam szeretni! — — — Itt elakadott kiálhatatlan gyötrelmei miatt lélekezete, 's meggondolván, melly' kimondhatatlanúl szerette volt Nyárádyt hasonlíthatatlan' nemeseknek tetszett erkölcsiért, — 's melly rútúl megcsalattatott annak álnok hitegetéseivel, könnyei minteggy tenger tódúltak - ki bús szemeiből, 's eggyszerre elöntötték meghalaványodott arczáját, és olly' hathatósan zokogott, hogy édes atya szinte a' harmadik szobába álthalotta zöpögését, a' ki is tüstént hozzá indúla, de eggy hirteleniben érkezett vendégével eggy kevéssé vissza maradni kénytelenítettet.

Az alatt nem sokára eltávozván tőle azon alkalmatlankodó vidéki, tüstént Húgodnál termelt, a' ki már ekkor jól kisírván magát, békével nyugodott nyoszolyáján. — Minthogy pedig édes Atyád azonnal észre vette, hogy felette szeretett leányának igen kilennének sírva szemei; imígyen szólla hozzá, leülvén

melléje ágya' szélére : Te sírtál Piroska? de mondd-meg nékem igazán édes leányom! nem de a' szegény Nyárády' szerencsétlen esetét keservezted - meg könnyeiddel? — Azt méltán cselekedhetted, — meg is érdemlé ő azt tetőled, mert ő volt megtartója életednek. — Nem, — itt hirtelen közbe - szólla Húgod, 's kevésbe múlt, hogy ki nem nyilatkoztatták vele fellázadott indulatjai Nyárády eránt viseltető gyűlölségét. — Oh nem azért érdemes ő arra, azt mondá azután, hogy egy kevéssé magába tért, oh nem azért! hanem hogy tégedet megtartott árva leányodnak. — Ezt mondván, körül-ölelte édes atyád' nyakát gyenge karjaival, 's arra halmozott háláadatos csókjai közben újjonnan néki eredtenek könnyei. — Azután imígy folytatá édes Atyád beszédjét : Te nem is tudod talán édes gyermekem! megmásolhatatlanul elvagyon ám már a' Király által végezve halála. — Én az éjszaka tudtokon kívül befutottam Kassára, 's kértem a' Királyt kegyelemért, de semmi sikerét nem eszközölhetém esedezésimnek. — Ott volt nála a' Pécsi nagy Püspök is, de semminek nem lehet meglágyítására fogantya. — Oh mint fájlalom Piroska! hogy egy olly' derék férjfiat, 's olly' hasonlíthatatlan jótévönket, 's egész házunknak védangyalát örökre elkell vesztenünk! — Ezeknek hallatára : vissza-émlékezvén Húgod arra a' boldog időre, a' mellyben Nyárádyt a' világon legnemesebb embernek tartotta; még sűrűbben hullatta könnyeit, 's még az előbb elha-

tározott feltételében az által is megerősített-
 vén, hogy édes atyának kimondhatatlan örö-
 mét látta szerezhetni végrehajtásával. — Ezen
 való tünődésében mintegy öröme olvadván
 magzati szíve, imígy nyájaskodék éltes attyá-
 val: hát ha én esedeznék érette jó Királyunk-
 nál, és kegyelmet nyernék Nyárádynak, sze-
 retnéd te azt? — Micsoda kérdés ez? azt
 mondá édes Atyád megütkezve, micsoda hely-
 telen kérdés ez tőled Piroska? hát te abban
 kételkedhetsz, hogy életünk' megtartójának
 mindenem' feláldoztával is kész vólnék hason-
 ló szolgálatot tenni? mennyivel embertele-
 nebb vólnék pedig, ha általad történendő
 megszabadításán még csak nem is örvende-
 nék? — De melly haszontalan a' te' biztatá-
 sod! — Nem úgy értettem kedves Atyám!
 azt felelé Húgod, megbánván meggondolatlan
 kérdését, tudom én, kogy örülni fogsz, 's
 nem is cselekedhetsz különbben, ha életünk'
 megtartója kegyelmet nyerend, de illik e ne-
 kem egy hajadonnak egy ifjúért, 's haj! —
 egy gyilkos ifjúért esedezni, 's nem hara-
 gudnál e meg, ha a' világ ezen cselekedetéért
 leányodat rágalmazni fogná? Oh szerelmes
 Atyám! pedig hidd - el, én azt megtudnám
 tenni: emlékezz csak vissza, midőn harmad
 évvel a' Király egy éjszakára nálad szált-meg,
 nem de akkor nekem azt az ígéretet tette,
 hogy akármikor, 's akár miért fogok hozzá
 folyamodni, egyszer bizonyosan betellegesíti
 kívánságomat. — Nem de pedig Nyárádynak
 kegyelmet adni, egyedül csak ő tőle függ? —

Azomban eszibe jutott édes Atyátnak is az említett ígélet, 's hirtelen örömétől egészen elfoglaltatván, tüstént kocsira ültette Húgodat, 's vele együtt Kassának eredett.

Piroska azon gyász ruhájába öltözködött, a' mellyben előszer látta a' Dúshegyiéknél volt temetésén Nyárádyt. — Bejelentetvén a' Királynál magokat, tüstént eleibe eresztettek, a' holott Attya' késérése mellett térdre esvén Mátyás előtt, imígyen ejtette - ki néki rövid könyörgését: Meg ne vess, kérlek, hatalmas Király! hogy kegyességedtől nyert hatalmat olyanra szándékoztam fordítani, a' minek talán rend kívül-való alkalmatlanságodra esend tellyesítése: — Nyárády' élete az, a' mellynek megtartásáért borúltam arczomra előttd. — Gondold-meg, hogy mind magam, mind pedig ezen éltes édes Atyám (itt meg-eredtenek könnyei) az ő nagy lelküségének köszönhettyük életünket. — Emlékezz pedig vissza azon ígéletedre, a' mellyet, nem tudom mi csekély érdemem' tekintetéből fogadtál egyszer, a' midőn jobbágyi hajlékunkban megszálni méltóztattál. — Csak egyedül most, 's csak egyedül ezen eset által kényszerítettethetem arra, hogy Királyi szabad' bétöltésének kívánására vetemedjek: Kegyelmezz-meg, kérlek, életének! —

A' Király eleinte igen megháborított Húgod' könyörgése által: — Hathatos erővel küzdöttek szívében a' Király' kötelessége — 's becsületének megcsónkítása. — Érzette, melly szoros légyen kötelessége hív Tanácsosa' egy-

gyetlen egy gyermekének haláláért elégtételt szolgáltatni. — De Királyi szent szava' megszegéséből származandó gyalázattól is iszonyúképpen rettegett. — Azomban szemesen megvizsgálván Húgodat, a' kit felserdültt virágzó leány - korában még soha se látott volt, egészen elfoglaltatott gyönyörű, 's eleven ártatlanságot magyarázó tekintetéből, és annak minden szavára angyalt képzelvén lábai előtt térdelni, felemelé őtet a' földről, 's egész nyájassággal imígyen válaszola neki: Győztél kedves Leányom! élni fog Nyárády. — Erre Piroska hirtelen szavaiba vágott az érzékenyült Fejedelemnek: Ne mondd őt' enyimnek, így szólla hozzá szemérmes ellenkezéssel — soha se akarom én őtet enyimnek nevezni. — Csupán édes Atyám' életének általa történt megszabadítása vitt arra, hogy esedezzek előtted érte. — Már akár mi okon cselekvéd azt jeles Leányzó! azt mondá ismét a' kegyes Fejedelem, meggyőzted a' törvényekhez ragaszkodó szándékomat, 's elhatározott végzemet azzal egyetemben megváltoztattad. — Nem másolhatom-meg egy ártatlannak adott szavamat — élni fog Nyárády, úgymint a' kinek lehetetlen többé megtévednie, 's a' legjobb hazafinak nem lennie, minekutánna egy ilyen Angyalnak esedezése által történik megváltása. —

A' midőn Húgod a' Királlyal végezvén dolgát, 's megváltván tőle az udvaron keresztül ment, meglátta őtet Nyárády fogházának ablakán. — Iszonyú volt látni, mely kétség-

jelentő elkeseredés nézett - ki egyszerre szemiből: — Egészen megfelejtkezett mellette áléldező szülőjéről, 's imilly' panaszokban önté - ki egész bátorsággal ezer gyötrelmekből sanyargatott szívét: Hát még egyszer meg kellett látnom az Imádandót! a' kinek léte ébreszthet még csak egyedül kívánságot bennem vesztéhez siető életemhez — és még azon merő bájból szott öltözetében kellett őt meglátnom! a' melly ezer menyország' idvességétől történendő megfosztatásomat juttattya eszembe! — De mit keresett ő most a' Királynál? — Bizonyosan az én életemért esedezett a' kegyes Angyal! — Oh! miként fogja az ő hasonlíthatatlan szelíd lelkét kínozni gyalázatos halálomon támadandó szánakodása! — Melly kíméletlenül fogja az ő mennyei szívét gyötreni annak meggondolása, hogy egy gyilkost tudott szíve' birtokosságának választani, ő, a' kinek magok a' virtus' szülöttyei, 's az Égeknek kedveltyei is méltatlanoknak tartanák magokat hajlandóságára! — Oh igazságos Istenek! halgassátok - meg végső könyörgésemet: engedjétek, az ő kiválasztott szüz lelkére kérlek henneteket azt az egyet elhamvadott poraimnak, hogy, ha bár az egész világ előtt gyűlöletes léssen is emlékezetem, ő, oh! csak egyedül ő mondjon áldást elhültt tetemimre — 's csak ő az egyetlen ismérjemeg ártatlanságomat!!! —

Édes Anyja nem sejtven - meg végnélkül - való szomorúsága miatt Húgodat, bámúlva halgatta szerencsétlen gyermekének szívét -

hasogató panaszszait. Nem is tudott egyebet gondolni felőle, hanem hogy kínnyai véghetlenségéből származó eszellőssége fakasztotta azokra. Azért nem is eredett beszédbe vele eránta. —

A' Király Húgodnak eltávozása után szüntelen azon tünődött, miként adja tudtára Zelényinek Nyárády' halálának általa tett elhatározása' megváltozását, 's mi eszközökhez kellesen fognia, hogy annak azon támadandó méltó neheztelését megengesztelhesse. Azomban csak hamar kisegítettett ezen bajos örvényből egygy véletlenül érkezett tudósítás által. —

Éppen ekkor érkeztek tudniillik az udvarhoz két honbeli Nemesek, egyik Posonyból, a' másik pedig Györről, mind a' ketten Királyunkkal óhajtottak beszélni, a' kik is béeresztettyén a' kegyes Fejedelemhez, mind a' ketten szomorúan festették-le előtte, melly rúttól megfertőztettek leányaik Zelényi Tanácsosnak lijától. — Kimondhatatlanúl sajnálta a' jó Király a' két jámbor Öreget, azomban azonnal tudokra adta, hogy a' vétkes, a' kí ellen vádjaitat előadák, már elvette légyen magoktól az Istentől büntetését, a' midőn a' napokban Nyárádytól, a' midőn ismét hasonló fertelmes feltételeket forgatott volna veszett agyában, halálra sújtatott.

Eszébe ötlött továbbá a' Királynak, hogy ez leghelyesebb alkalmatosság lenne Tanácsosának liját kesergő szívéből a' boszszú-állás' kívánságát kióltani, mirenezve azt azonnal

magához hívatta, és az előtt az Öregekkel az imént mondottakat szórúl szóra elbeszélte. — Könnyen elképzelted, melly foganattya lehetett ezeknek az öreg Zelényi szívében: Meggyőzöttetvéni tudniillik elfajzott fijának gyalázatos tetteiről, 's gyilkosságairól, azonnal elhitette magával azt is, hogy Nyárádynak nyilatkoztatásai is valóságosok, mirenézve azonnal megszűnt boszszúja, és a' Király' feltételének megváltozását önként helyben-hagyta. Melly szerént felmentettvéni a' jó Király nyughatatlanító gondjától, tüstént megjelenté a' Pécsi Püspöknek Nyárádynak tett megkegyelmezését. — Lukácsot pedig, az ifjú Zelényi' gonosz czimboráját elfogatván, minekutánna azzal minden vétkes tetteiket kivallatta, érdeméhez képest megbüntette, és ez által némünémüképpen Nyárádynak hirtelen, 's meggondolatlan botlása miatt megszeplősített becsületét is vissza szerezte. —

Elsők voltak, a' kik a' megkegyelmezést megtudták Nyárády, 's édes Anyja, úgymint a' kiknek az örömetől elragattatott Püspök, alig hogy Mátyástól megértette, azonnal tudósításokra szaladott! — Nyárády meghallván az életét visszaadó újságot, tüstént megszabadítója után tudakolódott, a' mit is tölem, a' ki az udvarban hirtelen' elszéllýedett hírtől felbuzdítottatván, éppen ekkor rohantam-be kimagyarázhatatlan öröm-kiáltással fogházába, nyomon megtudott. Édes Anyja magán kívül, 's tetemeit elszórva nyugodott egy zselle-széken mellette, a' kit a' derék Püspök'

gondviselésére bízván, magunk minden haladék nélkül paripákra ültünk, 's Széplakra szágúldottunk, Piroskának foganatos szószólását megköszönni. —

Mintegy félóra múlva azután magához térvén édes Anya áléltságból, tüstént szülöttje' nevét kiabálta, de minekutánna körültekintvén a' fogházban magát, csupa idegeket látott, fiját ellenben minden haszon nélkül fürkészték volna szemei, olly' fohászkodást bocsájta-ki elfojtódott mellyéből, hogy Ielkét lehetett gondolni abból kirepülni. — A' Püspök mindjárást elkezdette ötöt vídítgatni, de ő azt merő kétségbeesése' elhárítására czélozott hitegetésnek lenni állítván, keservesen zokogni kezdett, 's ezeket mondatta vele végső elkeseredése: Hová ragadtátok-el gyermekemet mellőlem kegyetlenek? — Megtudtatok fosztani egy elgyengültt éltés édes Anyát az örömtől, a' mellyet egygyetlenegy szülöttje' végső szempillantásaiban, annak ápolgatásában, 's gyámolításában talált volna még csak e' nyomorúlt életében? — Avagy talán — oh szánakozhatatlanok! avagy talán már ideje előtt eltörlétek ötöt a' világból? — Nem tudjátok e', hogy még egy nap engedtetett életének Királyunk' rendeléséből? és ti azt megmerészeltétek volna szegni? Oh melly könyörületlen vérszomjúzóok' közzé ejtetted magadat szerencsétlen magzatom! — Hijában igyekeztek a' körülötte-állók meggyőzni ötöt vélekedése' hibás vólttáról, hasztalan' pazarlák a' legnyájassabb, 's legvidítőbb szavakat,

semminek nem bírt hitelt adni megkeseredett anyai szíve. Azomban beérkezék hozzá a' Püspök, a' ki az elébb egy kisség eltávozni kényszerítettett tőle, a' kitől azonnal bizonyossá tétettvén fija' életéről, sőt annak tökéletes megkegyelmeztetéséről is, egészen magán kívül ragadtatott szédítő örömeiben, míg magát valamentég kipihenvén, kocsira ültek, 's nyomon utánunk indultak.

Mi Széplakra megérkezvén, a' mi házunknál szállottunk-le lovainkról. — Nyárády a' sebes lovaglás által azon kevés erejétől is elesvén, a' mellyet halálra lett ítéltetéséből származott gyötrelmei után még megtarthatott, kénytelen vala vagy két óráig pihenésre adni magát, a' melly által feltengülvén valamennyire lankadtságából, azonnal hozzátok mentünk. — Én az udvartokon leltt Nénikéteknél alapodtam - meg, ő pedig most az eggyyszer semmi udvariságra nem bírván ügyelni, üstölést Húgod' szobájának eredett.

Piroska eggyik komornájával éppen haját fonatta, 's a' mint Nyárádyt hirtelen' betoppanni, és azt lábai előtt elvetve tapasztalta, olly' szörnyüképpen megháborodott, hogy minden idegei reszkettenek. — Nyárády pedig semmiben se vévén annak zavarodását, 's tőle esett elfordúltát, úgymint a' miket a' szobaleány' jelenléte miatt támadott szemérmességének tulajdonított, imígy köszöntemeg néki élete' megtartását: Eljöttem még eggyyszer szívemnek imádott Aszszonya! jól lehet a' minap már által estem volt a' meg-

vállás' hasonlíthatatlan örömeim, 's kínnyain — még egyszer eljöttem imádandó színed eleibe. — Nem azért ugyan, hogy cselekedetemnek, a' mellyet a' világ, 's azzal talán tenmagad is véteknek tartottatok, — de a' mellyért, minthogy én azt egy Angyalnak, — teneked követtem-el becsületed', 's ártatlanságod' megvédésére, legkevesebbé se vádol lelkiismeretem, — bocsánattját koldúllyam ki tőled — nem, — hanem hogy életemnek, a' mellyet a' te mindenható közbevetésed nélkül elmúlhatatlanul elvesztendő valék, megtartását köszönnyem-meg lábaidat öntöző könnyeim' özönével, a' mellyeket, még eggynehány pillantatok előtt vérrel-vegyest facsartanak-ki szemeimből azon támadott név nélkül való gyötrelmeim, hogy teneked, a' ki ezer érdemesebbek közül engem' méltóztattál mennyei szíved idvességes birtokosságának kiválasztani, olly' gyászos érzéseket hagyok utánnam gyalázatos halálom által szüz kebledben. — Már kétszer szabadítottad - meg mind a' kétszer a' te oltalmadban szerzett halálos veszélyétől életemet. — Oh engedd-meg! hogy soha se adódjék okom kárhoztatni ezen jónak tetsző cselekedetedet, és soha se kívánnyam életemet, a' mellyet szíved' bírása nélkül a' legszörnyebb átoknak tartanék, azon már kétszer megjelentt halálommal felcserélni, a' mellyet értted esvén, mindenkor fő boldogságomnak tartottam volna. — Oh! tégy még egyszer bizonyossá imádott Tárnya minden vágyaimnak! — oh tégy azzá még egy-

szer erántam kinyilatkoztatott hajlandóságod
 örök hívsége felől. — Nyugtasd-meg tőled
 leendő megfosztatásomtól rettegő szívemnek
 vétkes habozását. — Győzd-meg helytelen
 hitetlenségemet csalhatatlan szent szavaiddal.
 — Mondd — ah! mondd még egyszer, hogy
 életemnek, a' mellynek olly' csudálatos meg-
 szabadítója lettél, örökre Aszszonya, 's a' sí-
 rig boldogítója ohajtasz lenni!!! — Ekkor
 által akarta Húgodnak, keserves könnyeitől
 elázott lábait kulcsolni, hogy azokat buzgó
 háláinak, 's forró szerelmének számhaladó
 esókjaival elborítsa. — De melly irtóztató
 léssen még csak hallanod is tőlem az előbe-
 szélhetetlen történetet! Húgod, a' kinek sza-
 porán emelkedő keblében az előlthatatlan lán-
 gokba csapott szerelemnek soha tökéletesen
 el nem húnyható maradványi — 's Nyárády-
 nak csak csupán ő általa tudott fekete tettei-
 nek képzeménnyei a' legnagyobb erőszakkal
 vának vala, még szünet nélkül arczal — el-
 fordulva állott Barátom előtt. — Háromszor
 is eltökéllette már, hogy felemelje ötét lá-
 bai elől, úgymint a' kit eránta égő határtal-
 lan szerelme semmiképpen nem engedett csá-
 bítónak tartatni általa. — Azomban az azt
 kimenthetetlenül vádló leveleknek, 's egyéb
 önmön tapasztalásainak meggondolása azonnal
 árúlónak festvén-le előtte, mindannyiszor
 megfordítá akarattyát, a' mellyeknek hatal-
 maskodásától végre egészen meggyőzöttetvén
 számtalan vívódásai által megsőkentt szerel-
 me, e' következendöket mondá szakadatlanúl

özönlő könnyhullatása közben az élettelen szoborhoz hasonlított Nyárádyhoz: Tűnj-el előlem csalárd ámitó! örökre tűnj-el szemeim elől, a' mellyeket síromig könnyezőkké tettenek elcsábításomra arányzott irgalmatlan feltételid. — Kerüllyed, ha életed' megszabadítójához képes még álnok szíved valamelly kevés kötelességet érezni — avagy ha az emberiségből egészen kivetkezett lelkednek halhatatlanságára még tudsz valamit építeni-kerüllyed, Istenednek megtorlott vétkeidet még megbocsájthatandó irgalmára kényszerítlek — oh! kerüllyed erántam fogant vétkes hajlandóságod által a' legsínlőbb állapotba helyeztetett személyemet. — Szánd-meg okatlan vigyázatlanságom miatt megtévedett — de egyébberánt még ártatlan szívemet! — Hagyd-el a' házat, a' mellyet tenmagad mentettél-meg az elenyészéstől, ha annak végső romlását nem akarod eszközölni magába — térhetetlen álnok szívednek bűn-ontó incselkedései által. — Ne gondold, hogy ezután meghódíts maszlagos hitegetéseid által. — Soha — soha se tántorítaszsz-el az útról, a' mellyre magok az Istenek vezérlettenek-viszsa, a' kik, megessvén veszedelmes tévelygésesen irgalmok, minden hiteszegett hívségtelenségeidet, 's árulásaidat megismértették felvilágosított elmém-mel. — Ne is építs többé azon igazodon, a' mellyet életemnek a' tűztől általad eszközlött megtartása által látszatál nyerni személyemhez, mert én az alól, én is vissza-adván a' tiedet, bátor te az

enyimet megtartván, a' legelviselhetelenebbé tetted egyszerismind, egészen felmentődtem; — a' mit bizonyosan nem egyébbért ejtettnek az Istenek olly' különös módon hatalmamba, hanem hogy egy ál' csábítónak adóssá-vá, 's kötelessévé ne maradjak. — Nyárády olyan lett ezeknek hallattára, mint egy irtózatoss álmaiból felrettenő, a' ki ébredése után egy ideig, tündérképeinek valóságáról kívánván meggyőzöttetni, minden felé ügyesen vizsgálódik maga körül. — Sokáig nem tudta magával elhíttetni az irtózatoss történetet, — kíméletlenül gyötrő habozástól hányattatott, hogy mihez kellessék fognia? — Utólyára csak ugyan megnyíla elnémúltt nyelve, 's szóllani akara. De Piroška gyűlölő tekintetet vetvén-vissza reá, egy oldal-szobába ment által, 's behajtván annak ajtaját, ott egy közeliben értt karszékbe roskadott.

Nyárády mint egy haragos menykötől felényire megütöttett támolgyott-fel térdeltéből, 's éppen az ajtón akara kívánszorogni, a' midőn édes Anya, 's a' Püspök, a' kik éppen akkor érkeztek-meg, velem 's Nénikétekkel reá kopogtatánk. — Melly véghetetlen lön az érzékeny édes Anyának fija' feltaláltán támadott öröme, azt annak meglátásán hirtelen' tett sikójtása — forró ölelései, és arra ömlött könnyei világosan megmagyarázták. — Egy sem is vólt közöttünk, a' ki, látván szívreható öszveöleléseket, könnyeket ne hullatott vólna — maga a' jámbor ösz Püspök se tudta elnyomni azokat felérzékenyülé-

sében. — Piroska, még Barátom' édes Anyjának sikójtására felrezzenvén helyéből, azonnal közibénk jött. — Kíméletlenül szenvedett kínlódó szíve, a' midőn Nyárádyt édes Anyya' karjai között találta, minket pedig azok mellett eggyről eggyig könnyezni látott. — Végezvén az örömmek végtelen özönétől elragadtatott szülő szeretett szülöttje' öleléseit, azonnal szemeibe akadott Piroska, a' kinek tapasztalván hasonlíthatatlan szépségét, sokáig nem engedte szóra fakadni azon támadott méltó bámúlása. Végtére csak ugyan hozzá közelített, 's imígyen szólla néki: Fogadd-el gyönyörűséges Hajadon! eggy éltes édes Anyjának háládó köszönetét, a' melly tolakodva gyűlvén tehetetlen nyelvemre' nem tudom mit szóllyak. — Koronázzák-meg a' halhatatlanok nemes cselekedetedet, a' melly által két legszerencsétlenebb szülőket tettél a' legszerencséssebbekké, a' midőn, nemes szánakodásodtól indítattván, vissza-adtad eggyetleneggy gyermekünket, és az által elűzted kétségbeeséssel fenyegetődző fergetegünket. — Engedjék a' Mindenhatók! hogy egész életedet olly örömekekkel élhessed -keresztül, mint a' milyennel a' mái napon üdvezítetted szülői keblemet. — Többeket is mondott volna még néki kibeszélhetetlen érzéseitől elfogattatván, de Húgod, nem állhatván-ki a' szívére nyílként eső ígéknek hathatóságát, félbe-szakasztotta annak beszédjét, 's ezeket felelé neki vissza akadozva: Semmi köszönettel nem tartozál tettemnek nagy érdemü Aszszonyság,

úgy mint a' mit már felebaráti kötelességem is szorosán megkívánt tőlem — hogy pedig fiaddal azt cselekedtem, azzal adósságomat fizettem egyedül vissza, a' mellyre ő engemet, mind nékem, mind egész Nemzetiségemnek életét megtartván, már rég' lekötelezett. — Ennekutánna a' Püspök is érzékenyen megköszönte néki kedves Onoka-Öccsének megtartását — úgy nem különbben magam is mindenek felett szeretett kedves Barátomét, és azután mi ketten nem sokára hozzánk menénk. — Számtalanok jelentek-meg az nap' Piroskánál Nyárádynak általa történt megváltását megköszönni. Valamennyi Széplaki Leány-Társai hálákat adtanak néki érte. Mindenek örvendtenek, csak Nyárády, és Húgod voltak mélyen temetve bús gondolattyaikban. — Különösen Piroska, a' midőn mások olly' határtalanul örültek Nyárády' életének megszabadúltán, imígy tűnődik vala magában a' legkínosbb szívszorongások között: Mindenek örülnek az Érdemetlen életének! mindenek tisztelik, magasztalják, sőt imádni látszatnak ötet — oh szerencsés csalatkozottak! — Én is úgy becsültem, és oh boldogtalan sor-som! a' legforróbb szeretettel szerettem a' méltatlan csábítót. — De tudnátok csak jószívü tévelygők! melly áruló — melly hite-szegett lappang Angyalnak látszó személlýében! — Oh nyomorúlt szívem! csak néked engedtetett megtudni vétkes tévedéseit! igen is, csak egyedül néked, mert egyedül te égtél a' leghevesebb lángokkal érte! — Oh melly hason-

hasonlíthatatlan — boldoggá tudott volna tenni oly' páratlan nemességgel tündökölni látszott személlye! — 's melly végnélkül való boldogtalanságomat találtam — fel reménylett idvességemben! — Oh megfoghatatlan Isteni végzések!

Azon nap' édes Atyád' szíves esenkedéseire mind Barátom' édes Anyja, mind a' Püspök megmaradtak városunkban. — Én Nyárádyval haza érkezővén, azonnal tapasztaltam, bár egész erejéből igyekezett is elrejtteni előttem, felvígasztalhatatlan szomorúságát. — Nem tudván pedig megfogni elmém-mel annak szármozását, szünet nélkül kértem ötöt, hogy nyilatkoztatná-ki előttem kedvetlenségének okát. — Sokáig nem tudtam azt kivenni tőle, mert sokáig nem felele egyebet, csak hogy ő szerencsétlen, 's csak hogy elvagyon árúttatva Piroska előtt. — Végre csak ugyan erőt vettem makattságán, 's egész bizodalommal elbeszélé, miként fogadtatott legyen Húgodtól, a' midőn annak élete' megtartását megköszönte. — Ez még megfoghatatlanabb volt előttem. — Tüstént Piroskához szaladtam azért, de csak gondold-el bámúlásomat, még csak szóllanom sem engedett Nyárádyról, a' kit előttem százszor is csábítónak — százszor is árúlónak, 's hite-szegettnek nevezett — 's majd a' legesdeklőbb könyörgésekkel reménykedett, — majd meg a' lehangosabb parancsolatokkal kényszerített, hogy csak egy szót se tennék előtte róla. — Sőt ha csak magamtól is el nem

akarom idegeníteni, örökre halgatnék felőlc. — Képzelheted, melly szorongató állapotban lehettem! — Továbbá Nénikédhez folyamodtam, — de itt is azonképpen jártam: — halani sem akart Nyárády felől, sőt mint nálamnál jóval is idősebb, tanításokat rakott eleibem, hogy kerülném társaságát. — Térdeimre estem utólyára előtte, 's minden feltünk-valókra kényszerítettem, világosítanám meg valamennyire előttem az érthetetlen környüállásokat. Fogott csak ugyan rajta egy kevéssé könyörgésem, 's ekkor hallottam tőle azon keveset, a' mit az imént beszéltem - előtted: hogy tudniillik a' miolta Húgod a' Nyárádytól történt elbúcsúzása' napján Dúshegyintől haza ment, a' legkeservesebb helyezésbe lenne, a' mellynek okát ő maga is csak véletlenül tudta-meg tőle egy éjszakán, a' midőn meghallván kesergéseit, mind a' miket szemével tapasztalt, elbeszélé előtte, mind pedig azon érdeklett leveleket megmutatta néki, a' mellyeknek velem teendő közlésekre azomban semmiképpen se tudtam reá bírni Nénikédet. —

Ezek így lévén nem cselekedhettem egyebet, hanem Barátomat, a' kinek pillantatonként inkább rettegnem kellett kétségbeesésétől, minden kitelhető módokon vigasztaltam, a' minek azomban semmi foganattját nem tapasztalván, másnap' vele együtt eljöttem Baranyába, a' hol egy gyászos eset által még inkább megkeserítettett: mert édes Attyát halva, 's már ki is nyújtóztatva találtuk, a'

melly szomorú történet olly' veszedelmes nyavalyába ejtette, hogy számtalan ollyan szempillantások voltak, a' mellyekben egy csepp reményünk se lehetett megmaradásához. — Én csak perczenetekig távoztam-el néha melőle. — Édes Anyja pedig szüntelenül beteg ágyánál kesergett. — Három hét múlva végre csak ugyan fellábbadozott, és azolta egyetlenegy foglalatossága édes Attya' sírjának meglátogatása, 's Húgod' hívtelenségén zokogó panaszszai. — Hijába derítgeti az önnön gyötrelmein csupán szülöttje' vigasztalása végett erőszakoskodó édes Anyja — hijában a' jótévő Püspök — semmi vidításnak nem nyitja-meg kebelét: — egész napokig tévelyeg, 's ha valamelly jobbággyának szükségét eloszlathattya, abban talállya egyedül némü-némü enyhülését. — Egyébbaránt pusztá a' Püspök által vissza-szeresztetett vára előtté, — 's meszsze terjedő Urodalmának eszibe se jut kormányozása. —

A' minap, hogy enyhíthetnék szenvedéseim, haza rándúltam, hogy a' Széplaki dolgokat, 's Barátom' álnok elárúttatását kitánulván, Húgodat kegyetlen tévelygéséből kiségiteném — de minden törekedésem foganatlan maradott, — csak ő, és Nénikétek tudják elárúttatását, 's szóllani sem akarnak felele többé. —

Íme édes Barátom! így végezé Kincsey Nyárády' Históriajának szomorú előadását, a' mellyet Parlaghy sokszor könyhullatással halgatott. — Íme ebből áll mind az, a' mit kí-

vánságod szerint Nyárádynak, életed' ama nemes megmentőjének mostoha sorsáról beszélni tudtam. — Ítéld-meg magad ezekből, ha nem méltó e, hogy szíveinkből sajnállyuk ötet, minekutánna imádott szerelmesétől megvettettvén, attól minden vétlensége mellett is a' legelfajultabb szívünek gondoltatik. — Oh légyünk rajta egész tehetségünkben, hogy megengesztelhessük Húgodnak eránta való méltatlan gyűlölségét! — Te kivált, testvéreje lévén nékie, legtöbbet véghez vihatsz nála esedezésiddel, a' mellyeket, a' mint magad is megismérheted, soha életedben méltóbb czélra nem fordíthatnál. —

Eképpen végezvén Kincsey Baráttjának Nyárádynak mostoha történeteit, magára hagyta Parlaghyt, a' ki megfontolgatván Nyárádynak olly' ártatlanúl szenvedett kínnyait, méllyen merítettett-el szomorú gondolattyaiban, míg végre az a' reménység, hogy ő Húgá felfogja eszméltetni kárhozatos tévelygéséből, magához térítette, a' midőn is azonnal elhatározá magában, hogy még a' következő napon útnak ered, 's ha érkezvén, mindeneket elfog követni, hogy Piroskát, elűzvén csalatkozását, vissza szerezzé Nyárádynak.

Mirenézve még alig kezdette a' hajnal előnteni a' mecseknek magasabb csúcsait bíborával, már elhagyta nyoszolyáját, és Bá-

lindnak hív szolgájának azonnal meghagyá paripájiknak útra leendő felkészítéseket. — Által-ment azután Nyárády' háló-szobájába, gondolván, hogy azt még bizonyosan ágyban lelendi, azomban éppen megcsalatozott vélekedésében: mert az még a' korányi szürkületkor elhagyván várát, szokása szerint már régen a' rengetegben szédelygett. — Minteggy félóra múlva csak ugyan vissza-lézegett — 's megsejtvén ötet a' vár' kapuján történt bémentekor az ablakból Parlaghy, azonnal elejbe szaladott, 's kinyilatkoztattván előtte szándékát, ezeket mondá annak a' legbarátságossabb indulatokkal: Ezennel megfogok válni tőled szerencsétlen Barátom! — Vétkesnek tartanám minden szempillantásomat, a' mellyet vóltaképpen megértvén Kincseytől Húgommal történtt szomorú esetidet, a' nélkül töltenék melletted, hogy vétlenségednek, a' mellynek szerencsémre tanúja lettem, kinyilvánításában ne munkálódnék. — Minden perczben a' legkegyetlenebb szemrehányásokat kellene szenvednie szívemnek, hogy egy olyan Nemzettségből vettem származásomat, a' mellynek háládatlan — sőt embertelen vólta miatt naponként inkább, meg inkább látom hanyatlani életem' nemes megtartóját. — Nem azért távozok-el azomban tőled, hogy azon keserőségeket, a' mellyeket, tapasztalván kegyetlen szenvedéseidet, lehetetlen nem éreznie méltatlan sorsodon vérző szívemnek, elkerüllyem: — nem — hanem hogy térdeimre vesseim magamat vét-

kes hiszelékenységu Húgom előtt, 's elszag-
 gatván az ál leplet könnyeim' forró özönével,
 's ártatlanságodnak felfedezésivel vakoskodó szí-
 véről, megszánassam vele ellened elkövetett
 megbocsájthatatlan kegyetlenkedéseit, és az-
 után ötet érte égő hív kebeledbe hozzám. —
 A' mit ha, készebb lévén egyetlenegy test-
 vérjét örökre elüzni szemei elől, mint egy
 álnok árulónak pokol-koholta hazugságait
 könnyen hívő szívéből kivetni; el nem érne
 óhajtasom, vissza hozom életemet megtartó-
 jának, és azt ártatlan szenvedéseidnek egész
 elhúnytáig enyhítgetésére fordítandom. —
 Együtt fogom veled tűrni minden kínnyai-
 dat. — Együtt fogjuk siratni te hívtelen ked-
 vesedet, — én pedig érzéketlen testvéremet.
 — Ezeket mondván, forrón ölelkeztek - öszve
 a' két elszakadhatatlan Barátok, 's Parlaghy
 azonnal sebesen kiszágúldott a' gyászoló vár-
 nak falai közül. — Nyárády pedig búsan
 támolýgott-fel a' lépcsőkön Kincseyhez.

Parlaghy ámbátor mindent elkövetett út-
 tyában, hogy azt minél serényebben végez-
 hetné, csak az ötödik napnak delére érkezett
 Széplakra. — Minthogy pedig beiramlván
 édes Atya' udvarába, ott szokatlan szaladgá-
 lásokat vett észre, a' mellyek valami rend-
 kívül való készületeket árultak-el; megálapo-
 dék egy kisség, minekelötte bement volna
 véreihez, a' szorgoskodó cselédeknél, és azok-
 tól sürgölödéseiknek okát tudakolgatta. — De
 melly nagy vala megrettenése, a' midön azok-
 nak egyike imígy szóllal - meg hirtelen örö-

mében: Éppen a' legjobb időben érkezélt-
 meg nemzetes Úrfi! külömbben soha se lát-
 tad volna többé pártájában Kisasszonyunkat:
 — mához egy hétre várjuk a' Völegényt a'
 kinek Húgodat hitesül gyűrüzte-el édes Atyád.
 — A' magad' szakasztott mását fogod fellel-
 ni Sógorodban: egy derék, 's eleven tekin-
 tetű Hőst fogsz szemlélni benne, és éppen
 olly' kellemetes nyájaskodót, mint magad
 vagy. Annak, és Attyának méltó elfogadásá-
 ra teszszük ezen készületeket, a' mellyeken
 olly' igen felakadni látszatol — de siess, kér-
 lek, előszer is Húgod' ölelésére, a' ki lelke-
 szakadva óhajt már régtől fogva karjai köz-
 zé. — —

A' nyíl nem repül talán sebesebben,
 mint most Parlaghy termett Húgánál. Fog-
 lalatoskodva ugyan, de egészen elbádjadott
 tekintettel találta őtet szobájában; — alig
 pillantotta - meg Piroska rég' óhajtott szerel-
 mes Testvérjét, azonnal kitérta heves meg-
 ölelésére karjait, de ez elvetvén magát Húga
 lábainál, imígy esdeklett' neki fáradságától
 okoztatott fuldoklásai közben: Nem úgy sze-
 relmes Húgom! — A' legrútabb hálaadatlan-
 ságot követném - el, ha, minekelötte életem'
 megtartója' szenvedéseinek, — a' kinek nemes
 Nagylelkűsége juttatott-viszsa testvéri karjaid
 közzé, egyedül általad eszközölhetendő vég-
 beszakasztásáért esedeznék előtted, részesül-
 nék rokon hajlandóságodban, és öröm - ér-
 zéidben. — Őtet, — a' kinek páratlan nemes
 tette által bírom életemet, — őt' szükség

előbb megszabadítanod veszedelmétől, a' melly segedelmed nélkül elmúlhatatlan halállal fenyegetődzik ellene. — Nyárádynak, — igen is a' minden nyomon haldokló Nyárádynak nyomorúlt életét kell előbb vissza-térítened utánnad ájúlkozó ártatlan szívébe, minek-előtte az enyimnek kebletekbe-érkezésén örvendjetelek. — Vesd-ki, a' Magyarok' Szent Istenére kényszerítlek! a' kinek olly' buzgón szoktál esedezni hirtelen halállal kimúlt édes Anyánk' lelkének idveségéért, — oh vesd-ki azon poklokból küldetett gonosztévő által megvesztegetett gondolatodat elmédből, — 's add-viszsa elidegenedett szívedet Nyárádynak, a' kinek magok az Istenek alig tudnák méltóképpen megjutalmaztatni hozzád viseltető tántoríthatatlan hívségét, 's ebből eredő név nélkül való méltatlan szenvedéseit. — Ne is gondold, hogy bírni fogod előbb életemet, hogy sem az övéről bizonyossá tészed veszélyén reszkető szívemet. — Fel se kelek addig lábaid' poraitól, míg vagy örök hívséget nem esküdsz néki előttem, vagy pedig örökre el nem üzöl meghajthatatlan személyed elől. — Szólj — az árvák' nagy Istenére kérlek! — Édes Anyánk' elhamvadott szent maradványira kényszerítlek! — szólj: tudhassam, mire magyarazzam hullámzó kebelednek szapora feszüléseit — mire olly' hatalmasan verő szívednek hallatszó dobogásait?! — — —

A' Helikoni Pimplának bölcsességét buzgó forrásába kellene mártanom tollamat, 's még akkor is csak árnyékát festhetném-le

azon leírhatatlan állapotnak, a' mellyben Piroskát szeretett Bátyjának reménytelen esedezései helyhez tették. Iszonyú gyászban emelkedék-fel elméjében az a' gondolat, hogy Nyárady ártatlan lehet. — Még iszonyúbban elrémítette annak meggondolása, hogy már lehetetlen megváltoztatnia Attya' tett ígéretét, úgy mint, a' mellyet önnön maga is megerősített önkényes helybenhagyásával. — Nem retteget, mint egyébbkor szokott cselekedni könnyen érzékenyülő szíve, nem sírt, — hanem az szörnyen fellázzadott indulatoknak erőszakos viaskodásában minden csepp vére felforraltatván, csak fúldoklott, 's minden szempillantásban újj halállal vívódott, míg végre meg nem tarthatván elgyengültt, 's reszkető lábái, a' mellette lévő karszékre roskadott. — Édes Attyok éppen akkorban érkezvén közibek, képzelhetetlen, a' miképpen megütközött, hogy leányát a' karszéken holthaltaványon — régen óhajtott fíját pedig az előtt elkeseredett tekintettel térdelni látta. — De mennyivel inkább nevededett bámulása! a' midőn gyermekeinek emez érthetetlen helyhezéseik' okát fíjától meghallotta, a' ki, mi helyest közibek érkezett édes Attya, azonnal felé fordította patakzó szemeit, 's olly' érzékenységgel kérte őtet is, hogy változtatná meg kegyetlen szándékát, 's tartaná-meg Hűgát Nyárádynak, hogy még a' szívetleneknek is megkellett volna indulniok rajta. — A' leg-tisztább nyári napnál világossabban mutogatta-meg Nyárádynak ártatlanságát, mindenc-

ket elbeszélvén, a' miket tapasztala körülötte nála létekor. — Azomban minden iparkodása hijába esett. — Sajnálta ugyan édes Attya, kimagyarázhatatlanúl szegény Nyárádyt, a' kitől már egész háza' tudta, hogy élete megtartatott, 's örömmel lemondott volna öreg napjairól, ha az által Nyárádynak visszaszerezhetne volna nyúgodalmát. — De valódi Magyar vér folyván ereiben, elígért szavának vissza-vételére semmiképpen nem erőltethette magát. — Mit mondana Erdélyi? így szólla esedező fijának; a' ki már eddig útban vagyon, hogy leányomat egyetlenegy gyermekével öszve-párosítsa, a' mellyre már a' legkölcségesebb készülöket tette-meg, — mit mondana, ha, a' midön ígéretem' elvételeül öröm-könnyek között jelenne-meg régi baráttya' karjai közzé, álnokúl vissza-vonnam szavamat, 's ötet a' legnagyobb gyalázzattal megtetézve ereszteném-el házamtól, a' mellyben olly' hosszas, 's régi barátságunk' végső megpecsételését reménylette vérembe leendő elegyedése által? — Nem! — azt soha nem tehetem szeretett fiam! hogy egy a' barátságban velem megöszültt csatázó Társamat illy' rútúl megcsallyam öregségemre. — Ha életemet kíváná tőlem Nyárády, méltónak ismerném kívánságát, és azt örömmel áldoznám-fel boldogságáért, de hogy olly' rút, és soha ki nem egyenesíthető csorbát ojtsek vénségemre betsületemben, arra soha se kényszeríthettek sem te, sem ő igazságosan! —

E' szerént semmire se mehetvén az ifjú Parlaghy' esedezéseivel, megvígasztalhatatlan vala szomorúságában, és Húgára, a' kinek egyedül tulajdonította Nyárády szenvedéseit, annak minden ártatlan 's fedhetetlen tulajdonságai mellett se tudott nem neheztelni. Édes Attyának az ő szíve is helyben - hagyta becsületéhez való ragaszkodását, de Piroskának semmiképpen meg nem tudta bocsátani, hogy az ártatlanúl elárúlt Nyárádytól elidegenedhetett. — Mindenek szánták a' szerencsétlen Nyárádyt, csak Piroška, 's Nénikéje nem látszottak rajta megindulni, úgymint a' kinek lehetetlen vala kételkedniek annak csalárd, 's csábító szívérol. — Azomban az ifjú Parlaghy még szünet nélkül azon törte nyughatatlan elméjét, hogy miképpen akadályoztathatná-meg Húgának férjhez-menetelét. Abban nyugodott-meg végtére, hogy Nyárádyt bizonyos remények' izenése mellett felhívattya, a' kinek jelenléte talán sikeres szánakozásra fogja indítani véreit, és még talán Piroška is vissza-édesülend hozzája.

E' végre mihelyest hajnallani kezdett a' következett nap, azonnal elküldé egy Lovászát utánna, ezeket írván néki egy kisded levélben. „Az ellened esküdött sors egygy csapását készül megtenni rajtad: Húgomat egygy-
 „nehány napok múlva megakarják fosztani
 „pártájától. — Magad tudod leginkább, melly
 „igazságtalanúl ragadnák azt el előled. —
 „Azomban én már mindeneket elkövettem,
 „a' miket ezen kegyetlen szándéknak meg-

„ akasztására alkalmatossaknak találtam. —
 „ Egyedül a' magad' megjelenése teheti azt
 „ tökéletesen sikeretlenné. — Siess azért
 „ kérlek, karjaim közzé — siess a' sorsodon
 „ már kesergésre fakadt szerelmesed' megtar-
 „ tására.“

A' gyors lovag már harmad nap múlva Mára-Várban volt, a' kitől Nyárády áltvén Baráttya' levelét, tüstént nyergeltetett, 's még azon éjszaka útnak eredtt Kincseyvel, 's két legénnyével.

Utazásának negyedik napján, mintegy reggeli nyolcz órákkor, a' midőn már közelitene Széplakhoz, egy szélesen kiterjedett erdőn kell vala keresztül-menniek. — Jól behatottanak már annak közepe felé — 's egyszerre aszszonyi sikójtások ütötték-meg füleiket. — Megeresztvén azután lovaiknak kantárját, alig szágúldtanak egy pár pillanatig, 's egy csoport fegyveres Zsiványokra akadtanak, a' kik két aszszonyi személyeket erőlködtek egy megálapodott hintóból kihurczolni. — Nyárády a' latroknak azonnal közibek ugratott, és mire Kincsey, 's legényei segedelmére jutottanak, már hármat földre teríte közülök, a' többiek, látván gyilkos társainak elestét, még nagyobb dühösséggel rohantanak ellene, 's kétségen kívül öszve is aprították volna, ha Kincsey, 's Nyárádynak két legényei hevennyiben oda jutván, vitézül széllyel nem üzték volna őket. — A' két aszszonyi személyek Dúshegyiné, és annak szobalcánya voltak, kik közül az első, minck-

utánna magához térvén ijedéséből, reá ismeri Nyárádyra, ezeket mondá néki, feléje fordulván, a' legháladatosbb érzésekkel: Miként köszönnyem-meg hallatlan cselekedetedet hasonlíthatatlan nemes Férjfiú?! Oh melly igen érzem arra való érdemetlen voltomat, hogy életemet a' magadénak olly' bizonyos veszedelmével tartottad-meg. Vedd érette a' legbuzgóbb háláját szívemnek nagy lelkű Nyárády! — 's bocsásd-meg, ha cselekedheted, egy szerencsétlennek erántad égő határtalan szerelmében elkövetett vétkét; — bocsáss-meg, még egyszer kérlek, kénytelenül vétkezett szívemnek! — Utólszor látsz most előtted, hogy soha meg ne háboríthassam gyülöletes jelenlétemmel csendességedet. — Itt annyira felindúla Dúshegyiné, 's olly' végnélkül szánta áruló cselekedetét, hogy ha Kincseynek jelenléttétől nem tartott volna szemérmessége, mindeneket kész lett volna kinyilatkoztatni Nyárádynak. Ez azonban éppen nem értvén annak szabódásait, ezt felelé-viszsa néki szokott nyájasságával, és az eránt viseltető tiszteletével: Ne hálázkodj szükségtelenül tiszteletre méltó Aszszonyság! A' mit életed' megmentésére cselekedtem, az felebaráti, és még inkább férjfiúi kötelességemben állott. — Érdemetlennek is tartanám magamat Magyar eredetemre, ha, a' midőn tehetségemben állott annak megmentése, megindulatlanul eltudtam volna várni gyilkosúl megtámadtatott életednek végső veszedelmét, a' mit reád nézve annyival vétkeesebbnek tar-

tottam volna elmúlatni, minthogy jeles személyeknek, a' mellynek olly' sok kedvezéseiben részesültem, különösen kötelessének ismérem magamat. — Meg sem is foghatom, minek bocsánattyáért esedezhettél az imént előttem, meglévén győződve, hogy hozzám mindenkor a' legnemesebb indúlatokkal viseltettél. — A' leggyötrőbb elszégyenülés foglalta-el ezeknek hallattára Dúshegyinét, semmit sem érzet egyebet megbánásnál, 's szánerközésnél, és már már megvallani indúla Nyárády előtt annak általa esett elárúztatását, a' midön az, eszébe jutván szorgos útazása, minnekutánna Dúshegyinének a' veszedelmes rengetegből leendő kikésérését mellette lévő két legénnyekre erősen reájok parancsolta, hirtelen elvála tőle, 's tovább folytatta úttyát Kincseyvel.

Még nem értek-ki az erdőből egészen, a' midön Kincsey észre vette, hogy Baráttya a' ló' hátán ide oda délöngene — mirenézve azt azonnal ügyessen megvizsgálván, elrémülve tapasztalta, hogy fejének bal fele, és bal karja szakadatlanúl vérzenének, és e' miatt a' legveszedelmesebb elszédüléshez közelgetne; — egészen mellé vonódék e' végre paripájával, és szünet nélkül lelebukni indító Baráttyt szorgalmatosan támogatta, míg nem sokára az erdőtől nem messze egy csárdát értenek, és abba, hogy magokat kipihennék, 's Nyárády' sebjeit, a' mennyire a' szük alkalmosság megengedte, békötöznék befordúltanak. —

A' sebek ugyan nem vóltak veszedelme-
sek, de az azokból kifolyt vérnek sokasága,
és az arra tüstént következett gyors lovaglás
miatt még is annyira elgyengültek Nyárády'
tagjai, hogy jó két óráig nem ülhetett-fel a'
maga erejéből lovára. — Végtére, pillantaton-
ként rémitőbb gondolatok tolakodván Piros-
kája' sorsa felől elméjére, erőnek erejével is
felvászorgott paripájára, 's a' mint lehetett,
lassan lassan odább haladtanak. —

A' nap már az Égnek közepéhez sietett,
a' mikorra Parlaghyék' házához érkeztenek. —
Rendkívül való borzadást vett észre kereszt-
túl-futni tetemein Nyárády, a' midőn a' téres
udvarban leszálván lováról, egy cselédttől az
ifjú Parlaghy' szobáját tudakolta. — Azom-
ban megértvén a' Suhancztól, hogy senki se
lenne odahaza, 's hogy mindnyáján a' Szent-
egyházba a' Kisasszony' esküvésére mente-
nek, azonnal eltávozott a' reszkettető borza-
dás szívéről, 's megszűnvén az értelem gon-
dolni elrémült elméjében, esze-tébolyodva
szökött fáradt paripájára, és azt sarkantyúja
közé kapván, egy pillantat alatt a' templom-
nál termett.

Kétségbeesve rohant-be a' sekrestye' aj-
taján, a' mellynek rendkívül való zörrenésére
oda tekintvén Piroska, a' ki éppen az eskü-
vésnek utolsó szavait rebegé könnyhullatva a'
jámbor Lelki - Atya után, azonnal megismér-
te Nyárádyt, és annak illy' véletlen megjele-
nésén, de leginkább vérrel öszve-fecskendett
termetének meglátásán egy hangos sikójtást

erésztvén - ki felzúdult mellyéből, elálélva omlott-le az ajakaihoz nyújtott feszület előtt. — Nyárády mint egy megkeserítetett orosz-lány ragadta-fel ötet karjai közzé, 's öly' szívrazó vólt elkeseredett néma tekintete, hogy az által magyaráztatott iszonyú gyötrelmein valamennyen elszörnyüködvén, megmozdúlhatatlan merevenen, 's lelketlen szobrokként állottanak körülötte, és csak egy se találkozott közöttök, a' ki megmerte vólna akadályoztatni imádottya' elhalaványodott képére halmozot tüzes csókjaiban — még végre megeredvén a' kíméletlenül megeröltetett sebes karjából vére, azonnal Piroskának menyegzői ruháját előntve lenni tapasztalta. -- Ekkor magába térvén, minekutánna egy kevéssé megfontolhatta cselekedetének helytelen rendetlenségét, által-adá az elájúlt. Jegyest mellette álmélködó édes Attyának, 's szó nélkül támolygott-ki a' Szenteggyház falai közül Kincseytől, 's az ifú Parlaghytól gyámolítottván. — —

* * *

Tudom, sokan találkoznak Olvasóim közül, a' kik Piroskára neheztelnek hirtelenségért, és még többen, a' kik Nyárádynak általa lett meggyüöltetése' oka után vágyakodnak, 's nyúghatatlankodnak. — Hogy tehát mind ezeknek elég tétetődjék, mind pedig amazok ne boszszonkodjanak tovább az ártatlan

lan Menyaszszonyra, ide írom-le Nyárády' elárúttatásának környülállásos esetét: Emlékezni fog még, reménylem, a' figyelmes olvasó, hogy minckutánna Nyárády előszer Piroskától a' kertben, osztán szállására fordúlván Dúshegyinétől elvált, végtére a' Város' kertyébe ment Baráttyaitól is vég búcsúját venni. — Alig hagyta-el e' végre szállását, Dúshegyiné magához hívatta Piroskát, és az előtt Nyárádyt a' legrémítőbb festékekkel írván-le, előszer ezen két leveleket adta kezébe, a' mellyeket ő történetből Nyárády szobájában mondott találtattaknak. Az egyik pecsétes, de már feltörve vólt, 's ezeket foglalta írva magában: „Ha kibeszélhetetlen
 „inségemen, a' mellybe álnok szerelmeddel
 „helyheztettél — 's ha szüleimnek, kiknek
 „eggyetlen egygy gyermeke, 's reménnye vóltam — és egész Nemzetségemnek meggyá-
 „láztatásán nem tud megindúlni elkérgesedett
 „szíved, — szánakodj az ártatlanok' Istenére
 „kérlek, szánakodj legalább csalárd szerel-
 „mednek zálogán, a' mellyet álnok hitetgeté-
 „seiddel, 's esküvéseiddel elcsábítatott hív
 „szívem alatt viselek, és a' melly nem sokára
 „emlőimből fogja színni az átkokat, a' mellyeket még csecsemős korában szórni fog
 „fejedre fakadó nyelve; úgymint a' ki még
 „fogantatásakor árvára, sőt minden, még a'
 „házoló koldúsnak is meglévő polgári jussai-
 „tól megfosztódottá tétetett általad. — Hoz-
 „zon-viszsa ezen ártatlannak, a' kinek álta-
 „lad adódik élete, már csak képzelésével is

„rémítő jövendő sorsa! — Örömmel elfoglak
 „viszsa-fogadni karjaimba, csak térj-meg
 „végtére kárhozatos útról. — Elégedj-meg,
 „hogy engemet megfosztál ártatlanságom' el-
 „ragadásával idvességemtől, 's irtózkodj még
 „azzal is sokszorozni vétkeket, hogy azon
 „ártatlannak is, a' kivel most társalkodól,
 „elűzzed boldogságát szeplőtelen szívéről. —
 „Hidd-el, rettegek tévelygő lelked' jövendő
 „állapottyától, a' mellynek sorsát még mi-
 „dég szíven hordozza megcsalatattott Má-
 „riád.“ —

És ezen levél a' borítékján Nyáradynak
 vólt intézve!

A' másik levél pedig se pecsétes nem
 vólt, se egészen béfejezve, és a' mint értel-
 méből kitetszett, a' másokra válaszul készült.
 Itt a' foglalattya: „Ismérvén hív szívemet,
 „csudálom, hogy olly' helytelen gyanakodás-
 „ra tudtál vetemedni felőlem. — Hogy tud-
 „nálak én tégedet elhagyni, a' kit egyedül
 „találtalak a' világban szívem' Aszszonyának
 „teremtve? — Nyúgodj-meg annyiszor ki-
 „ömlött könnyeimmel, 's olly' számtalan hit-
 „tel erősített fogadásimmal bizonyított hív-
 „ségemen. — Ne békételenkedj azon leánnyal
 „való társalkodásom miatt, a' kitől olly' szük-
 „ségtelenül féltesz: Barátság az egyedül, a'
 „mellyet adok, 's adhatok néki szerelmes
 „nyájasságaiért, a' mellyekben utánnad epe-
 „dő fájdalommnak enyhítésire kívánok egye-
 „dül részesülni. — Nem sokára lábaid előtt
 „fogod ismét látni imádodat.“ —

Idáig volt írva a' rettenetes levél, a' melyet midőn Piroska elolvasott, és abban semmit sem kételkedve Nyárády' tulajdon vonásait találta-fel, mozdulás, 's lélekzés nélkül állott egy darabig helyében, míg végre nem bírván magával, érzékenység nélkül hanyatlott le a' mellette helyezettett karszékbe. Továbbá mire magához tért, megfogván kezét Dúshegyiné, lassú lépésekkel kivezette őtet szobájából, és az eresznek másik szárnyánál a' komorna' lakásának ajtajánál állott-meg vele, a' hol is bekukucsálván egy kisség az ajtó' hasadékain Dúshegyiné, ezeket mondá a' kínlódó Szűznek tellyes boszszúsággal: Nézd a' hitetlen árulót! szerencsédre éppen most űzi szobaleányommal minden napi csábításait. Reszketve nézett-be az ajtó' nyílásán Piroska, — 's oh irtóztató látomány! Nyárádyt találtak a' szobában szemei, a' vonakodó, 's kíméletlenül zsémbelődő szobaleány' lábainál annak térdeit karjaival áltkülsolva. — Ki merné itt Piroska' szertelen kinyainak lerajzolására vetni tehetetlen elméjét?! — Azomban a' milyen kiejthetetlen iszonyú volt gyötrelme, olyan kimondhatatlan hirtelen' megváltozott szerelme: Abban a' szempillantásban megfagytanak Nyárády eránt éget lángjai, 's némán hagyta-el Dúshegyinét, alig várván hogy megvonhassa magát szobájában odahaza, 's kiönthesse temérdekül meggyültt könnyeinek özönét. — Semmiről nem bírt vagy egy egy hétig gondolkozni félig tébolyo-

dott elméje, csak egyedül azon gondolatok : hogy Nyárády egyg ártatlant megejtett — azt olly' rútúl elhagyta inségében — most ismét ő néki szándékozott poklot szerezni, 's a' Dúshegyiné szobaleányát mint imádja — az ő szerelmével ellenben mint azon szerencsétlen Máriának írt válaszában jelenti; csak mulattatására szolgál magának — csak ezek foglalták-el képzelő tehetségét! —

Ki gondolta volna, hogy azon hasonlíthatatlan nemességűnek tetszett Dúshegyiné olly' hallatlan boszszúra dühödhessen valaha el nem fogadtatott szerelme miatt?! — Még a' midőn Nyárádynak szobájában Piroška' leveleire akadott, már akkor ördöggé vált boszszúért szomjúzó szíve, és azolta szüntelenül azon törekedett, miként idegeníthesse-el ama büszke Nyárádytól Piroškát, hogy így valamint magának kínlódás vólt megvetetett szeretete miatt sorsa, úgy annak szinte kétségbeejtökké tehesse gyötrelmeit. — Mind árulás vólt tudniillik, a' mit Piroška látott, mert az első levelet Dúshegyiné maga koholtatta egy drágán bérlet tekergővel, a' másik ugyan valójában Nyárády' írása vólt, de arra az említett gazembernek szívre-ható könyörgései által vétetett, a' ki is azt állítván, hogy írástudatlan lenne, megmondván gondolattyaít, Nyárádyval tétette-fel a' levelet: e' szegény semmi álságot nem sejdítvén az alakos esedzőnek képeben, szinte örülve tellyesítette könyörgését, gondolván, hogy egyg kétségbeeséshez közelítő leánynak vigasztalását esz-

közölni, jó cselekedet lenne. — Úgy azon Nyárádynak tetszett legény is, a' kit Piroska a' szobaleány' szobájában térdelve látott, nem Nyárády, hanem egy, annak otthon lévő ruhájába öltözködött alakos vólt, ugyan az tudniillik, a' ki a' fenn írtt levelet Nyárádytól kicsalta — minthogy pedig az ajtó felé háttal vólt fordúlva, nem láthatta annak tekintetét Piroska — külömbben pedig a' haja, és termete hasonlónak látszék a' Nyárádyéhoz. — Ezeket értvén a' figyelmes Olvasó, nem kétlem, megbocsájtya Piroskának ártatlan hirtelenségét, és egy úttal által fogja látni azt is, melly kibeszélhetetlenek vóltanak, és légyenek a' szenvedő Szűznek mind eddig szenvedett, mind ezután szenvedendő kínnyai, 's melly' méltán panaszolkodhatott Nyárády ellen néha néha magányosságában!

* * *

Piroska ájúltnan vitetett haza a' Szentegyházból, 's ájúltnan tétetett-le szobájában nyoszolyájára, azután mindenek eltávoztak melőle, az egy Nénikét kivévén, a' kinek gondviselésére bizattatott. — Zokogva kesergett az érzékeny Nénike szerelmes Öccsének szomorú sorsán — szüntelen azon törvén elméjét, miképpen fogja őtet derítgetni, ha majd aléltságából egészen feleszmélend. Azomban Piroska még jó darabig fel nem ocsódott álmából. Az alatt egyik komornájok bement

hozzájok, 's jelenté, hogy Dúshegyiné' szoba-
leánya kívánna beszélteni velek. — Az ajtó'
csikkanására felébredett végre Piroska, 's
meglátván, a' mint körül - tekinté szobáját,
Nénikéjét ágya' fejénél ülni: Te vagy itt mel-
lettem édes Nénikém? azt mondá néki alig
hallható hangon — 's időt nyervén, még a'
Nénike a' Komornának meghagyta, hogy oda
kinn várakoznának hívattatásokig, a' gondol-
kozásra, imígy folytatá azután lassú beszédjét:
Hogyan kerültem ide nyoszolyámra édes Né-
nikém? — Hát nem voltunk még a' Szent-
egyházban? — Nem esküdtem még meg
Erdélyivel? — Szólj kérlek az Istenre! 's
világosítsd - meg homályos képzeményeimet!
— — A' legkíméletlenebb szorongások között
habozott a' jó Nénike, 's rettegven megnyitni
a' rettenetes valóság' megerősítésire nyelvét,
ne hogy az által még inkább megnehezítettse
szenedő Öccsének szánandó állapottyát, csak
halgatott, és hogy azzal, más tárgyakkal fog-
lalatoskodtatván gondolattyait, elfelejtetné
valamennyire keserítő gondjait, felkelt mel-
lőle, 's a' másik szobába indúla, hogy abból
más öltözetet hozván néki, levetkeztetné vér-
rel borított ruhájából. De azonnal megaka-
dályoztatott szándékában; mert Piroska, a'
kinek csak egy pillantati magában - léte is
kiálthatatlan terhesen esett, megrémülven Né-
nikéjének távozásán: Ne hagyj magamra az
Istenért lelkem Nénikém! azt mondá néki
könyörögve — olly' rettenetes álmaim voltak,
hogy még most is fel felijedezek meggondo-

lásokra. — Hald-meg inkább, melly iszonyú kép jelent-meg álmomban előttem: ! — Úgy tetszett, mintha seregestől a' Szentegyházba mentünk volna esküvésemre, és a' midőn én végezném a' szent hit' szavait — oh! csak képzeld ijedésemet — Nyárády tört-be nagy erőszakkal a' sekrestye' ajtaján, vértől lévén öszve-fecskendezve ruházattya. — — Olly' nagy volt foganattya az erős képzelődésnek ezeknek elmondottára szívében, hogy egyszerre reszketni kezdettek minden tetemei, és csakkevésbe múlt, hogy előbbeni ájulásába vissza nem hanyatlott. Oh szerelmes Nénikém! így folytatá azután egy kis pihenése után beszédjét, micsoda ártatlanságot mutatott keserves tekintete! engedj-meg kérlek álhatatlan szívemnek, hogy egy árúlónak pártját fogom, de megkell vallanom, hogy tüstént nyakába estem volna, ha álmom tovább tart vala. — Oh Istenem! ha valósággal megérkezett volna — 's ha igazán ártatlan lenne! — Itt véletlenül megsejdtívén a' vért ruháján: De mit látok irgalmas Istenek! azt kiáltá-fel megretteve; micsoda vér ez jegyruhámon? Te sírsz szerelmes Nénikém? Oh! vald-meg oh! magyarázd-meg igazán, mi csudálatos környülállásokban lelem-fel magamat?! — — Csendesedj-le kedves Angyalom! azt felclé a' halgatni tovább már nem bíró Nénike, egymást üzve tolokodván-ki a' könnyek szemeiből — csendesedj-le egy kisség édes galambom! örömet elbeszéllek mindeneket, 's vóltaképpen, csak hogy emlékezz-meg, kérlek álla-

potodra, 's szemeid előtt tartsad, hogy már Erdélynek lettél hitessévé. Tudjad tehát, hogy mind azok, a' miket az imént magad beszéltél, és te álomnak tartasz, bizonyos igazságok: Te már Erdélyivel megesküdtél — hogy pedig arra világosan nem emlékezel, a' Szentegyházban esett elájulásod okozta, a' mellybe Nyárádynak oda történt beérkezése által ejtettél. — A' vér is, melly jegyruhádat elöntötte, az ő karjaiból eredett: a' midőn téged' eláléltat, 's a' földre hanyatlottat, megfeledkeztén, hogy vágások volnának rajtok, ölébe ragadott. — Hol kaphatta mindazáltal sebjeit, arról még semmit se tudunk. — Most Kincseyéknél fekszik Bátyaid' gondviselése alatt. —

Hijába törekednék itt Piroskának állapotját leábrázolni. — Előterjeszthetetlen vólt az, és olyan, a' mellynek még csak érzésére is úgy vólnának foghatók kebeleink, ha azokban Piroskának hasonlíthatatlan lágy szíve dobogna! — Haszontalan' nevezném szenvedéseit kínnak — gyötremnek — halálnak; — 's helytelen' mondanám: hogy azoktól hasogattatott — szaggattatott. — Csak az ő szíve tudná egyedül megnevezni szertelen érzéseit — 's csak az bírná megmondani: mik, és miként kegyetlenkedtenek kebelében: — Borzasztó képpel reppent - keresztül elméjén az a' gondolat, hogy Nyárády' vére lenne, a' melly jegyruháján olly' bőven eláradottnak látszott; — és hogy az Kincseyéknél vágásoktól elborítottva fekédné. — Annymira felérzékenyültek

most, eránta kevéssel az előtt olly' igen keményültt érzései, hogy minden, előtte tudva volt vétkeinek mellette is, a' mellyeket most egyszerre hihetetleneknek kiáltozott hangosan verő szíve, kész lett volna térdeire vetni magát előtte, és büntetésre méltó hívtelenségének bocsánattyát könnyeinek szakadatlan özönével koldúlni-ki tőle. — De az a' Szentsegtöréstől rettegő gondolat: hogy már hitlen légyen Erdélyihez csatolva, akarattya ellen is lecsendesedésre intette fenyegetőzéseivel. —

Azomban Dúshegyinének szobaleánya nem türhetvén már továbbá a' hosszas várakozást, minden engedelmen kívül bérohana hozzájok, 's térdeire esvén Piroska' nyoszolyája előtt, imígy tellyesítette Asszonya' hagyomását: Bocsáss-meg gyönyörű Kisasszony! hogy illy' vakmerően törék-be szobádba, — Asszonyom' szoros parancsolattya kényszerített, hogy azt cselekedjem, a' ki lelke' üdvességire meghagyta, hogy egy szempillantatot se mulassak-el hasztalanúl követtségemben: Menj — így szólla azután, hogy az útunkban reánk rohant Zsiványoktól Nyárády által megszabadítottunk — menj — sebesen, és ha cselekedheted, repülj Parlaghy Kisasszonyhoz — egy percz se késsél útadban; — vesd előtte két térdeire magadat, 's mondd: hogy engemet képzellyen esedező személyedben, 's bocsásson-meg vétkemnek, a' mellyet végtelen boldogságának megrontására követtem-el, — de a' mellynek hitlen fellyül elvettem bün-

letését, a' midőn kedves lakóhelyemtől — jószágimtól, de leginkább ő tőle; 's az ő menyei jó szívétől, és társaságától örökre elkelle szakasztanom magamat, az egy nyúghatatlanító lelkiismeretet hozván - ki egyedül Széplakról magammal, a' mellynek szorongatásai miatt minden nyomban újj kétségbeeséssel küszködök. — Mondd-meg neki továbbá: hogy azon kárhozatomat eszközlött leveleket, a' mellyekkel olly' meg-bocsájthatatlan — álnokul árultam - el előtte Nyárádját, ennen magam íratattam. — Kérjed, engesztelődjék - meg annak meggondolása által méltó haragja, hogy az előlthatatlan szeretet, a' melly Nyárádjára eránt csapott lángokba kebelemben, és az abból származott határtalan féltékenység okozták volt olly' átkozott cselekedetre történt vetemedésemet. — — —

Elbeszélte továbbá a' reá bízott követséget pontra tellyesíteni kívánó Szobaleány, hogy azon kárhozatos levél, melly Nyárádjának látszik küldetve lenni horítékjáról, Asszonya által koholtatott, és hogy a' Nyárádjának arra írtt válaszát egy az Asszonya' mestersége által megvesztegetett köz rendű ifjú koldúlta-ki tőle azon ál szíu alatt, hogy maga nem tudna írni. — Azt se titkolta - el végtére, hogy az, a' kit Piroska egy estén Dúshegyiné' akkori Szobaleányával szemtelenkedni látott, és a' kit ő Nyárádjának vélt, nem Nyárádj volt légyen, hanem egy arra bérlett gonosz tekergő, a' kit Asszonya alattomban Nyárádj' ruhájába öltöztetett. —

Végtére azzal rekeszté-be beszédjét, hogy Asszonya most örökre vált légyen-meg Széplaktól, meghatározván magában egy vidéki szomszéd tartományba utazni, 's ott valamely csendes helyben isméretlenül élni-el napjait.

Mintegy szemeimmel látom, miként megcsalódnak itt Olvasóim: — Azt gondolják tudniillik, hogy Piroska a' Szobaleány-nak Asszonya' árulásait felfedező beszédjére egészen megfosztaték erejétől, 's újra visszacsék ajulásába. — Oh nem! — sött kétszerezve nyerte-viszsa minden erejét, és azon támadott örömének szédítő szeszétől, hogy Nyárády ártatlan lenne, egészen elrészegedvén elméje, villám-sebességgel pattana-fel nyoszolyájáról, 's minekelötte Nénikéje feltartóztathatta volna, egygyyszeriben Kincseyéknél termett, és ott lelke-szakadva rohant-be Nyárády' szobájába. — Testvérje, 's Kincsey, kik a' gyengeségétől mély szűnyadásba merítettett Nyárádynak ágya mellett ültenek, majd magokon kívül ragadtattak néma bámúltokban, a' midőn Piroskát haja-elszórva nagy erővel szobájokba rohanni, 's Nyárády' ágya előtt kétségbeesve térdeire leomlani látták. —

Nyárády éppen abban a' szobában, 's abban az ágyban feküdt, a' mellyben azon beteg korában, midőn Parlaghyékat a' tűzvésztől megmentette. Mirenézve nyomon eszébe tüntenek Piroskának azon boldog óráji, a' mellyeket akkor olly' végtelen öröm közt él vala Nyárádynak ártatlan társaságában. — Ezeknek édes emlékezete azonnal felolvasztá

kínnyaitól elfásultt érzéseit, 's megereszthette könnyeinek özönét, mellynek forró árjaitól feloldoztattván lekötött nyelve, minekutánna a' szánandó pihenőt tetőtől fogva talpig elborította volna könnyeivel, 's csókjaival, im- így kesergett felette hathatósan zokogva: Oh hogy tudtam hitelt adni az árúlok' gyilkos nyelvének ellened ártatlan Teremtés! oh! mért nem hagytad a' tüztől megemésztetni szívemet, mellynek olly' megbocsájthatatlan vétekre kellett vetemednem álhatatlansága által. — Oh! mennyi kínra, 's gyötrelésre tartottad-meg nyomorúltt életemet — 's melly méltatlan szenvedéseknek tetted zsákmánnyá-vá magadat általa! oh! mért nem szíhatom halálos leheleteddel minden kínaidat kebelembe? hogy szívem szenvedné egyedül mindkettőnknek kínjait, úgymint a' mellynek alacsony megeséséből, szármoztanak. — Oh! hogy sírhatnám -ki minden véretem, mellynek minden cseppjét olly' rég' tulajdonoddá tették nemes cselekedeteid, 's hasonlíthatatlan érzéseid. — Oh vesd-fel még egyszer megszegyenítésemre szelíd szemeidet! a' mellyekben (oh átkozott csalatás!) olly' megvesztegettetett álnok szívet látszattam észre-venni — oh vesd-fel, hogy meglátván benne végső kétségbeejtésemre szeplőtelen szívedet, határ nélkül legyenek örök elvesztten támadandó gyötrődéseim. — Ah! nyisd-meg még egyszer csalhatatlan ajakidat, 's átkozd-meg a' szempillantást, mellyben illy' álhatatlannak esküdted hívségedet, a' melly alól azomban

ennen hiteszegett megváltozásom már régen feloldozott. — Csak magamat ne átkozz-meg ártatlan szenvedő! oh! ne vond-meg azt az eggyetlenegy vigasztalást utánnad holtomig kesergő szívemtől, hogy legalább reménylenem lehessen vétkemnek bocsánattját fedhetetlen nagy lelkedtől, a' mellyre soha — oh soha se vólt érdemes hitetlen szívem!!! —

Hijában esdeklettek néki érzékeny kesergésén könnyekre fakadott Bátyyai, — haszontalan' kényszerítették a' legérdeklőbb rimánkodásokkal, hogy hagyna-fel panaszain, 's ne verné-fel általok az édesen pihenő szerencsétlent. — Fontolná-meg, hogy felszerkenése után, maga mellett találván ötöt, még szánandóbb állapotba helyeződhetne. — Fel se vette hathatós kéréseiket, sőt még hangosabban folytatta zokogó kesergését, mellyre Nyárády felidéztettvén édes haldoklásából, merően néz vala egy ideig Piroskának patakozó szeméibe, míg végre, megsejdtívén ágya mellett szomorgó két Barátyját, meggyőzöttetett látásának valóságáról. Ekkor egyszerre erőt vévén gyengeségén, olly' hatalmasan ölelte-által szerelmesét, hogy azt kifejthetetlennek gondolák karjaiból a' jelenlévők. — És minthogy Piroskának se jutott a' világ, 's környülállása eszébe, tartózkodás nélkül raggatták egymás ajakira forró csókjaikat, 's megnyílva látszatott szíveiknek, a' mennynek végtelen boldogsága! — Némán nézték őket a' két, idvességekben részkelkedő jó Barátok, — 's csak a' szerel-

meseknek idvességeket élő szíveiknek szapora dobogása hallatszott! —

Imígy lepte-meg őket a' véletlenül közibe toppanó Völegény, a' kinek nem várt megjelenésére azonnal leestek Nyárádynak Kedvesét olly' szorosán szívéhez csatló karjai, 's Piroska szeméremtől elfogódva perdüle-ki azoknak édes kötelékiből. — De melly méltó vólt bámulások! a' midőn Erdélyit a' helyett, hogy neheztelést sejdítettenek volna kigyúladdott arcúlattyan, a' legérzékenyebb könnyekre tapasztalták fakadni. — Egyike se tudott annyi erőt gyűjteni kebelében, hogy szóra fakaszthatta volna elnehezültt nyelvét — mindeniknek a' legfelsőbb pontra hágott érzékenysége, 's csak sóhajtásokkal közlötték egymással gondolattyaikat. — Azomban időt nyervén Piroska feleszmélődésére, tökéletesen érezte Férje eránt megkívántató kötelessége ellen tett hibáját. — Egész erejében meg is bánta illetlen cselekedetét, és minthogy Erdélyit, Nyárádyhoz viseltető legforróbb szerelme mellett is közép szeren-fellyül szerette, mindeneket elkövetett megengesztelésére, jóllehet az legkissebb jel által se mutatta Nője' helytelen maga-viseletén támadott neheztelését. — Nyárády nem külömbben halgatott, 's vissza-dülvén ágyába, elfordítá a' jelenlévők' tekintetétől szemeit, 's némán szenvedte igazságtalanoknak látszó gerjedéseinek szemrehányásait. —

Azomban az Orvosnak érkezése mindannyiokat felmenté terhes helyhezéseikből, a'

ki Nyárádynak felnyílt sebjeit szándékozván békötözni írjaival, magára kívánt hagyatattani vele, a' mit, eltávozván mellőle a' jelenvölttak, azonnal végre is hajtott. — Nyárády, belévén már köttette sebjei, hogy megkésértené erejét, azonnal felkele ágyából, 's szobájában fellyebb-alább járkála. Tapasztalván pedig, hogy tántorgás nélkül járhatna, azonnal felnyergeltette legénnyeivel lovaikat, 's minden búcsú-vétel nélkül hazájának eredet.

Oh mért tűnsz-el olly' hirtelen' boldogtalan Nyárády? ! — Hová futsz a' szívedet kereső idvesség elől szerencsétlen? ! — Most, oh! csak most állapotdál volna meg kínaidnak közepette! mennyi számhaladó veszélyeknek kerüted volna-el rajtad esendő csapásait! —

Hányszor nem találták már a' halandók a' legkétségbeejtőbb alapottok' közepette fel boldogságokat? ha a' reményt, az enyhítő jó-tévő reményt nem engedték kihúyni kebleikben. — Nyárády is most — a' legmostohább környülállások között érte volna fel olly' rég óhajtott idvességét, ha a' remény végképpen ki nem fáradott volna kecségtetésében. — Ám de más volt a' megváltozhatatlan sorstól elrendelve élete felől. — Megkellett rajta történni az örök végezésnek. — Elkellott távoznia, hogy rendeltetésinek kemény ponttyai egyig bétellyesedjenek. —

*
*

Alig távozott - el a' reménye - vesztett szerencsétlen Széplaknak határiról, már nyomába érkezett a' szenvedésein megindult szerencse. — Még ki se pihenték jól magokat haza-érkezések után Parlaghyék, a' midőn lélek-szakadva rohana-bé hozzájuk László, Parlaghy Györgynek, Piroska' édes Attya' Testvérjének egygy öreg szolgája, a' ki is mi-helyt kiismerte a' jelenlévők közül Piroska' édes Attyát, azonnal térdeire omlott előtte, 's így ejté minnyájoknak jelenlétében könnye — meg-áradva fuldokló szavait: Lehetetlen már tovább titkolnom iszonyatos vétke-
— Nem türheti-el végső veréséhez közelítő agg szívem lelkiismeretemenek kegyetlen gyö-trődéseit. — Kikell — csak azért is kikell vallanom, hogy a' kárhozatos, 's minden nyomomban követő kétségbeeséstől megóvjam kopasz fejemet. — Oh bocsáss-meg megbán-tatott nagy Férjfiú! avagy ha kizárja vétke-
nek véghetetlensége annak megbocsájthatását; — végeztesd-ki a' világból életemet, melyre olly' méltatlanná tett hallatlan gonoszságom.
— Büntesd-meg érdeme szerént édes magza-tod' kegyetlen elrablóját — boszszúld-meg rajta elvesztén támadott kíméletlen szenvedé-seidet — csak magába tért lelkemnek kegyel-mezz-meg, hogy kétségbe ne kényteleníttes-sem esni halálom' óráján!!! —

Mindenek megindúltanak a' reszkető Öreg-nek keserű állapottyán, — maga az öreg Par-laghy

laghy is, a' kinek lábainál vetette-el magát, egészen fellágyúlva érezte fájdalmas síralmára kebelét. — Azomban senki se foghatta-meg az öreg szolgának szívreeső könnyörgéseit, míg végre az öreg Parlaghy által sürgettettvén, imígy folytatá még akadozóbban beszédjét: Értsétek-meg tehát példa nélkül való elvete-medését éltes szívemnek — én voltam az a' könnyörületlen gonosztévő, a' ki édes gyermekedet mintegy húsz esztendőök előtt elragadtam karjaitokból, és az által megkeseredett Nödnek nem sokára halálát, magadnak pedig megvígasztalhatatlan szomorúságodat eszközöltem: Megboldogúlt Uramnak ígéretjeivel vevődtem annak végbehajtására, őtet pedig mi vitte vólt olly' kegyetlen gondolatra ezennel megfogjátok érteni beszédemből: Magad tudod kegyelmes Uram! hogy az Isten számos gyermekekkel áldotta-meg Bátyádat, és, hogy, a' midőn néked még csak egytet adott, ő már tíznek leve Attyává, a' kikhez továbbá még négyen szaporodtak. — Sokszor felemelkedett már akkor fejében az a' gondolat: melly kevés jutand egyre egyre halála után jószágaiból, 's nem egyszer ötlött az is elméjébe: mi jó lenne ha a' te egyetlened nem vólna. — Továbbá tapasztalván, hogy Nöd már három egész esztendő óta nem leve újjra anyává, kételkedni se tudott rajta, hogy az örökre magtalan ne maradna. — Gerjedni kezdett benne a' kívánság nem sokára: egyetlenegy fiadat valami módon elsikkasztani, hogy azután magvad' szakadtával az ő

gyermekai örökösödhesse nek birtokaidban. — Rettegett mindazáltal vére' gyilkosságába keveredni, míg végre abban határozá - meg magát gyermekeinek kellein fellyül kedvezni szándékozó szíve, hogy valaki által orozva elragadtattya, és valamely idegen szomszéd tartományban veszedelmetlen helyre küldendi; melly vétkes szándékának engemet választá - ki végrehajtójának, imilly' beszélgetést támasztván egykor közöttünk, a' midőn szokásán kívül csak ketten vadásztunk: László! hány gyermeked vagyon? mellyre én: hét az Isten' kegyelméből Nemzetes nagy Uram! azt felelém. Ő: bizony elég egy szegény embernek! de hogyan tartod hát őket, 's mi lesz ma - holnap belőlök, ha az Isten tégedet a' világból kiszóllítand? — Én ezeknek hallatára egészen elszomorodtam, és minthogy annak előtte az affélékről nem is gondolkodtam, azonnal érezni kezdettem gyermekeimnek szerencsétlen, 's nyomorúlt sorsokat, 's napról napra jobban kezdettem bánkódni állapottyokon. — Sokszor kérdezett annakutána a' megboldogúltt Úr, midőn gondjaimba méllyen elmerülve látott, hogy minn búsúlnék? a' mellyre én mindenkor azt felelém, hogy szegény gyermekeimnek jövő sorsán! és ő ilyenkor el elnevetvén magát, csak azt szokta mondani, hogy az legkevesebb baj lenne, és csak akarnám, könnyen jó karba helyheztethetném őket. — Egyszer azután magához hívatván, kinyilatkoztatta előttem szándékát, és egy erszényt mutatván, a'

mellyben három száz aranyat mondott lenni: Ez léssen fáradságod' jutalma, azt mondá, ha a' dolgot szerencsésen végbe - hajtandod. — Én csak tréfának, vagy legfellyebb késértésnek akartam tartani beszédjét, de minden erőlködése mellett is hol szomorúra, hol kegyetlenre változó tekintete csak hamar meggyőzött annak valósága felől. — Nem védelmére mondom vétkes szívemnek, se büntetésem' sullyának megkissebbítésére — de sokáig rémítő vólt előttem még csak képzelése is a' véghez viendő szörnyőségnek. — Azomban gyermekeimnek napról napra szaporodott szükségük, 's azon ígért három száz aranyoknak megszerezhetése lassan lassan figyelmetesebbé tette nek, és gondolkozni kezdettem róla. — Végtére, hogy igazán megvallyam gonoszságomat, meghagytam győzött szívemet, 's a' kis Úrfit, a' hol csak alattomban hozzá férhettem, mind úntalan édesgettem. — El is értem kárhozatos célomat, mert a' kis ártatlan csak hamar elcsábítottatott álnok nyájaskodásaimtól, 's akár hová kész vólt eljönni utánnam. Eggy alkonyodás' táján éppen midőn a' lovakat vízre vezettem, megláttam ötöt az útszán futkosni, intettem néki, hozzám szalad, és eggy almát nyújtottam kezébe, mondám azután, hogy jönne hozzám, még szebbeket is adnék néki; — örült az ígértnek, 's csak hamar kifutott a' pajtához hozzám. — Éppen ekkor jött oda a' megboldogultt Uram is, 's eggy kisség a' kis eleven fiúval nyájaskodván, ezeket súgta fülembe:

No László! most láss hozzá, vagy soha! — Az Öcsém, úgymond, Nőjével együtt a' hegybe mentenek, jól elzáguldhatsz, még a' gyermek' keresésinek erednek. — Ekkor megkeményedvén a' gonosz szív bennem, édes elaltató szert adék a' kis elárúttatottnak a' melyet e' végre már egy idő óta szüntelen magamnál hordoztam, és minthogy már bevölt setétedve, haladék nélkül felvettem magamat paripámra, 's ötöt az ölembe helyeztettem. — Egész éjszaka folyvást utaztam. — Reggelre kelvén az idő, kivetkeztem ruhájából, és azt a' földbe ásván, egyik gyermekemnek, a' ki hozzá hasonló idejű, 's tetemű vólt, magammal hozott kantusába öltöttem. Ő egy végtiben aludt. — Bejutván Erdélybe, egy éjszaka ismét adtam néki az álom-porból, 's Fehérvárra érvén, megszáltam egy vendég fogadóba, a' hol minekutánna mindenek lenyúgodtanak, a' kis alvót egy daróczba takargatván, a' fogadónak általellenében lévő ház' kapuja előtt csendesen letettem — meglátván pedig reggel, hogy a' szünet nélkül alvó kis ártatlant az ideiben felkelt cselédeknek egyike csudálkozva a' házba bevitte, vissza indúltam Széplakra. — Többszer kimentem azután Erdélybe, a' hol megértvén, hogy a' kisdednek felnevelését azon háznak Ura, a' mellynek kapujába letettem, magára vállalta, örömmel tértem vissza. — Nem sokára hogy ezek történetnek, megboldogúlt feleséged ismét egy gyermeket szült, a' melly eset annyira megkese-

ritette az én Uramat, hogy megvigasztalhatatlan szomorú lett. — Sajnálta, hogy sikertelenné lett szándéka, minthogy pedig szörnyű cselekedetét sokallotta ismételni, arról kezdett gondolkozni, miképpen juttassa-viszsa karjaidba elidegenített magzatodat, de mivel alattomban megtudtuk, hogy Nevelő Attya, a' ki is felette birtokos Úr Erdélyben, a' gyermeket Királyunk' helyben - hagyása mellett örökbe-fogadta légyen, elállott szándékától, és a' dolgot tovább is titokban tartatta. — Sokszor láttam őtet azután könnyezni cselekedetén, míg végre hirtelen halállal múlván - ki a' világból, örökre elvitte magával az irtózatot. — Én se mertem volna azt soha is kinyilatkoztatni előtted, ha csak ma reggel azon szívem-borzasztó hír nem jött volna fülembe, hogy Erdélyi Gáspár vette légyen-el Leányodat. — Tüstént erőt vettem ennek hallására félelmemen, 's lóhalálában szágúldtam egész a' házodig, hogy a' halhatatlan esetet megakadályoztassam, és Fiadat Leányoddal öszve-kelni ne engedjem.

Megzavarodva néztenek az elbámúlt jelenlévők egymásnak szeméibe, míg az öreg ezt habogá végtére töredezett sóhajtások között a' Völegényre mutatván: Ő az! igen is Erdélyi Gáspár az elveszett magzatod — ő az általam elragadtatott kis Gáspár! —

Szükségtelennek tartom itt hosszasan azt rajzolgatni, miként szorította szívéhez az öreg Parlaghy rég' elveszettnek siratott fiját, 's miként ölelkeztek - öszve a' Testvér-Jegyesek.

Magok Olvasóim is világosan képzelhetik elragattatásaikat, mellyeknek elmúltta után az öreg Szolga térdein csúszott Gáspárnak lábaihoz, 's fúldokló zokogással kérte tőle vétkének bocsánatját, a' mellyet azonnal meg is nyert az egész Parlaghy Nemzettségtől. —

Parlaghynak egész háza teli volt örömmel, sőt az egész Széplaki vidék, és szomszédsági örvendtenek, hogy Nyárády még megnyerheti Piroskát. — De leginkább az ifiú Parlaghy, és Kincsey úgy mint Nyárády' kinyainak legbizonyosabb tanúji, voltak azok, a' kiknek tellyesek voltak örömmel szíveik, mert Piroska, vadúl dúlván benne Nyárádynak igazágtalan megvettetéséből származott szenvedéseinek emlékezete, se nem tudta, se nem merte egészen néki adni magát örömének.

Nem is volt már egyéb hátra örömeiknek megtetétetésére, mint Nyárádynak megjelenése, 's Piroskával történendő öszve-kötetése. Azomban a' mint már az elébb említettett, ő már jó ideje, hogy megvála Széplaktól, és azolta jól elhalada úttyában. — Ezt megtudván Baráttjai, a' következendő nap' tüstént utánna eredtenek, hogy azt szomorú Várából magokkal Széplakra vissza- vigyék, és ott az üldözésében kifáradott sorsnak annyi kegyetlenkedései után végtére a' szert házasságnak soha széllyel nem bomolható kötelékivel csatollyák-öszve Húgokkal. —

Hogy Báttjai eltávoztak, elképzelvén néha: mennyit szenvedett ártatlan Sándor éret-

ie, olly' anyyira elfogta azon támadott fájdalom, hogy sokszor az örömnök közepette is számtalan könnyeket hullatott, 's bosszondott szívére, hogy csak egy pillantatig is hitelt tudott adni az álnok koholmányoknak vértlen Kedvesse' hasonlíthatatlan szép Lelke ellen. Szeméremmel érzette magát eltelni, valahányszor arról gondolkozott, hogy nem sokára szemeiben lészen annak, a' kinek olly' sokkal tartozott, 's a' kívül még is olly' rútúl bánt átkozott gyanúja miatt.

Azután mintegy hatod napra szokatlankorán hagyván-el nyoszolyáját, szomorúan ment étetni gerliczéjét. — Még szomorúbbá lett, a' midőn azoknak egyikét hanyat-dölve, 's pára nélkül találta. — Könnyezve adott a' többinek enni markából — 's könnyezve tért-vissza szobájába is. — Így találta ötöt Nénikéje, a' kitől érzékenyen sürgettettvén rendkívül való szomorúsága' okának kinyilatkoztatására, ezeket felelte annak, vállára hajtván homlokát, keseregve: Oh szerelmes Nénikém! halljad csak, melly szomorú álmom vólt ismét az éjszaka: Nyárády jelent-meg előttem egészen fegyverben öltözve, 's egy szép gyűrűt nyújtott a' térdein kezembe, mellyet elvévén tőle, felakartam emelni ötöt lábaimtól, de ő nem engedte, még én is nem adnék néki valamit szeretetem' jeléül. — Kifutottam azután a' pítarba, 's onnét a' legelevenebb gerliczémet hoztam-be számára, és a' midőn oda nyújtottam, hogy venné-el kezemből, egyszerre elkeseredett, ezeket mondván véres

könnyeket hullatva szemeiből: Oh könnyörületlen Leányzó! hát egy élettelen madarat érdemlettem én meg tetőled egészen néked éltt életemért? ezt mondván, eggyyszerre eltűnt lábaim elől, 's a' mint azután a' kezemben lévő gerliczét megtekintettem, oh Istenem! valójában pára nélkül találtam. Elgondolhatod miként megkeserítettem általa! 's alig hogy megfakadtanak könnyeim, egy lassú hang ezen szózatokat rebegé fülembe: A' holtnak minden halva van! — Továbbá a' mint a' gyűrüt leakartam húzni újjamról, a' ragyogó kövekkel kirakott gyűrű helyett, egy véres gyász gyűrűt találtam rajta, 's ijedtemben felébredtem. — Oh mennyi szorongatásokat szenvedek azólta! Ne adja' könnyörültes Teremtő! de én iszonyúképpen rettegek Nyárády' élete' veszedelmétől. — Oh édes Nénikém! melly határtalan kínokat kellene szenvedni szívemnek, ha Nyárádyt megfosztottam volna életétől méltatlan megvetéssel. — — Hijába vigasztalta őtet virtusát imádó Nénikéje — hasztalan erősítette, hogy az álomnak semmi befolyása nem lehet az emberek' sorsára, 's eseteikre — sehogy se bírta lecsilapítani elkeseredett Öccsének hathatós zöpögését. — Oh ne vesztegedj hijába kérésedet lelkem kedves Nénikém! azt monda néki elbádgyadva minden fáradságod hasztalan maradand: ennen magam is törekedtem már elüzni szomorúságomat, de szívem sem mire se hajtván, csak egyedül abban törekszik tölteni gyötrelmes kényyét, 's akaratom

ellen is szüntelen rettegésben vagyok Nyárády' élete miatt. — Ah édes Nénikém! méltó az én kesergésem — igen is méltó! még nem is mondtam, csak gondold-el: ma reggel felkeltemkor kimenvén étetni gerliczéimet, valójában pára nélkül találtam egyikét. — Nem jelenti e' ez is álmomnak valóságát? — Oh jóságos Istenek! — — —

Semmi nem bírta az' nap' felderíteni bús tekintetét, ámbátor mindenek abban foglalatostkodtak házoknál. Délest tájban mintegy öt órakor kiment a' pitarban foglalatostkodó Jobbágy-Azszonyok közzé, de most azoknak se vidámította-fel szelíd dalolása — holott ebben egyébbkor legnagyobb búját is eltudta felejtetni. Úgy járt kelt most körülöttök, mint ha élettelen, 's szótlan bálvány lett volna, 's szünet nélkül szomorú álmáról gondolkozott.

Azomban egy véletlen történet hirtelen felrezzentette mély képzelődéseiből: A' hív Andor, Nyárádynak legkedvesebb szolgája vágtatott-be sebesen kapujokon. — Minnyájan ismérték ötöt Parlaghyék' házánál, mirenézve mindnyájan is örvendtenek nem vártt megjelenésén, gondolván, hogy vagy Ura se lenne messze tőle, vagy legalább bizonyosan attól küldettettne, és így hírt hallanának róla. — Alig hogy leszálla habzó paripájáról — minekutánna kiporozta volna naggyából hadi öltözetét, azonnal Piroskához indult, a' ki yiszsza-émlékeztvén ijesztő álmára, kérdést se mert néki tenni Uráról. — Ekkor már az

öreg Parlaghy is a' pitarban állott közöttök. — Bámúlva nézte a' szomorodott Vitéz, hogy Piroskát, holott az már eggynehány napokkal az előtt Hitesse lön Erdélyinek, még most is pártásan találta. — Észre vették nem sokára csudálkozásának okát, de elhalasztván annak megfoghatatlansága' magyarázását, csak azt jelenték-ki előtte, hogy Piroska még mindig hajadon lenne, azután követségének teljesítésire sürgették. Hoszszú sóhajtása, a' mellyet szavának elkezdése előtt bocsájtott-ki el elszoruló mellyéből, már előre mindannyiókat elrémítette. Így kezdde annakutánna gyászos követségének végbehajtásához.

Azután, hogy Erdélyivel történt egyesülésed' napján, vége szakadván esküvésteknek, Uramat a' templomból Kincsey Uramékhoz vezettük, és ott jó ideig magán kívül nyugodott, míg tudniillik minnyájunknak szívre-ható siralmaiddal fel nem serkentetted, — azután, hogy minnyájan eltávoztatok melőle, és az Orvos bekötözgetvén sebjeit, maga is elhagyá annak szobáját, — azután mondom, hogy ezek történtenek, behívatott magához, és ezt mondá komoran: Andor! szaporán nyergelj-fel, — ezennel itt hagyjuk Széplakot. — Nints többé, a' miért vesztegelyünk: minden boldog szempillantás, a' mellyet tölthetnék, halálos lenne már ezután társaságában, minekutánna másnak esküdvén hívségét, örökre elszakasztá magát szíveimtől. — Csak kínomat, 's gyötrelmeimet mérgesíteném véle leendő vétkes mulatásommal. — Váltig

könyörögtem neki, hogy várna még legalább egy napot, míg valamennyire vissza gyülne ellankadott tetemeibe ereje, — feleletet sem adott esenkedéseimre, sőt még keményebb hangon parancsolta lovaink' felnyergelését. — Szót kellett fogadnom, 's mintegy másfél óra múlva már elhagytuk Széplak' határát. — Minden nyomban inkább meg inkább féltetem életét, olly' annyira tapasztalván bádjadságát, hogy lehetetlen vala végső veszélyét nem következtetnem belőle. A' midőn pedig elesteledvén egy helységbe értünk, és ő egyáltalán fogva nem akart abban meghálni, hanem éjjel nappal egy végtiben utazni, annyira elrémültem kegyetlen feltételén, hogy néha szokásom 's jussom felett dorgáltam öt helytelen cselekedetéért, de ő semmi figyelemre nem tartá méltóknak legszívesebb rimánkodásaimat. — Hijába mondam neki, hogy legalább édes Anyjának kedvéért kímélnémeg erejét, 's egészségét, úgymint a' kit életének veszedelembe juttatása által halálra megkeserítene; — süketnek beszéltem, semmit se másita eltökéllésén, és így két egész nap', és éjjel egyre utaztunk. A' harmadik nap' delén, a' midőn egy csárdánál lovainkat szokás szerént pihentettük, 's abrakoltuk, olly erőt vett rajta a' hasztalan' került álom, hogy alig veté-el magát egy fa' árnyékában, azonnal elszunnyadott, és egész következett hajnalig szakadatlanul aludt volt.

Haza érvén, kimagyarázhatatlan, a' mi-ként megrémült meglátásán édes Anyja. Ol-

Iyan vólt tudniillik színében, mintegy ki-nyújtotzatott halott: Minden élet eltűnt fiatal ábrázattyaról, 's minden tűz kialudt eleven szemeből, csak lankadott tetemeinek kínos vonaglása jelentette, hogy még munkálna benne a' kiköltözésre készülő lélek. — Nem nézhetvén Szülőjét szüntelenül keseregni körülötte-vidámságát pedig minden lehets megeröltetése mellett se hírván tettetni, csak egy nap' maradott Várában, azután öszve-szedvén eggynehány gyakorlottabb legényeit, számos könyörgéseimre engemet is, a' ki életemtől könnyebben megtudtam vólna válni, mint tőle elszakadni, maga mellé vévén, alattomosan hagyta-el szomorú Várát, és ezen kurta írást hagyta egy meghitt cselédjének kezénél, erősen lelkére kötvén, hogy azt csak három napok múlva mutassa-meg Szülőjének.

É d e s S z ü l ő m !

Sokszor tapasztaltam benned a' hazafiúság' buzgó érzéseit. — Sokszor láttam, miként áldoztál a' Magyar Nemzet' elesett Vitézzei' halhatatlan porainak érzékeny könnyeiddel — és még többszer, miként keseregtél, ha a' Hazát veszedelemben forogni hallottad édes Atyámtól méltán: mert azért, hogy a' szokás, és még inkább szelídebb foglalatosságokra lett rendeltetésed megtagadta karodtól a' súlyos fegyverek' viselését, — nem szittyavér foly e ereidben? — 's a' szív, melly olly'

részvétellel dobog a' hazánk minden sorsára
 lány kebeledben, nem magyar ivadékokat
 hordozza e maga alatt? — Most erősítsen leg-
 inkább a' hazafiúság' szent érzése — most
 küzdjél megbizonyítani Magyar-Hölgyi lelkes-
 ségedet — a' midőn legdrágább kincsedet,
 magzatodat hallod elesettnek Hazád' boldog-
 ságáért. — Ne rémülj - el szeretett édes Á-
 nyám! — Igen is, még egyszer megerősít-
 tem a' csalhatatlan valóságot: Magzatod a'
 szerelemnek, és ez által a' Hazának (vajh
 mért nem egyedül ennek!) már áldozattya
 lön, a' midőn eme sorokat olvasod. — Né-
 kem a' világban nem lehetett tovább megma-
 radnom — érzettem, hogy csak órákig vonsz-
 hatom megszakaszkodott életemet. — Vigasz-
 tallyon az a' gondolat, hogy hazafiúi köteles-
 ségem' teljesítésében — a' csata' piacczán —
 bajnokúl végeztem életemet, a' mellynek kü-
 lömbben; nem lévén erőmhez mérsékelve
 szenvedéseim, ennen kezem által kell vala
 elvesznie — a' mit azomban, hogy anyai szí-
 vedet megkíméllyem egy oly' irtózatoss tör-
 ténetén támadandó gyötrelmeitől, elhalasz-
 tottam, 's ide a' magyar had' zászlója alá
 siettem, és itt a' Haza' ellenségei között har-
 czolva kerestem-fel haláloamat. — Élj boldo-
 gúl! — Bocsáss - meg Parlaghy Piroskának!
 — emlékezz-viszsa, hogy a' hóhér' pallosá-
 tól ő mentette - meg szülőtedet. — Tégy jót
 Jobbágyimmal — 's imádkozzatok érettem.

Ezt a' levelet, a' mint mondám, egy
 meghitt legénnyére bízván, velem, 's még

tizenkét legényeivel Tólna, Somogy, 's Szala - Vármegyéken — keresztül Vasba úta-
zott, a' hol azonnal öszve - kapcsolánk ma-
gunkat vitézeinkkel, a' kik Körmend' környé-
kein táboroztak. Temérdek haddal gyült oda
Fridrik Császár, 's egészen elbízván magát a'
győzhetlen magyarokon eggynehány napok
előtt vett szerencsés diadalmán, nem is tu-
dott kételkedni újj győzedelmében. — Azom-
ban a' megrettenni nem tudó Király másod-
szor is szembe - szállott hatalmas ellenségé-
vel. — A' Császár' seregei kedvező szerencsé-
jek mellett se mertek megtámadni bennün-
ket, mirenézve minekutánna egy darabig
hasztalan' vártuk volna a' megtámadtatást,
elnem türhetvén a' Király a' hasztalan ácsor-
gást, két szakaszra osztván - el vitézeit, az
eggyikét Gróf Szentgyörgyi Zsigmondnak
vezérlése alatt a' szemben álló ellenség' háta
megé kerülni rendelte, a' másikat pedig, a'
mellyben az én Uram volt, Szentmártonyi
Nagy Simon igazgatása alatt az ellenség' arc-
za előtt megmaradni parancsolta. — Meg-
riadván az öszve-ütközésre lelkesítő tárogatók,
egész erővel rohantunk néki ellenségünknek,
's olly' bajnokúl viselték magokat Magyaraink,
hogy külömbbséget se lehetett tenni vitézsé-
gekben: Eggy szívvel, 's lélekkel, 's tökéle-
tesmaga - elszánással küzdött mindeneggyönk.
Csak maga az én Uram külömböztette - meg
magát hihetetlen tetteivel: mert ő, míg a' töb-
biek az ellenségnek első sorait pusztították,
minden rendet megbontván kétségbeesett dü-

hével, az ellen-hadnak szinte közepéig béron-
ta, 's ott kereste a' világban egyetlenegy
kincsét, a' halált, mellynek eltéveszthetetlen
feltalálása volt egyetlen czéllya a' táborhoz
menttének. — Iszonyú vérontással nyitott
útat magának a' Német had' szívéig. Itt
azomban, elesvén számtalan-sok vett sebjei
miatt erejétől, felakadott; úgy küzdött azom-
ban még végével is az ellene vagdalkozó tö-
méntelen sokasággal, mint egy Oroszlány a'
farkasok' csoportya között: Sűrűn hullott
egy darabig az ellenség körülötte, míg
végre, ő se hívván több, mint halandói erő-
vel, erőt vettek rajta számhaladó ellenségei,
és minthogy mi se segélhettük, úgymint a'
kik csak ketten maradtunk még meg legén-
nyeiből — és a' kik magunk is megvalánk
tetézve vágásokkal, érzéketlenül omlott-le az
általa halomra kaszaboltt Német Vitézek köz-
zé. — Én is azonnal követője lettem volna
sorsának, ha feleinkből mintegy százan, a'
kiket maga a' Király küldött segítségére az
én Uramnak, látván, hogy csak eggynehá-
nyad magával csatázna az ellenség' közepette,
hozzánk törtetvén, védelmemre nem lettek
vólna. — Ezeknek csak hamar utánnok nyo-
múltak a' többi Magyarok is, és minthogy a'
Szentgyörgyi Gróf már ekkor az ellenségnek
hátúlljánál állott, elhagyván fegyvereiket
részt szaladtanak-el előlünk. — Én, alig
hogy az ellenség elhagya bennünket, tüstént
Uramnak állapottyát kezdettem vizsgálni. De
melly kimondhatatlan fájdalomra esett szívem-

nek! midőn azt a' legveszedelmesebb vágásoktól tetőtől fogva talpig elborítottva lenni, 's minden élet nélkül találtam — de csak ugyan felveté még egyszer felette tett keserűségre szemeit, 's reám ismervén, ezeket mondá meglepődést magyarázó tekintettel: Menj ezennel édes Anyámhoz, beszélj-él néki vitézségemet, 's mond: vigasztalódjon dicőségem halálom által. -- Meny-el Széplakra is Piroskámhoz, oh! vagy is inkább Erdélyinéhez, vidd-meg néki halálomat, 's mondd: hogy elértem célomat, 's boldog lettem, mert az ő szerencséjéért, 's nyugalomáért haltam-meg, 's neki köszönöm vitéz halálomat: Ő erősítette karomat — ő tett méltó hazafivá — ő — — — itt elállott szava, 's egyszerismind örökre megszűnt lélezete! — Maga a' Király is oda termett ekkorra, 's minden Orvosai után szélyt-küldözte vitézeit — öszve is gyűltek azok majd mindnyájan, de már semmi életet nem találtak-fel többé a' boldogtalanban! — Megkönnyezte a' Király halhatatlan Vitézzét, 's a' legdicőségesebb eltakarítására adott rendeléseket. — Ekkor a' velem megmaradt pajtásomat Uram' holt teste mellett hagyván, magam a' gyászos követség' tellyesítésire tüstént megindultam. — Előre reszkettem, a' midőn eszembe jutott, miként elfog majd édes Anya szörnyűközni, 's minden jelenvalóságától megfosztódni, ha Uramnak, egyetlen egy szülöttyének haláláról tétetik bizonyossá általam! — Azomban éppen nem vólt okom ettől rettegni,

tegni, mert beérvén Várunkba, már a' korporsóban találtam ötet: még a' melly' nap' fija' levelét kezébe kapta, annak éjjelén megszakadott, szíve keserűségében. — Megvártam eltakaríttatását, — szeretett Férje mellé temettetett — onnét azután elindulván, mindenütt sietve jöttem hozzátok. — Így végezte a' hív szolga, öreg cseppek üzvén egymást elfelejtethetlen jó Urának szomorú sorsát keservező szemeiből, annak végső parancsolattyát.

Csudálkozni fognak talán Olvasóim, hogy Piroskának az elkeseredett Vitéz' szomorú beszédjére semmi különös változását nem olvasák? — Oh ne csudálkozzanak! tehetetlen ecsetemnek tulajdonítsák a' hézagot, mellyet örömet bétöltve szemlélnének — de a' mellyet lehetetlen egy halandó kéznek, 's halandók által készültt ecsettel tellyesítenie. — Igen is nagy, és rendkívül való változásokat szenvedett a' szánandó Angyal! — sőt a' könnyező Követnek minden szavával halálra gyötörtetett — csak megtorlott könnyeit nem vólt tehetségében megárasztani, mert azoknak útyát elzárták vólt a' fojtó fájdalma, — 's csak siralmas panaszszait nem tudta kifakasztani, mert a' határtalan kínok' mértéktelen súllya által lekötött nyelvét nem vólt ereje megmozdítani. — Zokogva tolakodtak-vissza a' siralmas igék elfogódott szíve alá, 's ott rítták-kiszakadatlan keserveiket, — míg végre Nyáradynak, 's Szülőjének halálára jutván a' követnek akadozó beszédje, végképpen megfosz-

tatott kínnyaival küzdő erejétől, 's elrémültt édes Attyának karjai közé hanyatlott.

Végezván a' hív szolga szerencsétlen Urának végső szomorú rendelését, ismét Piroskának megfoghatatlan hajadon léttéről kérdezősködött, a' mit a' komornának egyike megfejtvén előtte, annyira megfélekedezék magáról indulattyainak fellázadásában, hogy még az örök végzést is megtámadta káromló panasz-szaival. — Kipihenvén azután egy kisség magát, tüstént vissza-indúlt a' vérengző csata' helyére, hogy ott Urának sírhalmára borúlván, kisírja rajta utolsó könnyeit.

Nem sokára, hogy a' bús Vitéz Széplakról eltávozott, megérkeztek Nyárády' hasztalan nyomozásából Kincsey, 's az ifiú Parlaghy — mind a' ketten megvígasztalhatatlanul elke-seredtek, a' midőn odahaza Nyárády' haláláról tudósítottak. — Piroska még ekkor sem eszmélt-fel aléltságából: mindenek felidézésében foglalatoskodtak, 's az egész ház ágya mellett kesergett minden pillantásban élete' elhunyásától rettegven. Végre csak ugyan vissza-tért a' lélek elhalt tetemibe, 's felvetvén homályban lábbogó nagy fekete szemeit, előszer is édes Attyát vette észre ágya előtt könnyekkel eltelt szemekkel búslakodni. — Alig hogy reá pillantott, azonnal megragadta annak kezét, és azt egészen befedte szelíd csókjaival. — Éppen ekkor szólamla-meg a' lélek-harang. — Valaki haldoklik azt mondá az öreg Parlaghy, 's minnyájan imádkoztanak érte; — nem sokára mind elvégezték rövid

buzgóságokat — csak Piroska nem szüntette imádságát, mert eszibe juttatván a' lélek-harang Nyárady' halálát, hirtelen megteltek szomorú szemei könnyeivel, a' mellyeknek kiáradozása közben olly' buzgón imádkozott érte, 's olly' keserves tekintettel nézett a' nyoszolyája' oldal-falán függő feszületre, hogy a' körülötte ájtatos halgatásban kesergő vérei eleven szentet gondoltanak szemlélni benne, és kebleiket a' menny' örök idvességivel érzették eltelve. — Senki meg nem mert mozdulni helyében, sőt még a' lélekzett is felakadni látszatott benne, 's úgy tetszék az imádkozó angyalra meredett szemeinek, mint ha annak a' szentség' sugáraitól lenne környül - koszorúzva elcsüggedett homloka. — Azomban egészen holt-halavánnyá lön a' kínlódó szüz, 's kezébe vévén a' kisded keresztet, minekutánna azt számtalanszor hol szívéhez szorította, hol megcsókolta, imígy esedezett annak hathatósan zokogva: Oh végy magadhoz szerelmes Istenem! Ne engedd-általad lett megváltásunkban szenvedett kínaidnak szent emlékezetére kérlek — oh! ne engedd a' világban tovább sínlődni szorongattatott lelke-met. — Szánd-meg ízekre hasadozó szívemet, 's végy magadhoz, minekutánna azt felhívád mennyedbe közölünk, a' ki eránt egyedül teremtetted érezhetővé kebelemet, de a' kitől, hogy egy álnok rágalmazónak hitelt mertem adni szeplőtelen szíve ellen, örökre megfosztottál büntetésemül. — Oh! elégd-meg hasonlíthatatlan vesztésemet, a' melly által

minden örömeim, 's életemnek minden reménylhetett boldogsága felgyilkoltattanak! — Oh ne kívánd, hogy szertelen hibámért ahhoz szabott büntetéssel lakollyak-meg. Irgalmazz-meg véghetetlen kegyeddel más által történt, 's kénytelen megtévedésemnek, a' mellyet Nyárády töredékeny halandó léttére is megbocsájtott még halála előtt elámíttatott szívemnek. — De hogyan is ne tántorítottam volna meg olly' minden kételkedhetést kizáró mesterséges csalárdság által esedékeny teremtmény létemre? — Én, egy tapasztalatlan, 's a' világ' isméréteben egyáltalán fogva járatlan Lyánka, a' ki képzelní se tudtam olly' megfoghatatlan csalárdságot, hogy tudtam volna ellene állani szembetűnő-világosoknak tetsző jeleknek, a' mellyek az ártatlannak hiteszegett hívtelenségét a' napnál világosabban látszatának bizonyítani?! —

Végezven ezen könyörgését, valamennyire derülttebb lön tekintete, 's még egyszer szívéhez szorítván a' kisedet feszületet, felfüggeszté azt ismét helyére. Azután tapasztalván hogy mindannyian könnyes szemekkel állának ágya körül, azonnal felemelkedék nyoszolyájáról, és hogy eloszlatná véreinek rajta támadott szomorkodásokat, rendről rendre csókolgatta valamennyit, Onoka-Bátyát Kincsejt se vévén - ki, a' mit még soha se cselekedett annakelőtte. — Megkérte továbbat őket, hogy ne törödnének miatta: semmi bajomat nem érzem már, azt mondá nekik tettetett vidámsággal, és hiszem Istenünket, ha egy

kisség kinyúgodhatom magamat, egészen vissza fogom nyerni elvesztett erőmet — hagyjátok azért magamra, kérlek benneteket, hogy szabadon kipihenhessem magamat, fogadom jelét nem fogjátok bennem tapasztalni a' kesergésnek, a' melly mostani szomorúságtoknak követésére tovább is okot szolgáltatna jó szíveitekben. — Ekkor mindnyájan kimenének mellöle, csak egyedül édes Attyát marasztá vissza, a' kinek magokra hagyattatván, imígyen szólla a' legszelidebb nyájaskodásai után: Kedves édes Atyám! Egészen eltelve érzem a' hálaadással mellyemet, ha vissza - emlékezem kegyes szárnyaid alatt történt boldog nevelődésemre, és ha bár minden lehelletem köszönetből állana is, még se tudnám érdeme szerént meghálálni abban mutatott atyai szorgoskodásodat, 's véghez vitt fáradozásaidat. — Mindenkor megelőzted igazságos kívánságaimat, azért soha sem is volt alkalmatosságom, hogy könyörgéseimmel terheljelek. — Most az egyszer szerettem édes Nemzöm! minekutánna rendkívül való viszontagságaimtól vett béhegedhetetlen sebeimnek rendkívül való, sőt csak egyetlen egy úton reménylhetem enyhődéseket — most ezen egyetlen egy esetben kényszeríttem édes Atyai szívedet terhelni könyörgésemmel: emlékezz-meg róla, kérlek, hogy ez első, és gondold-meg hogy egyszerismind végső esedezésem is legyen, a' mellyet szülői hatalmad eleibe terjeszt szerencsétlen Leányod. Ígérd-meg szerelmes Atyám! előre árva magzatodnak, hogy

nem hagyod kétségbe-esni kívánsága' megtad-
 gadtatása felett szívemet, — semmi lehetet-
 lent nem fogok kérni tőled, sem olyast, a'
 minek vagy néked terhedre esne tellyesítése,
 vagy pedig magamnak káromat okozhatná meg-
 nyerése. — Meg nem foghatta az egészen el-
 érzékenyültt Atya mindeneknél inkább szíveltt
 édes Leányának illy' ékesen szózással kezdett
 könyörgésének czélját, meglévén mindazáltal,
 ritka erkölceinek nemességét jól ismervén,
 győződve benne, hogy csak ártatlan kívánság
 keletkezhetne angyali keblében, minden tétó-
 vázás nélkül megígérte neki kérelmében le-
 endő megegyezését. Így folytattá azután Pi-
 roska könyörgését: Magad tudod szerelmes
 Atyám! hogy a' szerencsétlen Nyárády, Há-
 zunknak ama' csudálatos Védangyala, a' kinek
 nemes nagyszívüése által tartatott-meg min-
 nyájunknak élete, és a' kit ennen magamnál
 százszorta inkább szerettem, hívtelenné vált
 szívem miatt ölette-el magát, a' kegyetlen
 harcznak vérengző közepén. Ő ugyan meg-
 bocsájtá hasonlíthatatlan kegyes szívével rajta
 elkövetett méltatlan kegyetlenkedéseimet, de
 azért eleget tettem e magam is hibámért, 's
 nem maradtam e meg bocsánattya mellett is
 azon vétkes hívtelen a' kinek meggondolat-
 lan 's hirtelen hiszelékenysége a' világon a'
 legtökéletesebb, és legártatlanabb férjfiútól
 fosztá-meg az azzal fényeskedő emberi Ne-
 met? — Illő, szerelmes Atyám! sőt szük-
 séges, hogy legalább holta után légyek örök-
 ké híve annak, a' kihez életében meghagytam
 egy álnok ámitónak elhitető szavai által fagy-

laltatni gyúladó szerelmemet — Szükség, hogy olly' szegeletébe vonnyam a' világnak magamat, a' hol semmi előttem kedves tárgynak szemeimbe-ötlésével meg ne háborítsam szünet nélkül róla leendő elmélkedéseimben, és a' hol senki se osztozkodhasson vele, egyedül az ő dicső emlékezetének szentelendő életem' áldozattyaiban. — Vigy-el magaddal szerettem édes Atyám! oh vigy Vásárhelyre, csak egyedül oda sovárogo megvétkezett szívem, úgymint a' hol egyedül reményem álhatatlanságomtól okoztatott megtevédésemért némünémű részben eleget tehetni. — Oh vigy az ott lévő Apácák' monostorába — hadd élhessem egyedül annak életemet, a' kinek egyedül köszönhetem megtartását, és a' ki a' magáét én érettem áldozta-fel. — Úgy is csak megkeserítésekre lennék ezután közöttetek, mert nem csak vétkeznék, ha cselekedném, de nem is tehetem, hogy Nyárády' halála után örüllyek életemnek. — Halálomig fogom én ötet gyászolni az ártatlant, valamint ő is halálaig sínlett hitiben megesett szívemnek tőle lett méltatlan elidegenedését. — Ne engedd, hogy minekelőtte tehetségem szerént megszányam cselekedetemet, vétkesen húnnyak-ki közületek, és még ama' másik világban is újjra megkeserítsem hálátlanságommal utánnam váró lelkét. — — Sokat mondott volna még illyeneket, egészen ellévén merülve Nyárádyja' szenvedéseinek fontolgatásában elméje, ha csak édes Atya, öreg könnyeket facsarván -ki a'

megkeseredés ősz pilláji alól, ezekre nem fakadott volna akadozó szavakkal: Jól vagyon szerelmes Magzatom! méltónak ismérem az áldozatot, mellyet Nyárády' emlékezetének készülsz tenni, meg se tagadhatom se magadnak helyes kívánságodat, se Nyárády' dicső arnyékának, annak tellyesítéséből eredendő megnyúgosztalását. — De hát magára tudnád hagyni elaggott édes Atyádat? — 's kész lehetnél megfosztani sorsodon kesergő szívemet, azon egyetlen egy vígasztalásától, mellyett szokott nyájaskodásodban bír csak még a' téres világon fellelni? — Hiszen melletted maradnak, azt felelé Piroska patakozó síralommal, melletted maradnak testvéreim, a' kiknek ezerszerte képebbek lesznek társalkodásaik éltes napjaidnak vidítgatására, úgymint olyanoknak, a' kiknek még eleven fényvel ragyognak csillagaik, 's nem tompúltak-meg a' világ' örömeinek elfogadására érzéseik. — Én tőlem ellemben, a' kiben az életnek, 's vidámságnak már minden gyökerei kiásztanak, mi csoda derülését reményhetnéd hanyatló napjaidnak? a' kinek magamnak is örök éjszakába borúla életem! — Mit tudnék én örömedre cselekedni? a' ki csak azért ragaszkodom még hátra lévő rövid életemhez, hogy időt nyerjek kegyetlen megbotlásom' töredelmes megbánására, és azután nyugtát-értt lelkiismeretemmel, nyílt homlokkal jelenhessek-meg annak öleléseire, a' kinek külömbben újonnan megölném szívét gyilkos háládatlanságommal. — Mit tehetnék én ezután ked-

vedre-itt, a' hol minden tárgynak látásában Nyárádynak az általam annyira szeretett, 's még is általam elveszett Nyárádynak irtóztató halála jelenne-meg előttem? 's a' hol minden nyomban újj el-elhalásom rémítgetné atyai szívedet? — Oh! nincs énnékem már semmi jussom a' világ' örömeihez többé, — csak ott lelhetem egyedül valami kevés megnyúgvását árván hagyatott kebelemnek, a' hol semmi látható, 's kínomat kettőztető nyomát nem tapasztalhatom annak, a' kinek mellyembe lett bégyökeredzése által minden ő rajta kívül lehető vágyódásaim is kiirtódtak egyszerismind. — — — Nem halgathatta tovább az öreg Parlaghy szerelmes magzattyának kétségbeesésit jelentő szavait, tüstént meg is eggyezett, bár melly végnélkül kesergett is atyai szíve eggyetlenegy leányának elvesztésén, buzgó feltételében, 's még azon nap' hozzá fogtanak tisztességes elkészítéséhez.

Megnyervén az engedelmet Piroska, hogy Apáczka lehessen, valójában szünni kezdettnek gyötrelmei, 's még azon négy nap alatt, a' mellyekben szükséges ruhanéműjének felállításában fáradoztak, megtetszék a' nyugodtabb lélek arczájnak újjonnan nyílani kezdő rózsájiból — úgy hogy édes Attya már mintegy örvendeni kezdett kedves leányának hazúlról leendő elmenetelén, azt az eggyetlenegy eszközt látván sírjához közelített életének megtartására. Azomban erősen meghagyta mind Húgának, a' jó Nénikének, mind pedig Fijainak, és valamennyi cselédjeinek

hogy a' legnagyobb erőszakot kövessék - ol magokon Piroskától leendő elbúcsúzások közben. — Így azután az ötödik napon, minek-utánna még egyszer maga étette volna meg a' távozó Szűz utólyára is gerliczeit, és a' közben kedvére kisírván magát, a' legérzékenyebb esenkedésekkel bírta volna Nénikéjének szorgos gondviselése alá kedvelt madarait, rendre megvála mind véreitől, mind cselédjeitől. — Váltig erőlködtek valamen-nyien, hogy meg ne keseríténék a' nélkül is veszedelmes ellágyulású szívét síránkozásaikkal, — de minden erőszakoskodásaik mellett is kitörtének hasztalanúl tartóztatott könnyeik; — kiváltképpen a' Nénikének majd szíve' szakadásába került a' mellyében zokogó keserű síralmaknak feltartóztatása; — Az öreg Parlaghy mindazáltal bosszonkodását tettető sürgetésivel csak hamar megszakasztá búcsúzásait, 's maga tévén a' hintóba elbádjadott Leányát, serény ügetéssel halada-ki Széplaknak határiból. —

Alig zörgött-ki a' koci kapujokon, bezeg hangzott az egész ház a' töméntelen síralmaktól: A' Nénike megvonván magát szobájában, hangos jaj szóval kesergette halálba-szeretett Öccsének eltávozását, és ha Piroskának két testvérjei, a' kik magok is szakadatlanúl hullatták könnyeiket, hozzá nem mentek volna jajgatásaira, talán örökre kisírta volna már is vérben lábbodt szemeit. — Az elhagyatott Szobaleányok pedig nyoszolyáikra borúlván, temérdek záporokat árasz-

tottak - el azokban feredő ábrázattyaik alatt, 's nehogy az egész Város öszve - csődüljön kétségbeesést riadozó síránkozásaikra, a' párnákba rejték - el képeiket, 's azokba ordíták - ki keserves panasszaikat. — Hasztalan' feddegélték őket a' hozzájuk érkezett Férfi - cselédek dísztelen jajgatásaiért, mert azoknak magoknak is el - ázva látván könnyeiktől tekinteteiket, még engesztelhetlenebbekké váltak zokogásásaikban. — Így múltak - el egynehány napok szakadatlan síránkozásokban, míg végre a' makacs lehetetlenség elgátolá megfogyatkozott könnyeiknek folyamát, és csak néma epedésekkel keseregték eggyetemben a' háznak eltávozott lelkét, Angyalát, 's mindenét. — Azon kívül a' jó Nénike soha se étethette a' nélkül szerelmes Öccsének rá bízott gerliczéjét, hogy tenger könnyekkel ne öntözte volna meg azoknak eledelét.

Hogy Vásárhelyre érkeztenek, Piroska azonnal megkedveltetett valamennyi Apáczáktól. — Kivált a' Fejedelem - Aszszony, megértvén a' közibek állandó Szűznek szánandó sorsát, 's állandó meghatározását, mint legfőbb kincsét, úgy tekintette Piroskát, a' kinek már eleve kitetszének a' Szentség' jelei ártatlan tekintetéből. — Mivel pedig mind maga a' felesketendő Szűz, mind édes Attya megeggyeztenek benne, sőt Piroska éppen türedelmetlenül várta a' napot, mellyben hittel csatoltasson közibek, nem sokára meghatározódott, hogy három nap' múlva megfog hiteltetni. — Azomban édes Attya mind azért,

eggyetlenegy Leányának a' Klastromba iktatása' szertartásait nem nézhette volna újj keresés nélkül, a' mellyel csak Leányának vérezte volna meg gyermeki szívét, — mind pedig mivel sok, időhaladást nem szenvedő szorgos kötelességei várakoztanak odahaza reá, még a' második napon megvála édes gyermekétől.

Útjában vóltt szíve' fájdalmait se embernyelvvel kiejteni, se ecsettel megfejteni nem áll halandói tehetségben: név nélkül valók vóltak gyötrelmei, hogy egyetlen egy halálba szeretett leányát örökre elhagyta magától. — De még kegyetlenebbek lettenek kínnyai, a' midőn haza érkezővén, még akkor is mindeneket búslakodva, 's minden kedvektől elesve tapasztalt. — Egészen pusztának tetszék atyai szívének roppant Kastélya, mert mindenütt üres nyomaira akadtanak szemei édes Leányának. — Ha szünt is néha egy kevéssé két derék fijának vigasztalásaira kesergése, csak hamar ízetlenekké váltanak azok szívének, 's ismét leánya' angyali alakja ötlött elméjébe, 's annak gyermekkori ártatlan nyájasságai foglalták-el elvesztén kesergő lelkét. — Abban találta eggyedül egy kevéssé enyhülését, ha Piroska' madarait étette, vagy általa plántált, 's nevelt virágjait öntözgette. —

Piroska' feleskettetésinek napja azomban már már jelen vólt. — Előtte való este, minnekutánna megvála társaitól, és a' számára kijelelt czéllába nyúgodalomra vonódek, elő-

vévén Nyárádynak azon levelét, a' mellyben szerelmét nyilatkoztatta-ki előtte, és a' melly még állandóan megvölt birtokában, háromszor is elolvasta azt egyvégtiben és megeredvén már eggynehány nap óta újra meggyültt könnyei, imígy kesergett utánna utóllýára : Oh ! melly szívre-eső-érzékenyen tudta lerajzolni az ártatlan lélek erántam égő fedhetetlen szerelmét ! és én háládatlan — oh boldogtalan sorsom ! még is helyet tudtam engedni az ellene tett árulásoknak szerencsétlen szívemben ? — Oh mért nem nyújtottad legalább addig, hasonlíthatatlan szenvedő ! kínos életedet, míg térdeimre vethettem volna magamat előtted — 's míg minden csepp vére-met kisírhattam volna vétkemnek megszánásában lábaid' poránál ! — De nem ! — magok az Istenek nem engedték azt cselekednem, hogy megfoszszanak gyötrelmeimnek abban lelhetett enyhődésektől — az vólt tudniillik. — Oh ! igen is az vólt igazságos végzések, hogy minden, előtted teendő kesergésemből származható vigasztalásomat megtagadván, halálomig epedezzek éretted ; valamint tégedet is halálodig gyötrött általam lett méltatlan megvettetésednek iszonyatos képzelése. — Oh mért nem hallod most utánad kiáltozó siralmimat ? Oh ! mért nem láthatsz-be gyöt-rődő szívem fenekébe ? Melly név nélkül való lenne meg elégedésed, 's melly tellyesnek találnád az elégtételt, mellyet ártatlanul esett megvettetésedből eredett számhaladó kínaidért haszontalan vártál tölem életedben ! — De

vígasztalódjál kedves Sándorom! alig fogja áldott poraid' halmára lövelni a' felkelendő nap melengető sugarait, már bemutattam végső áldozatomat hív hamvaidnak, és ha nem találhattad e' nyomorúlt életben megnyúgosztalásodat hozzád elidegenedett ölemben, annyival örökebb leszen szent emlékezeted szívében, a' mellynek valamint teneked leggyötrőbb fájdalmaid okoztattak volt hidegségtől, úgy nékem is a' legkíméletlenebb töredelem, és kesergés foglalta-el kebelemet hozzád égett szerelmeknek abba lett vissza-tértével. — Most szólok utóllýára szent árnyékkoddal dicső lélek! oh várj örömmel idvezültt kebeledbe — oda a' hol nagy Teremtőnk előtt minden tartalék nélkül lánczolhattyuk egymást által hév öleléseinkkel, 's minden szemérem nélkül aggathattyuk lelkes csókjainkat egymás' ajakira. — Téged' is utóllýán szorítlak most szívemhez kedves levelke! 's végső csókomat nyomom édesded soraidra, és azután csak némán fogom elvárni a' boldog szempillantást, a' melly a' síron tól összeeggyesítend azzal, a' kit irigyül, 's büntetésre szakasztá-el tőlem a' földön könyörületlen sorsom! — Ezeket mondván, meggyújtá a' térdeplője' könyöklőjén álló két viaszgyertyát, és az éjszakának nagyobb részét Nyáradyért tett buzgó imádkozásában töltötte-el. — De hagyjuk őtet buzgóságában, 's fordúlljunk - vissza a' csata' helyére, a' hol Nyárádynak Piroskához tett végső búcsúzását hallottuk volt.

Hogy Nyárády, minekutánna az ütközet napján páratlan vitézsége által az ellenségnek közepéig béronta, ott a' temérdek sokaságtól leverettetett — 's hogy Andorhoz tett szavai után a' Királytól öszve-hívatott Orvosok az életnek már semmi jelét nem találták mozdulatlan testében, nem kétlem, jól tudják a' figyelmetes Olvasóim — valamint hogy arról is emlékezni fognak, miképpen adta légyen-ki a' Király Nyárády' vitézi el-takaríttatására rendelését. — Mihezképest csak itt kezdek az egymást váltogató ritka történeteknek folytatásához: Alig távozott-el Andor Széplak felé Urának szomorú követtségiben, Nyárádynak holt teste azonnal a' Király' mellék-sátorába vitetett. — Az Orvosok közül egyik se akarta mellette tölteni haszontalan' idejét, minthogy a' többi feltengülhető sebesekek körül mindenikének elég foglalatossága adódott, Nyárádynak pedig köz ítélettel lemondottanak életéről. — Történt azomban (különös Isteni gondviselés!) hogy Nyárádynak azon másik legénnye, a' ki a' többiek közül Andorral együtt megtartotta a' csatában életét, és a' kit bátor magának is ápolgatásra lett volna nagy sebjei miatt szüksége, semmiképpen elnem lehetett Urának holt teste mellül parancsolni, eggyszerre nagy sietséggel orvosokért kiáltozott. Azonnal meg is jelentek egymásután eggynehányan, de megtekintvén a' holt testet, tüstént észre vették megcsalattatásokat: Hijában erősítette a' jelentésihez ragaszkodó hív szolga észrevételének valósá-

gát, 's hijában esküdözött szemeinek két világára, hogy Urából egy alélt sóhajtást tapasztalt kiszökni, semmi hitelt nem adtanak szavának, 's már már feddeni kezdék lázzasztó lármájáért, a' midön kibeszélhetetlen bámulásokra felveté egy kisség a' holtnak vélt Vitéz lankadott szemeit. — Nyomon hírül adatott a' Királynak, 's az egész tábornak Nyárády' élete, 's haladék nélkül öszve sereglettek az Orvosok felidőzésére.

A' Király meghallván, hogy a' halhatatlan Vitéz életének bizonyos jelét adta légyen, hallatlan jutalmat tett-fel annak számára, a' ki egészen helyyre állítaná egészségét, mire nézve szemlátomást épülni kezdett az egész tábortól óhajtott Vitéz, 's olly' hirtelen lábára állott, hogy alig telék bele nyólcz nap, már elhagyhatta sátorát, 's megmutathatta magát a' látása után türedelmetlenül vágyakodó tábornak homloka előtt. — Tapasztalván pedig mindeneknek, de leginkább magának a' Királynak hozzá viseltető rendkívül való szívességeit, 's kedvezéseit, egészen eltele szíve szeméremmel, hogy azokra érdemetlennek érzette magát belsejében, nem is soká türhette lelkiismérete' furdalásait, 's egyenes lélekkel megvallotta a' Király előtt vitéznek látszó cselekedetének okát, 's eredetét. — De a' Király mind a' mellett se hagyott alább eránta fogant szeretetében; — 's csak a' fájt Fejedelmi nemes szívének, hogy Piroskát, már férje lévén, nem juttathatta jeles Vitézzének bajnok karjaiba.

Vége

Vége lévén már a' Fridrikkel volt hárúskodásnak, a' Király vissza-indúlt Vitézzeivel Budának, hogy ott jelesebb Bajnokait megjutalmazza, 's a' Császáron vett dicsőséges győzedelmeknek ünnepét tartsa. — Nyárády ez úttal nem ment a' Királlyal Budára, mert előbb édes Anyához sietet, hogy anyai szívének fájdalmas kesergéseit, a' mellyeket otthon hagyott levele által okozott néki, megjelenésivel eloszlatná. — Erösen meghagyta volt néki mindazáltal Mátyás, hogy végeztvén szülőjének csak futólag teendő látogatását, azonnal felsiessen utánnok Budára. —

Mire Nyárády Várába érkezett, a' Király' igazait nyomozó Ügyvéd' értésére esvén a' Nyárády Nemzettségnek magvaszakadta, már mindeneket pecséttye alá zárolt volt, és a' gazdaságra ügyellő Uradalmi Tiszteknek számadásait rostálgatta. — Melly foglalatosságaiában azomban a' holtnak tartott Uraság' véletlen szemrekerülése által meggátoltatott, és annak mindeneket kezeibe bocsájtani kénytelenítettet. — Nyárády előszer is édes Anyjáról tudakolódzék, 's megértvén a' szomorú cselédektől annak halálát, minden leírást kizáró fájdalomtól fogódott-el magzati árva szíve, és mindenek előtt szüleinek egymás mellett lévő ravataljaikhoz menvén, imígy kesergett azoknak sírhalmára térdelvén: Szenvédjétek-meg oh szeretett édes Szüléim, hogy meghidegült tetemeiteknek poraira borúlhasson szerencsétlen magzatatok. — Ne tekintsetek, boldogításomban véghez vitt páratlan

édes Atyai, 's Anyai fáradozásaitoknak jó-
 sággal tellyes kútfejére imádandó szíveitekre
 kérlek benneteket — oh! ne tekintsétek ha-
 lálotokat eszközölt átkozatos tettemeit. —
 Magok az Istenek tudják, a' kiknek szent szí-
 ne előtt már kipanaszoltátok eddig magatokat
 ellenem; — magok az Istenek tudják, hogy
 se szántszándékosok nem vóltak cselekedeteim,
 se szívemnek roszszra hajlandóságából nem
 szármoztanak. — Rendeltetésem' győzhetetlen
 erőszaka — vagy is inkább kegyetlen sorsom
 ragadott magával, 's annak elkerülhetetlen
 vak kormányja alatt — 's annak elleneállha-
 tatlan kényszerítése által estem-el annyira, 's
 annyiszor fiúi kötelességemtől. — Nyíllatok-
 meg oh gyászos koporsók! oh nyíllatok-meg
 egy halálra keseredett fiúnak végső könyör-
 géseire, 's engedjétek még egyszer meglát-
 nom szent árnyékaikat, hogy kitérván előt-
 tők határtalan bánatomban hasadozó szívemet,
 tapasztalhassák melly képtelenül víjja a' halál
 sínlő életemet, a' mellyet végképpen kisírni
 jöttem könnyeimmel áldott hamvaikhoz. —
 Oh! fogadjátok-el buzgó ajánlásomat dicső
 árnyékok! 's engedjétek helyet meghűltt tete-
 meitek mellett kétségbeesése előtt árvátoknak
 — avagy, ha az Isteneknek, hogy tökéletes
 légyen kemény végezeseknek bétellyesedése,
 még tovább szándékjok sanyargatni akaratlan
 gyilkostokat, esedeztetek, szent színek' látá-
 sában leltt idvességtekre kérlek benneteket,
 mindenható Bírószékek előtt, 's nyerjétek-meg
 hozzátok sóvárgó lelkennek megrongyollott

tetemeiből minél előbb történendő menekedhetését. — Bocsássatok-meg eggyszerismind azon megcsalattatott Angyalnak, a' kihez vonzó határt nem ismerő szeretetemből származott végső elhúnyástok — ártatlan az ő hivatalsága, mert nem szíve' álhatatlansága, hanem a' boldogságunkra ütött ravaszság törette-meg vele idvességemre arányzott hitét. — Keservesen meg is bánta már hiszelékenységet, 's világosan megmutatta kétségbeeséssel vegyes elkeseredését megtévedett szívének, a' midőn kinyilvánodván a' dolog Erdélyivel történt öszvekelek' napján, a' legszívrehatóbb panaszokban magyarázta-ki ágyam' mellett gyötrelmeit. — A' könyörületlen sors' vésszes férgetege ragadta-el olly' rúttól életünk' köz sajkáját, a' melly csak azért vezérle-öszve bennünket, hogy kettőknek nyomorgatásában tellyesebb múlattatását szerezzék kérelhetetlen mérges kényvének, minekutánna csak egymásért élhetvén, örökre széllyel-tépte kötelékeit szíveinknek. — Ezeket zokogván Szüléi' sírjaiknál, mély sebekkel tére - vissza szomorú Várába, 's öszve-vetvén a' mostaniakkal azon kínnyait, a' mellyeket, még Piroskának viszont szeretetét nem tudván, szenvedett, ezeket írta, levetven magát író asztalához, kínos tünődései között:

* * *

Csalatkoztok Szerelmesek,
 Tí! a' kiknek keblében
 Héví szerelem tüzel, — lángol,
 Bár mint Aetna' öblében —

Csalatkoztok, ha véltétek:
 Hogy legvadabb kínotok.
 Mert viszont nem szerettetek;
 Csalatkozik agyotok.

* * *

Szeretni 's nem szerettetni
 Igaz nagy bajt okozhat,
 'S a' gondolat: hogy hálátlant
 Szeretsz, méltán kínozhatsz. —
 De éppen az orvoságtok,
 Hogy hálátlant szerettetek,
 Kit végtére még megvettek,
 Bár most mást ítéljetez. —

* * *

A' lélek' vad gyötrelmei,
 'S a' szív' gyilkos kínyjai
 Legszilajbbul éreztettek,
 'S legmérgezesbbek nyílai
 Akkor, ha híven szerettünk,
 Azonképp' szeretettünk
 Mi is kedveit Bálványunktól,
 'S ő is eped érettünk. —

* * *

'S akkor a' vad, 's mostoha sors
 Úgy helyhezi életünk',
 Hogy örökre szélyt-üzetve
 Egymásé nem lehetünk.
 Ez haj! a' kín, s a' gyötrelm,
 Mellyet ki nem ejthetni, —
 Kín! a' mellynek szörnyűségét
 Nints eset lefesthetni.

* * *

Nékem a' sors e' kint nyújtá
 Poharában ballyával,

Elszakasztván Kedvesemtől
 Kegyetlen ostorával, —
 Kedvesemtől! kit szeretni
 Csak életem' végével
 Szünhetek - meg, — érzi szívem
 Minden percnek tünttével.

A' Király Budára-menet Veszprémnek vé-
 vé úttját. — Még nem hagyta - el egészen
 Palota' határait, a' midőn egy köz Vitézzel
 akadtanak szembe. — Megértvén pedig a' Ki-
 rály egyik késérőjétől, a' ki az előtalált Vi-
 tézt ismérte, hogy az Nyárádynak egyik meg-
 maradott legénnye lenne, magához inté őtet,
 's imígyen szólla hozzá, észre vévén a' fején,
 's egyik karján beköttetett sebeit: Honnét
 öreg Bajnok? — micsoda járatban tévelyegsz
 itt sebes léttedre? — Széplakról jövök Ke-
 gyelmes Fejedelem! felele Andor, 's Uram-
 nak végső kívánságát hajtottam végbe, 's me-
 gyek a' csata' helyére annak sírjához, hogy
 kikeresegjem végső könnyeimet meghültt te-
 temeinek gyászos dombjánál. — Ekkor meg-
 kérdeztetvén a' Királytól követséginek mivól-
 táról, mindeneket pontra elbeszéllett előtte,
 azt se halgatván - el, hogy Piroska még foly-
 vást hajadon lenne. Így értvén a' Király min-
 deneket, név nélkül való volt öröme, hogy
 Nyárádyt még boldognak láthattya Kedvese'
 karjaiban. — Azomban ő is tudtára adta a'
 hív szolgának Ura' életét, 's erősen megpa-
 rancsolván mind neki, mind pedig késérői-
 nek, hogy Piroska' hajadon létét a' legna-
 gyobb titokban tartanák, őtet is magával vi-

vé Budára. — Szüntelen azon törte azután a' Király elméjét: miképpen lephetné-meg a' két szerelmeseket legérzékenyebben, mint-hogy Piroska Nyárádyt holtnak, ez pedig amazt már Erdélyi' Nőjének gondolta lenni. — De tudta volna csak a' nemes szándékú Fejedelem, hogy Piroska már a' Vásárhelyi Monostorba vitetett! —

Csak hamar kigondola azután egy helyesnek tetsző módot, a' mellyel az űldöztetett ritka szerelmeseket a' legérzékenyebb jelenés közben reménylé örökre öszve-kötni, melly feltételének ezközlésére, mihelyest Budára érkezék, azonnal levelet íra az öreg Parlaghynak, és azt két megbízott Vitézei által tüstént el is küldötte Széplakra hozzája.

A' két gyorsan haladó Követek harmadnapra már jókor leszállottanak Parlaghyék' udvarában paripájikról, 's által adván a' Király' írását, ezeket olvasta Piroska' édes Atya belöle :

„Magad tudod kedves elaggott Csatázó!
 „melly minden jutalmazást meghaladó érdem
 „légyen a' veszélyben forgó Hazát önnön vé-
 „re, 's élete' elszánásával megváltani. —
 „Csak a' többiek' felibe emelő megkülömböz-
 „tetéssel lehet meghálálnunk olly' kiváló ne-
 „mes cselekedeteket. — Hárman vagynak Vi-
 „tézeim között, a' kiknek Nyárády után leg-
 „többel tartozom édes Országomnak megtar-
 „tásáért. — Nyilván követték-el halhatatlan
 „tetteiket, azért nyilván akarom Országom-
 „ban a' nép színe előtt örökíteni dicső Nevei-

„ket. Nyólcz napok múlva szándékozom meg-
 „adni vitézi béreket, a' midőn a' Rákoson,
 „halhatatlanító borostyánnal koszorúztatom-
 „környül a' Haza' javára vérrel verejtékezett
 „homlokaikat. — Hozd-le akkorig magaddal
 „Leányodat, öt' választám-ki koszorúzó Szüz-
 „nek, mert ő követtette-el a' dicsőn elesett
 „Nyárádyval hallatlan vitézségét, és így ő
 „legfőbbik oka győzedelmünknek, mellynek
 „ünneplésére okvetetlen elvár benneteket
 „Mátyás.“

Az öreg Parlaghy elolvastván a' levelet,
 sokáig nem tudott a' Követeknek válaszolni:
 A' Király' különös kegyelme, — Nyárády'
 halála — 's Leányának állapotja rendetlen
 képzelődéseket támasztottak elméjében. — Míg
 végre egy öreg csepp buzdúlván-ki bús szem-
 méből, ezen felelettel viszonoza nékik: Vala-
 mint Leányomhoz kinyilatkoztatott kegyelmét
 a' legmélyebb alázatossággal köszönöm nagy
 Királyomnak, úgy parancsolattyát is főhajtó
 engedelmességgel fogadnám, ha leányomat
 atyai hatalmam alól fel nem mentette volna
 rendeltetése. — Ő már a' Vásárhelyi Apácák
 között egyedül Istenének éli napjait. Elme-
 gyek mindazáltal a' Királyi levéllel ezennel
 utánna, és ha megfér kegyelmes Urunknak
 kívánsága a' Klastrom' szabásaival, a' mit a'
 Fejedelem-Aszszony tudni fog, tüstént lesie-
 tek Budára. Magatok addig is térjetekek-
 visza, hogy a' Fejedelem arra az esetre, ha
 talán Leányomat szoros korlátok közé záró
 állapotja eltiltaná a' Királyi kegyelem' elfo-

gadhatásától , más rendelést tehessen. — Magam azomban, megtudván a' dolgot Vásárhelyen , minden esetre nyomon útanatok eredek.

Eltávozván a' Királyi Követek, az öreg Parlaghy egyszeriben Vásárhelynek indúlt, a' hová megérkezhén, melly reménytelen öröm futotta-el édes Atyai szívét, a' midőn a' Monostorban kedves magzattyát ismét láthatta! — olly' dicső vólt, és tiszteletre gerjesztő apáczai ruházattyában, hogy édes Atya nem is merészlett eddig szokott atyai bizodalmaival beszédbe ereszkedni vele. — Még nagyobb lett továbbá a' megfejthetetlen Isteni gondviselésen támadott csudálkozása, a' midőn a' Királyi levelet előmutatván, megértette, hogy Piroskának, egészségének mindeddig tartott hanyatlása még mindeddig meg nem engedte felesküdtetését. —

Emlékezni fog a' figyelmes Olvasó, hogy Piroska a' felesküvésire rendelt nap előtt való estén Nyárádyról elmélkedett lefektekor. — Azon elmélkedései, 's imádságban töltött éjjele annyira megfoszták erejétől, hogy egynehány napokig fekvő beteggé tétetett; — 's innét esett, hogy még folyvást halasztódott felesketése.

Kimagyarázhatatlan, miként örvendett az öreg Parlaghy, hogy Leányának még szabadságában találta a' Királyi parancsolat' teljesítését. — Piroska sem ellenkezett a' jó Fejedelem' kívánságával, ámbátor igen kedvetlenül esett szívének, hogy még egyszer ki-

kellett a' világ' eleibe lépnie , a' mellytől már végképpen elszakadottnak óhajtotta , és gondolta magát lenni. — Azt azonban csak ugyan megkérte még Vásárhelyen édes Attyától , hogy jóllehet a' kegyelmes Király' tesszésiért felvenné is még egyszer magára polgári fehér öltözetét , azt mindazáltal ne kívánnyák , hogy felfedezett arczúlattal tellyesítse tisztségét. — Mirenézve még a' midőn a' Klastromból kilépett , azonnal eltakarta ábrázattyát fehér fátyolával. — Olly' nehezére esett érzékeny szívének az Apáczáktól volt elbúcsúzása , hogy még az úton is bajjal tudta édes Attya elállítani zokogását. — Szinte remegett az ártatlan Szüz félttében , hogy ismét a' szabadban , 's a' világban találta magát , a' mellyben olly' kíméletlenül hánytavetette volt könyörületlen sorsa.

Az Apáczák nem külömbben , a' Fejedelem Aszszonytól az utólsóig , a' legszomorúbakká lettenek elmenetelén , 's szinte megrepdtenek szíveik , hogy a' Klastromnak tükörét , a' mellytől annak legjelesebb tündöklését reménylették , kikénteté közülök a' Fejedelmi parancsolat.

Már a' Követek három nappal az előtt megérkeztek volt Budára , 's a' Király türhetlenül várta a' szempillantást , mellyben az öreg Parlaghy' jelenléttével bizonyos tudósítást vehessen. — Soha se lehetett Nyárádyval , a' ki már ekkor udvarában volt ; — sőt soha se nézhetett csak reá is a' nélkül , hogy meg ne keseredett volna mostoha sorsán saj-

nálkodó szíve. — Azomban a' Széplaki Követekkel folyvást titokban tartatta követségeket, valamint Andort se bocsájtotta Urának szeme eleibe.

A' Vitézek megkoszorúztatására rendelt nap előtt két nappal csak ugyan meg érkezett az öreg Parlaghy is Leányával, a' kiket a' Széplaki Követek (mert rájok vólt bízva azok' megérkezésének idején-jókor teendő kikémlelése) azonnal tisztesen elfogadtanak, és a' számokra rendelt szállásra késértének. — Azon közben megértvén a' Követek Piroskának még mindég szabad vólttát, tüstént a' Király' tudósítására siettek. — Elképzzelhetik Olvasóim, melly határ nélkül lehetett Mátyásnak öröme, hogy nemes szándékát olly' szépen látta foganattyának indulni. — Elestéledvén az idő, titkosan magához vezettette a' Király őket, 's Piroskának, minthogy az még inkább kedvezett szándéka' végbehajtásának, azonnal megengedte, hogy fátyolosan végezhesse tisztét. Az öreg Parlaghynak pedig megvallotta rejtekben Nyárády' életét. — Azomban, hogy minél bizonyosabban elpalástolhassa a' két szerelmeseket egymás előtt, mind az öreg Parlaghynak megtiltotta az ünnepelendő nap előtt szobájából kimenni, mind pedig Nyárádyt egy éppen addig tartandó útzásra elküldötte.

Az öreg Parlaghy leírhatatlan örömét se lehető, se szükséges magyarázgatnom: Majd megszakadott szíve, hogy szeretett édes Leányával nem vólt szabadságában közölni a' ha-

sonlíthatatlanúl-örvendetes újságot. — Könnyezett sokszor a' jámbor Öreg, midőn Piroška néha szobájokban akarattján kívül is Nyárády' nevét sóhajtozta, 's csak kevésben műla, hogy ollyankor a' Királynak adott szavának megtörésére nem vetemedett.

A' következendő napon délest tájban magához hívatta a' Király őket. — Senki se vólt jelen, csak a' két Széplaki Követek. — Ekkor minekelötte maga a' Király magyarázta vólna meg Piroskának, miként kellessék a' felkelő napon véghez vinnie kötelességét, imígy tanulgatta ki tőle Nyárádyhoz égő szerelmét: Melly sajnálatos! hogy ama' derék Nyárády a' csata' piacczán maradt! — Melly véghetetlen vólna örvendezése, 's melly tökéletesen, sött uzsorával tétettne elég neki szenvedéseieért, ha most általad, a' kit olly' példa nélkül szeretett, koszorúztattna-meg bátor homloka, és a' mi több, ha most, a' midőn már téged' más Nőjének tartván, lehetlennék hiszi birtokodat, reménytelenül örökre karjai közé csatlódnál. — Piroška mindezeket mozdúlatlanúl, 's némán halgatá — mivel pedig a' Király erőszakkal is szóra kívánta szerelme eránt fakasztani, így folytatá hevennyiben tovább is beszédjét: Avagy talán még most is haragudnál reá, 's most sem adnád néki kezedet? De láttad vólna csak miként vitézkedett az általa megszagga-tott ellenség' közepette! 's miként mutatta-ki minnyájunknak bámúlására több mint halandó — bajnoki bátorságát, erejét, 's maga —

elszánó hazafiúi nagy szívét! — Pedig ő ezt mind csak azért cselekedte, hogy Piroskáját megnyúgtassa, 's megismértesse vele, melly méltó volt annak szerelmére. — — — Úgy megjárták a' hamiskodó Királynak ezen szavai Piroska' gyenge kebelét, hogy bátor nem láthatták is leeresztetett fátyolán keresztül könnyeit, még is mindenek észre vették esonka sóhajtásaiból, 's fejének lecsüggesztéséből kesergését. — Kimondhatatlan, mint boszszonkodtanak a' jelenlévő két deli Vitézek, hogy a' Király olly' kíméletlenül faggatta az ártatlan teremtetést. — Édes Attya pedig a' legkönyörgőbb szemekkel nézett Mátyásra, 's a' legkeserűbb néma tekintettel esdeklett annak, hogy ne keserítgetné olly' szerfelett édes gyermekét. — De a' Király még mind eddig nem vehetvén szavát a' bánattyában andalgó szűznek, ezekkel kényszerítgette újjonnan megszólalásra, gyengén megfogván kezét: De ugyan mondd-meg szép Piroska! hogyan tudtál annyira elkeményedni ahhoz a' miliomok közül kiváltt jeles Ifjúhoz? — Avagy mért nem vallottad-meg előttem elárúztatását, a' midőn életéért könyörögtél nálam Kassán? Hidd-el én azonnal megvizsgáltattam volna tetteit, és tüstént nyilvánvalóvá lett volna ártatlansága. — De már hasztalan! késő a' holtat orvosolni — jobb másról gondolkozzunk: mit mondanál reá, ha én tenéked egy más jeles Bajnokot ajánlanék férjül? Elhihetd, maga Nyárády is helytelennek tartja, hogy halála után egészen leakarsz a' vi-

lágrról mondani. — Igazságtalanúl bánasz mind a' világgal, hogy kiszakasztod magadat belőle — mind pedig Nyárády' árnyékával, a' mellynek soha se lehet nyugtta, míg tégedet boldognak nem tapasztal, úgymint a' mi egyedül való czéllya vólt élete' feláldozásának. — Tedd-meg legalább azt az egy kedvezést érette, hogy élete' feláldoztának czéllya bétellyesedjék. — Olly' türhetetlenekké lettek már ezekre a' két jelenlévő Bajnokok, hogy ha csak Piroska itt sebesen belé nem vágott volna a' Fejedelem' tanácsoló szavaiba, talán azonnal megtörték volna Királyok' parancsolattját, 's akarattjuk ellen is kikiáltották volna az epedő Szüz előtt Kedvese' életét. — De Piroska, nem halgathatván a' Király' javaslására, hirtelen felszóllala, ezeket mondván zokogása közben akadozva: Örök hálával tartozom ajánlásodért nagy lelkű Fejedelem! a' mellyet hogy el nem fogadhatok, bocsánatot reménylek igazságos szívedtől. — Parancsolhatsz velem, a' miben csak kedvét lelheti Fejedelemséged — mindeneket kész vagyok elkövetni tetszésedre, csak Nyárády' árnyékához ne tétessék hívtelenné általom. — Ne kívánd azért hatalmas Országló! Oh ne kívánd másnak adattni szívemet, a' melly már rég' elhamvadott ama' dicsőültt Bajnokodnak szerelmében. Csak ezt az egyet ne kívánd tőlem kegyelmes Királyom! úgymint a' mit se nékem nem cselekednél javamra, se pedig magadnak dicséretedre. Tudom, boldogságot szándékol eszközölni tanácsoddal, a'

mellynek, ismérvén csak jóra ügyelhető szívedet, öröm tellyes lélekkel engedelmeskednék, ha vagy ki nem aludtak volna már végképpen érzéseim elfojtódott kebelemben, vagy legalább Nyárádynak nem tartoznám örökös hívséggel, a' mellyet minthogy hitemmel fogadtam hasonlíthatatlan szívének, soha se hajóhatok - el tőle kárhozatos vétek nélkül. — Engedd-meg inkább kegyes Királyom! oh engedd a' Monostor' szent falai között zárnom-be életemet, — csak ott fogom egyedül elérni nyúgalmamat, a' mellyet a' világ' kajányjai olly' álnokúl eloroztak bírtokomból — 's csak ott reménylhetem némünémü boldogságomat, a' mellyre olly' igen törekedsz magad is vissza vezérteni. — Igen is ott — a' csendes magányban nyúgtathatom csak meg békételenkedő lelkemet, a' hol tudniillik mindenektől elszakadva csupán helytelen keménységem' megbánásában tengethetem hátra lévő napjaimat. — Ne szakaszsz-el jó Istenünk' szolgálattjától, a' kinek már egész életemet lekötötte magába-tért szivem. Elégedj-meg azzal, hogy még egyszer felszaggattam parancsolatod' tellyesítésében már hegedni indúltt sebeimet, 's még egyszer kiléptem a' világba kedvedért, mellyet, nem hinném, hogy késértgetésben kívánnál tölteni. — — —

Ekkor a' Király helyben hagyván Piroskának minden okoskodásait, és azt maga is megerősítvén feltételében — minekutánna nyájassan megfenyegette volna, hogy meg ne változtatná dícséretes szándékát, elhagyá őket, 's

bellyebb méne palotájába dolgaira. — A' két jelenvöltt Vitézek annyira elbájoltattak Piroška' szavainak édes hangjára, hogy ha csak a' Királytól nem tartottak volna, bizonyosan könnyeikkel bizonyították volna — meg, melly végtelenül fájlalják a' gyönyörű Angyalnak keserű sorsát. —

Piroška szállásokra menvén édes Attyával, sokáig némán ült a' szobának egyik szögében, 's szüntelenül a' Király' érthetetlen magaviseletét, 's vele völtt bánását forgatta elméjében. — Azután elővén a' szobájába vitetett borostyán-lombokat, fonogatni kezdé a' következő napra szükséges koszorúkat. — El nem tudta múlatni, hogy Nyárády' árnyékának is ne fonnyon egyet belőlök. — Helyesen felbokrozgatta azt fekete galandokkal, 's hajából is szőtt belé vagy egy újni kötetet. — Édes Attya kinn a' ház mellett lévő kiseded kertben sétálgatott. Egész erejéből igyekezett kerülni kedves Leányát, attól tartván, ne hogy erőt végyen atyai gyenge szívének örömeinek határtalansága, 's minden tartózkodása mellett is megvallya epedő gyermekének Nyárádynak életben-léttét. — Már a' nap egészen lehanyatlott, midőn a' kertet elhagyta. — Piroška meg is felejtkezett édes Attyáról mély elmélkedésében, mellyből felébresztettvén annak beérkezésével, imígy szólla néki panaszló hangon: Miért kerülsz ma olly' szorgalmasan édes Atyám! Nem de elúntad már némaságomat? Oh szerelmes Nemzöm! nem tudod ám te, miket szenved-

tem én a' Király' megfoghatatlan beszédje miatt. — De el se gondolhatom, miként lehetett olly' kegyetlen hozzám, hogy annyi rendetlen csevegésekkel kínozza szívemet. — Én azt tartom, hogy ő is haragszik rám? Nem de igazom vagyok édes Atyám? de neki is igaza van! — nem is zúgolódom hidegsége ellen méltán bán olly' hidegen velem, a' ki legjelesebb vitézze' halálának oka voltam. — De hát csatázó társai mit mondanának, ha tudnák, hogy én érttem vesztették-el legkedvesebb Barátságokat? — Bizonyosan a' leggyűlöletesebb szemekkel néznének reám, és talán szemembe megkáromlanák hívtelenségemet. — Oh kedves Nyárády! mért nem látod te most, miként megvettem mindenektől éretted, 's miként áll boszszút rajtam az egész Ország, hogy megfosztottam benned legjelesebb hazafijától. — És talán te magad is azért kerülöd árvádat édes Atyám? Te is haragszol rám úgy e érette? Ekkor öszve csókolgatván kezét, oh csak te ne haragudjál reám kedves édes Atyám! ezt mondá végre keservesen — te legalább tudod, melly világosnak látszó volt elárúztatása — de hiszen nem vagyok e kész meglakolni hibámért? 's nem csendesen türöm e kínymat? — Eggy szót se rebeghetett az öreg Szülő ártatlan Magzattyának panaszszára, hanem szeméből kicsordúlt könnyei kétszerezve vitték-végbe nyelvének kötelességét, a' melly által Piroška sokkal inkább megvigasztalódott, hogy sem akár melly' hosszú szóbeli derítgetésekre. — Jól látta az öreg Par-

Parlaghy, hogy az asztalon négy koszorúk feküdnének, azomban, mintha észre se vette volna, kérdést se tett rólok, hanem a' Királynak alattomban még is megjelentette. — Kevéssel ezután megjelentek nálók a' két ifiú Parlaghy, és Kincsey, kik csak akkorban értek-le Budára a' győzedelmi ünneplésre. — Mőd nélkül örültek, ámbátor nem tudták Nyárády' életét, hogy Piroska még nem esküdtetett-fel Vásárhelyen, és mivel jó kedvét sajdították, reményleni kezdték, hogy talán vissza - csalhattják magokkal Széplakra. — Még azon este el is kezdték esdekléseiket, azomban mind hasztalan volt, mert Piroska csak a' Kalastromba vágyakodott, 's alig is várta, hogy a' vitézi ünnep' szertartásai végeződjenek, és azután vissza indulhasson.

Piroskának azon éjszakája szokatlan szomorú volt. — Minekelőtte lefeküdt volna, kezébe vette a' Nyárády' árnyékának készített koszorút, és ezen gondolattjai közben: melly megnevezhetetlen érzésekkel kerítené-meg azzal Nyárády' gazdag szeghaját — 's melly kész lenne annak lábaihoz borúlni, 's ellene elkövetett méltatlanságának bocsánattját koldúlni — — számtalanszor megesókolta az érzéketlen borostyánt, 's egészen megöntözte sűrű könnyeivel. — Egymást váltogatták pihenésiben szomorú álmai. — A' többi között úgy tetszék nékie, mintha Nyárádyt is a' koszorús Vitézek között látta volna, de holt-halavány arczúlattal, 's minden mozdulat, 's élet nélkül — továbbá úgy látszék szemeinek,

mintha megszegült volna annak nyaka, midőn a' koszorút fejére tette, 's leesett volna róla. — Még alig kezdett hajnallani, a' midőn felébredett, azonnal eszébe ötlött Nyárádjáról vólta álma, a' mellyről egy kevéssé búsan elmélkedvén, minthogy meg se gondolhatta, hogy édes Attya, a' ki a' mellette lévő benyilóban nyúgodott, már felébredt légyen, imígy siránkozott lassudan eresztett hangokban: Oh boldogtalan szívem! tehát még is haragszik reám Nyárády? Hah! még árnyéka se akarta elfogadni tölem szolgálatomat! Melly hasztalan' bíztam páratlan nagy lelkiségében! — melly igazságtalanúl hízelkedtem magamnak, hogy megbocsájtotta vétkeket! — Avagy hogy is gondolhattam, hogy egy olly' károhozatos vétket is meglehessen bocsájtani? — Hasonlíthatatlan ugyan az ő jósága, 's meg is bocsájtana, tudom, hallatlan vétkemnek, de bizonyosan magok az Istenek nem engedik azt neki cselekedni, hogy valamint meghajthatatlan vólta eránta keménységem, úgy ezen egygyetlen egy vígasztalásától is megfosztattván epedő szívem, megengesztelhetetlen légyen keserűségem is. — De méltán! méltán megkérelhetetlenek hozzám az igazságos Istenek! igen is méltán vonnyák-meg tölem kegyelmet, mert legnemesebb Teremtéseknek esett helytelen kegyetlenségem miatt kimúlása. — Türedelmesen szenvedem azért sanyarú haragtokat, csak azt az egygyet engedjétek-meg sínlődő szívemnek, hogy feltalálja az útát, mellyen még vissza-juthat kegyelmelekbe. —

Oh csak azon eszközöket ne rejtsétek-el előttem, a' mellyek által kitisztíthatom magamat vétkem' szennyéből, és érdemessé lehetek, legalább a' másik világban, Nyárádynak hozzáam leendő vissza-édesülésére.

Mind hallotta ezeket az öreg Parlaghy' mert Atyai szívének név nélkül való öröme, hogy ártatlan szenvedő édes leányát még azon nap' boldognak fogja látni, már rég' elrepenté a' kelletlen álmot szemeiről — nem akarta mindazáltal észre vétetni Piroskával ébrenléttét, ne hogy még jobban megkeserítse általa, mivel ő édes Attya előtt mindég titkolta szenvedéseit.

Eljött végtére az idő, mellyben Piroskának a' koszorúzásra kellett készülnie. — Még soha életében nem igyekezett oly' helyesen öltözködni, mint most. — Maga se tudta, mi szokatlan hiúság fúrta-be magát szívébe — elég az, hogy semmit el nem mulatott csinosgatásában, a' mi csak nevelhette gyönyörű természetnek díszeit. — Nem győztek a' hozzá érkezett Testvérjei elegendőképpen csudálkozni, hogy szeretett Húgokat, a' ki a' világról egyáltalán fogva lemondott, 's még csak nyílt arcczal sem akart az Ország' ünnepén megjelenni — oly' daliásan felpiperézkedve találták: — Kíméletlen-gazdagon volt a' legdrágább csipkéekkel felbodorozva patyolat - ruhája, — 's menttekor a' leggyönyörűbb csíkos pántlikák repkedtek a' levegőben hajlékony könnyű termete után. — Olly' szokatlan-szépnek tetszék szemeknek a'

kellemetes lélek, 's olly' felséges tekintetűnek, hogy hozzá atyafi léttel se tudták, miképpen kellessen bánniok vele, — a' mi több, maga édes Attya is csak nem idegent illető kíméléssel, 's tisztelettel viseltetett éránta. — Az udvarló Komornák pedig, a' kik a' Király Palotából küldettek szolgálattára, mint egy Istenséggel, úgy bántak vele felöltöztetésében, 's végezvén kötelességeket, az egész Palotát meghangoztatták fénnyeinek dicséretével: Olly' szép a' koszorúzó Szüz, azt mondák közülök némellyek, mint egy szelíd hajnal, — éhen szomjan se tudnám magamat únttig kinézni rajta. — Mások ismét: olly' gyönyörű a' koszorúzó Szüz, mint egy megtestesültt Angyal, a' mennyben képzelem, társaságában lévén, magamat. — Azt azonban egyike se tudta megmondani, hogy kicsoda, és honnét való légyen.

Már a' vitéz seregek mind a' Rákosra gyűltenek, egyedül a' Királyt, és a' koszorúzó Szüzet várták még csak közibek. — A' Király az alatt elcsalta a' negyedik koszorút Piroskától, azt igérvén, hogy azt majd Nyárády' sírja' oszlopára fogja függeszteni egy csupán a' végre tartandó vitézi ünnepen. — Fájjalta ugyan szíve, hogy megkellett fosztódnia tőle, mert ő azt örökre megakarta még a' Monostorban is tartani magánál — sőt a' sírba is azzal szándékozott leszállani, hogy azt legalább a' másik világon mutathatná-bé Nyárádyjának, — igen megnyúgosztalódott mindazáltal azon ígéretére, hogy azt annak

sirja' kövére helyhez teti. — Kértek nem sokára a' mezőbe a' Király is Piroskával. — Emez Mátyás' mellék - sátorában jobbra szállítatott-le hintójából. — Az ünnep' három Vitézei pedig a' bal oldal - sátorában voltak mellette. — Piroška még semmit se tudott róla, kik lennének a' felkoszorúzendó Bajnokok, valamint a' koszorúzó Szűzet se ismérte a' Királyon, a' két Széplaki Követeken, 's Atyafiain kívül senki is, mert mindezeknek szorosán megvölt parancsolva annak titokban tartása.

Azomban három Bajnokok már kiállítottak a' Tábor' homloka eleibe, a' melly azután, egy gömbölyeg lánczot formálván, közbe vette őket. — Azonnal oda jelent a' Király is a' koszorúzó Szűzzel, 's Udvarával. — Mindeneknek szemei Piroška' páratlan természetére ragadtattak, és valamint mindenegyik tisztelve bámúlta szálás karsú testének pompáját, úgy ki ki meglegedetlen vólt magában, hogy nem nézhetett annak tekintetébe, a' kinek olly' felséget fedezett-fel remek növése, 's minden mozdúlása. — Magok a' három koszorúzendó Bajnokok is megfledkeztek dicsőségekről, olly' soha nem látott szép Teremtést látván feléjek lépdesni. -- Sőt az érzéketlenné vált Nyárády, a' kinek Piroškától esett elszakadása ólta soha se akadtanak-meg semminémü tárgyon szemei, maga is pillanas nélkül nézte az elejbe érkezett gyönyörű Test - alkatot. — Azomban se Nyárády Piroškát szem - boritékja miatt — se Piroška

Nyárádyt, lelévén vitézi módra eresztve vas sisakja meg nem ismérhette. — De különben is, hogyan juthatott volna csak eszébe is akár Nyárádynak Piroska' otléte, a' kit már Aszszonynak lenni vélvén, nem illehetett afféle tisztség? — akár pedig Piroskának Nyárády' életben-léte, a' kit a' Király, 's az egész világ már régen megholttnak mondott? —

A' midőn már egészen oda jutottanak, a' hol Piroskának, a' Királytól vezetettvén, három garádicson kellett fellépnie a' fegyverekből készültt pólczon álló három bajnokhoz, egyszerre megdördültek a' számtalan ágyúk, mellyre a' tábor' kürttyei, 's tárogatóji azonnal felriadoztanak. — Azután általvén a' Királytól Piroska az egyik koszorút, azt a' koszorúzó Bajnokok' elsejének, tett főhajtása után, a' ki ekkor fél térdére esett, ezen szavai közben: „Vedd-által tölem a' halhatatlanító Borostyánt, mellyet a' Király, és a' haza nyújt győzedelmes Vitézzének;“ — fejére helyezettette. — Nem különben ment végbe a' másodikkal is a' vitézi szertartás, és az ágyúk' durrogása, 's a' tárogatók' harsogása mindeneggyik' felkoszorúztatása után megújúltanak. — Nem kétlem, sajdítani fogják a' figyelmes Olvasók, hogy a' két előre megkoszorúzott Bajnokok Nagy Simon, és Zsigmond a' Szentgyörgyi Grófok' egyike vóltanak. — Most már a' harmadik koszorút vette-által a' Király' kezéből Piroska; — de melly kimondhatatlanúl megkese-

redett, a' midőn reá ismert, hogy azon koszorú adatott légyen kezébe, a' mellyet Nyárady' árnyékának készített. — Sokáig mozdulatlanúl állott helyében — háromszor is vissza-fordúlt a' Király felé, hogy észre vétetné vele Nyárady' koszorúját, 's mást nyújtatna vele helyébe — de mind hasztalan volt: — a' Király elmosolyodván, újonnan is azt intette, hogy tellyesítené kötelességét. — Látván tehát Piroska, hogy a' Király nem tévedésből, hanem önként akarná azt a' koszorút tétetni harmadik bajnoka, fejére, iszonyúképpen dühödött a' fájdalom dagadozó mellyében, 's keresztül futván elméjén az a' gondolat, hogy ő azon koszorúba hajából is font légyen egy fürtöt — hogy ismét, mennyi könnyeivel öntözte légyen azt meg, — de leginkább, hogy mit ítélné az egész tábor felőle, hogy ő azon, ámbátor előtte ismeretlen harmadik Bajnoknak fejére olly' pántlikákkal ékesített, 's a' többtől annyira kiváló koszorút tészen — — — minden tetemei reszkettenek szívének kínos elszorúttában. — De mit tudott tenni az ártatlan szelíd Teremtés egyebet engedelmeskedésnél?! — Háromszor is erőszakoskodott magán, hogy zokogás nélkül mondhatná-el a' harmadik Vitéznek is a' többihez tett szavait, 's háromszor felemelte a' siratott koszorút, de mindannyiszor megtagadta mind karja, mind pedig nyelve szolgálattját. — Végére elszégyenlvén magát, hogy a' Tábor előtt annyira restelkednék tiszt-ségében, erőtt vett hatalmas indulattjain, 's

elmondván, a' mint akadozva megtehette, az ajánló beszédet, fejére tette a' harmadik Bajnoknak is a' szívszakadva sajnáltt koszorút. — Imígy végezödvén a' vitézi koszorúzás, még egyszer kisüttettek az ágyúk, 's minden felel hallatszott a' kiáltozás „Éllyen a' Magyarok' meggyözhethetlen Királya! — Éllyenck a' Haza' három koszorús Védjei! —

Ekkor eggyenként felhajták a' megkoszorúzott Vitézek sisakjok' ellenzöjét, hogy a' Fejedelmi hála-csókot elfogadják — Nyárády ismét utólyára maradott. — Alig hajtotta völt fel sisakját, Piroska azonnal reá ismert benne Kedvesére. — Abban a' perczben megtörtének alatta remegö térdei, 's Nyárádynak lábaihoz roskadott. Nyárády elrémülvén a' szép Szüz' elestén, magát-feledve hajolt-le ahhoz, hogy felemellye lábaitól; — de melly név nélkül való völt bámúlása, 's megütközése! a' midön az ellankadott Szüzben Erdélyinére, szíve' eggyetleneggy bálványára ismértenek szemei. — Piroska nem ájúltt völt el egészen, csak crejétöl fosztatott-meg az érdeklött koszorú miatt völtt iménti lelki vívódásai, 's Nyárádynak megpillantása által. — Az öreg Parlaghy, 's fijai, a' kik a' Király' kísézői közé vonúltak-el, meglátván Piroska' esetét, azonnal oda termettek. — Észre vévén öket Nyárády, kiváltképpen pedig Parlaghy Gáspárt, a' kit ö mindedig Erdélyinek, és Piroska' Férfjének tartott, a' karjai között pihenö Szüzet azonnal által - adá Gáspárnak, ezeket mondván a' szánakozásra legméltöb

tekintettel: Már ez sok töletek könyörületlen Istenek! — Ide is elküldöttétek hozzám nyugalmam' kegyetlen háborgatóját, és még ezt az egy napot sem engedtétek csendesen élnem — által Királyomnak, 's Hazámnak közöremében?! — — — Azután Piroskának édes Attyához, 's Testvérjeihez fordulván, a' kik akkor a' Nyárády' imént tett szavaira egészen elalélt Piroskának magához térítésében foglalatoskodtak, ezeket mondá még keseredett hangon: De hogyan is lehetétek hozzám olly' kegyetlenek? Szánakozhatatlanok! hogy még egyszer szemeim' eleibe hozzátok azt, a' kinek még csak emlékezete is elég vólt kétségbe ejteni szívemet, és a' kit már halálom által óhajtottam örökre elkerülni. — Elégellyétek-meg már, kérlek benneteket, szenvedéseimet, 's gondollyátok-meg, hogy már mind a' két szülőmet eltemettétek velem elkövetett méltatlan bánástok által. — Ne kívánnjátok, halhatatlan lelketek' jövendő sorsára kényszerítlek benneteket, ha életetek' vissza-adójához semmi különös kötelességet nem éreztek is elkérgesültt mellyeitekben; ne kívánnjátok, hogy szüléimnek tartozott fiúi szófogadásom' elmúlasztásában elkövetett vétkeimet, Királyomnak, 's Hazámnak adott szavam' megtörésével is nagyítsam, 's ne ölessétek-el velem erőszakosan életemet, a' mellyet annyiszor elszántam a' tiétek' megtartására, és a' mellynek már hittel fogadtam Királyom előtt Hazám' szolgáltyára leendő fordítását. —

Minekutánna a' Király a' három koszorús Vitézekkel Palotájába érkezett, ki ki széllyel méne mellöle a' maga szobájába, hogy haza - menet béporzódott köntöseiket kitisztogattattván, tisztessen jelenhetnének - meg Fejedelmek' asztalánál. — Nyárády az örömtől egészen elrészegedve, Piroskájától fontt koszorúját csókolgatta, eszébe se jutván hamarjában, hogy az már más' hitesse lenne. — Azomban reménytelen gyorsasággal nála termettek Piroskának két testvérjei, és azt, örömkönnyeket hullatva ölelték-által egymás után. Nyárády ellenben, meglátván Erdélyit, és ezáltal eszébe jutván Piroska' Aszszonyi állapottyá, engesztelhetetlenül elkeseredett, 's a' koszorúztatásakor tett panaszsaival kezdette őket ismét megtámadni. De ezek újjonnan által - ölelvén szeretett Bátyyokat, világosan értésire adták Piroska' állapottyát, a' midön is így szólla hozzá Parlaghy Gábor: Ne taszíts-el magadtól igazságtalanul koszurús Bajnok! — Nem megkomorítani jöttünk mi páratlan vitézséged' dicsőséges ünnepét, — se nemes szívednek méltó örömét megkeseríteni, hanem hogy kebeledbe hozzuk szenvedéseidnek tárgyát, a' mellyet az igazságos Egek magok tagadtak-meg eddig óhajtasaidnak, hogy valamint utánna égő szívedtől lett elszakasztásával rend kívül való fájdalokat okoztanak nemes szívednek, úgy a' legesudálatosabb úton tartván azt meg számodra, örömedet is, mellyet az általad megmentett Haza' buzgó-sága kívánt ma kiárasztani köz hálájával, mel-

lyedben, rendkívül valóvá, 's hasonlíthatatlanná tehessék. — Tudjad azért, hogy Piroška még folyvást megtartotta számodra pártját, és ezen Ifiú, a' kit te eddig Erdélyinek, 's Húgom' Férjinek tartottál, mind nekem, mind Piroskának testvérünk. — Tovább is akarta még folytatni Parlaghy Gábor beszédjét, de Nyárády, megértvén az elveszett üdvességit vissza-adó reménytelen újságot, egészen magán kívül ragadtatott véghetetlen örömében, 's mint egy hallottaiból feltámadó szerencsétlen, midőn a' büntető pallostól véletlenül megmenti a' kegyelem-szó életét, úgy elfogódott szíve az elviselhetetlen örömeztől, 's ezerszer is megerősítette magának a' hallott újságnak hihetetlen valóságát. — Elbeszéltek azután előtte, miképpen vólt légyen elárúltatva Dúshegyinétől, és így melly ártatlanul idegenedett volt-el tőle Piroška. — Megtudván továbbá tőlök, hogy Piroška a' Palotának túlsó szárnyában lenne, százszor is néki eredett, hogy hozzá futamván, a' dolognak szemes tanúja lehetne, de a' mértéktelen örömét mérsékelő két Testvérek mindannyiszor ellenn szegeztek magokat esedezéseikkel szándékának. — Végtére mindeneket megbeszéltek néki, a' mik azon szomorú esküvés' napja ólta történtenek Húgokkal: miképpen nyilvánodott légyen-ki tudniillik, hogy Erdélyi Testvérjek légyen — miként küldötte nek azonnal felkeresésire — miként hozta-meg nekik a' gyászos hírt haláláról legénnye, — miként szakasztá-el magát

örökre tölök Piroska, hogy a' Vásárhelyi Apáczák között élhesse - el hátra lévő napjait — — 's több afféléket. —

Ki merné itt fejtegetni Nyárádynak megnevezhetetlen érzéseit, a' mellyek Piroska' Bátyyainak beszédjére szinte a' mennybe ragadák édes árjaikkal? — Semmit nem tudott egyebet tenni a' boldog! — az idvességire jutott Szerelmes! csak némán élte a' szívének megnyílt Menyországot, — 's csak kikizúdúltt öröm-könnyei jelentették, melly elviselhetetlenek lennének csak kínlódáshoz, 's epedéshez szokott kebelének az Isteni öröm' temérdek özönnyei.

Piroska Mátyás' rendeléséből a' Király' Palotájába vitetett, holott végtére magához térvén pihenéséből, 's csak egyedül édes Attyát tapasztalván ágya' fejénél, imígy szólla hozzá bádjadott hangon: Ugyan lehetséges e édes Atyám! hogy Nyárádyt láttam volna a' koszorús Vitézek között? — Ekkor észre vévén, hogy édes Attya mosolyogna: De te nevetsz? azt mondá elkeseredve, — értem mit akarsz jelenteni általa! Hát csak ugyan ismét álmomban jelent-meg előttem?! Oh Istenem! melly bizonyosnak tetszék szemeimnek, hogy valójában látták ötet. — De mi csoda szokatlan érzéketlenséget árúl-el mosolygásod édes Atyám?! Hogyan, hát már te se szánod többé szeretett Leányodat?! — hol találok már ezentúl vigasztalást, ha még édes Atyámat sem indítták-meg szünhetetlen kínnyaim, a' mellyeket olly' részvétellel en-

gedtél eddig mindenkor kiöntenem atyai szíved előtt?! — — — — Öröm-könny csillogott a' szerelmes magzattya' közelgető boldogsága képzelgetésében elmerültt ősz Atyának homályos szemeiből, 's nem tudván tovább epedéseiben hagyni imádott gyermekét titkolódzásával, imígy felele annak, a' midőn nem bírván mértéktelen atyai szeretetével, annak jobb kezét, mellyel édes Attya' nyakát átkarolva ölelte, előbb eggynehányszor megcsókolta: Ne ütközz-meg örvendetes tekintetben édes Leányom! a' magad' boldogsága széllyesztette-el eddig komorkodott búmat homlokomról: Tuddjad tehát, Nyárády él, és még ma öszve esküdtet a' Király benneteket. — Én ezt még ide érkezésünk' napján megtudtam tőle, de mind eddig nem vólt szabadságomban kijelenteni előtted. — Vigyázz mindazáltal indulatidra édes Gyermekem!'s ne engedd hogy mértéktelen örömedben megfeledkezzél magadról. — A' Király nem sokára által-jön szobánkba Nyárádyval; — jól elkészüllyél elfogadásokra. — Leírhatatlan, miként repesett az öröm Piroska' gyenge kebelében, és talán nem sokkal kevesebbet szenvedett annak határtalan, 's felesleg vóltától, mint annakelőtte fájdalmaitól. — De eszibe jutván Nyárády' hidegsége, a' mellyel által-adá a' földről lett felemeltetésekor Véreinek, ismét szomorúra vála bádjadott arczája, 's azt kérdé nyúghatatlan szívvel édes Attyától: Oh! hát nem haragudna reám Nyárády? hiszen ő engem' nyúgalma' háborítója-

nak nevezett?! — Igen, azt felelé édes Attya, mert ő még mind eddig nem tudta, hogy Gáspár Testvéred légyen, 's hogy te még most is szabad hajadon vagy. — Így értvén a' dolgot Piroska, alig tudta feltartóztatni édes Attya, hogy maga nem szaladott a' Királyhoz, 's Nyárádyhoz kisírni magát Kedvese' lábainál örömében, a' mellynek egészen elakarta zárni addig kebelét, míg Nyárádyjától a' legkeserűbb síralommal meg nem kéri méltatlan megvettetése' hocsánattyát.

Azomban hirtelen megnyílik az ajtó, 's a' Király lépett-be hozzájuk Nyárádyt vezetve. — Piroska annyira megfélemlt Nyárádyt szobájában jönni látván, és a' Király' jelenléte miatt annyira elfogta szemérmessége, hogy végképpen megfélemlkezvén magáról, a' mellette álló édes Attyának vállaira borúla, 's annak kebelében igyekezett elrejtteni elpirúltt arcáját. — A' mit tapasztalván a' nyájas Fejedelem ezeket mondá néki Nyárádyra mutatván: Imhol nagyon szép Apácza! azon rémítő Vitéz, a' ki Nyárádyd' számára készített koszorúdat igazságtalan parancsolatomra megnyerte, és a' kinek a' koszorúzás után felfedezett tekintete olly' igen megháborította megfélemlt szívedet. — Magam hoztam-el ötet most hozzád, hogy mind az erőszakosan kicsikartt, és nem is az ő számára készültt koszorút vissza-bocsássa kezedbe, mind pedig miatta történtt elájulásodért megkövessen. — Büntesd-meg ötet, a' mint tettségéd tartya, megháboríttatásodért: magadat

teszlek egyedül Bírójává. — Kevés idő múlva azután elvárlak hozzám benneteket, hogy mind ő neki megadjam az általatd kimondandó büntetést, mind pedig magadat megjutalmazzalak a' máj tisztségében véghez vitt fáradságodért. — Ekkor ott hagyván a' mosolygó Király Nyárádyt, eltávozott közülök.

Alig vette - ki a' Király szobájokból lábait, Nyárády azonnal térdeire vetette magát Piroska' lábainál, a' ki még folyvást édes Attyára borúlva lankadozott. — A' világért se mert vólna Nyárádynak szemébe tekinteni, a' kit oly kíméletlen szenvedésekre kárhoztott hívtelensége által, és a' kit csak csupán azért gondolt most magához jönni, hogy a' legméltóbb panaszokban hányva szemére hitetlen elidegenedését. — De melly leírhatatlan vala érzéseinek mellyét feszítgető olvadozása, a' midőn lábait Nyárádytól által-külsoltattni érezte, és a' megérdemlett feddés helyett, ezeket hallotta tőle a' legesdeklőbb hangon mondattni: Oh ne fordítsd - el tőlem sorsom' határozó szemeidet szívemnek imádott Angyala! a' mellyeknek nem külömbben sóvárogtam kegyelmes pillantása után, mint a' bűneik' díjjában tévelygő lelkek az Istenek' színe' látására vágyakodnak. — Ne kívánd, szép ajakaiddal fogadott szent hited' emlékezetére kérlek, oh! ne kívánd, hogy a' mit távól-léttedben, — legmostohább sorsomnak halálra gyötrő markában is eltudtam kerülni, lábaddal kényteleníttessem kécségbe esni, — 's szeplőtelen füleidnek hallattára káromol-

lyam - meg a' mennyei végzést, 's átkozzam-
 meg idvességemnek azon elrablóját, a' kinek
 legvadabb fájdalmaim között bocsájtottam-
 meg már álnok árulásáért. — Oh! ne kívánd,
 hogy feltaláltt idvezülésem' perczenetében, —
 's az únttig kiszenvedett szívem előtt megnyílt
 Menny - Ország' küszöbénél, a' hol már sem-
 mi nem látszik megakaszthatni boldogságo-
 mat, — itt, Angyali színe előtt kárhozzam-
 el örökre keménységed miatt. — Oh tekints
 reám kínaimnak ártatlan teremője! 's tapasztal-
 lyad keseredett tekintetemben, melly ki-
 beszélhetetlen gyötrődésire vála lelkemnek
 Bátyáidtól hallott szenvedéseidnek megértése:
 hasonlíthatatlanúl kegyetlenebbek vóltak azok,
 hogy sem a' mellyeket én vigyáztalanságom'
 büntetéséül, és így nem is egészen méltatlanúl
 szenvedtem. — Ah! olvassad utánnad folytt
 könnyeimtől béapadott szemeimben: melly
 soha meg nem csüggedett szeretettel lángol,
 's melly soha meg nem tántorodott hívségben
 hervadozott szerencsétlen szívem éretted, a'
 mellynek minden ütése nevedet hangozta, 's
 minden kívánati utánnad vágyódtak. — Oh!
 nyúgtasd-meg végtére a' soha nem vártt visz-
 zás esetek által már egészen elfélékenyedett
 elmémet, 's tégy bizonyossá csalhatatlan aja-
 kiddal, hogy soha se szakadsz - el többé imá-
 dódtól. — — Avagy, ha megbántódottnak
 találod magadat szerelmem által, a' mellynek
 hajlandóságától magadnak is annyi fájdalmaid
 okoztattak — úgy vedd, (itt keze felé nyúj-
 totta kardját) vedd ezen bátortalan vasat, a'
 melly

melly csak szeplötelen becsületed² szándékozó gyilkosságának, és az ellenségnek vériben tudott egyedül fürödni, és nem vólt elég bátor már régen ennen kínlódo kebelem ellen fordulni — oh! vedd, 's verd-által vele szívemet, a' melly csak tégedet tudott a' világon szeretni, és a' mellynek annyi könnyaidra vála hajlandósága. — Oh! öldd-meg makacs szívemet, hogy nem tudott elhamvadni szerelmében, a' mellyel annyi keserüése okoztatott ártatlan életednek. — Ölj-meg! csak magadtól ne taszítts-el életemnek édes Keserítője! — mindeneket kedvesen vészek kezidől Angyali Szüz Teremtés! csak imádott személyed mellől el ne üdd többé szerencsés rabodat. —

Piroska mindezekre halgatott, 's csak édes Attya tudta, a' kinek válláról patakként ömlött-le édes Leányának szemeiből a' záporló könnyek² szakadatlan árja érzéssel elteltt keblébe — csak az tudta, mely mérték nélkül légyen elkeseredve szerelmes magzattya. — Annyira megjárták tudniillik a' boldogságával nem bíró gyenge Szüzet Nyárádynak megdönthetetlen hívséget magyarázó szavai, hogy azok által minden elevennyé merő érzéssé válván, semmit nem vala tehetségében elkövetni, a' mit izzadó elméje illendőnek tanácsolt. — Számtalanszor vissza-fordúlt a' lábainál térdeplő Kedveséhez, hogy azt fel emelje méltatlan helyheztetéséből, 's magát vesse annak helyébe, — de mindenkor megfoghatkozott annak tellyesítésire ereje, 's

mindannyiszor vissza-csüggedett édes Attya' vállaira szédelgő feje. — Zokogni tudott csak egyedül a' megaláztatott Angyal, 's forró könnyeket önteni. — Míg végre felijedvén Nyárády' utolsó szavaira, a' mellyekkel megölettetéséért esedezett, egygyyszerre felé fordítá sebesen fakadó könnyeiben ázolgó képét, 's kihagyítván annak kezéből az ellenség' kaponyáiban öszve-csorbúlt vasat, ezeket mondá néki, lelkesen megfogván gyenge kezeivel karjait, felemelése közben: Kelj-fel hasonlíthatatlan Szerető! 's ne vérezd, ha csak egészen ki nem akarod szakasztani hasadozó melyemből. — Oh! ne vérezd olly' kíméletlen vágásokkal szívemet. — Nem tégedet, a' ki ártatlanul szenvedted megvettetésedet — engemet illet ezen megalázkodó helyhezet, a' ki örökké szégyenleni fogom, hogy egy vétkezhetetlennek csak kételkedni is tudtam ártatlanságában. — Oh elégedj-meg azzal, páratlan nemes lelkedre kérlek, elégedj-meg azzal, hogy a' világon mindeneknél, még az alacson férgeknél is inkább megaláztattam nagylelkűséged által, a' mellynek annyi méltatlan keserűséget okoztam erántad elkövetett igazságtalan idegenykedésem által, hogy csak példa nélkül való nemesszívűséged bocsájthattya-meg azt szívemnek, 's csak az fogadtathattya veled vissza szeretetedbe méltatlanná lett személyemet. — Oh engedj arczra borúlnom előtted, halhatatlan szerelmedre kényszerítlek, megnevezhetetlen Ifjú! oh engedj előtted arczra borúlnom szeretett

Sándorom! 's hádd, kérhessem bocsánattját ellened elkövetett vétkemnek, ha csak ugyan megtud Szüleid' oktalan gyilkosságának bocsánati olly' határ nélkül megbántódott szived. — Itt térdeire akart ereszkedni Nyárády előtt, de ez által-ölelvén annak természetét, olly' édesdeden szorítá ötet magához, hogy mind a' kettejeknek a' menny' idvességivel határozódott boldogsága. — Nem fejtődött most - ki Piroska a' tüzesen ölelő Legény' remegő karjai közül, mint azt egyébbkor szokta cselekedni, — egészen elvöltt most halva Szüz kebelében a' vonakodó szemérmetség, 's édes Attyának jelen-léttével se gondolván, egészen oda adta magát imádott Kedvesének, 's minden öleléseit, 's minden csókjait sokszorozva viszonozta. — — —

Kinek állna itt tehetségében leírni Nyárády' boldogságát? Kinek megmagyarázni idvességes elragadtatását? a' midőn a' világbámúlta Szüzet, kinek mindenek, még magok az Apáczák is annyira imádták hallatlan virtussait, 's kívül még maga a' Király, sőt önnön édes Attya is szokatlan tisztelettel bántak angyali ártatlansággal tellyes társaságában, — azt, most magát egészen által-adva, az ölében egész bizodalommal nyugodni, és annak szívét a' magáéval öszvedobogni érzette! — Felöle valójában méltán ellehet mondani: hogy abban az eggynehány pillanatban által élte Nestor százaidat! Semmiről nem tudtanak a' boldogok, a' mi rajtukon kívül vólt, 's talán örökre elmerültek vólna szí-

veiknek édes ömledezésében, ha csak a' Királyi Követ közibek nem érkezett volna meghívásokra. — A' világtól könnyebben megtudtak volna válni, mint most egymás karjaiból kiszakadni, de a' kegyes Fejedelem' parancsolattjának nem lehetett nem engedelmeskedni; — mire nézve kifeselvén egymás ölelésiből, Piroska megfogván Nyáradyja' jobbját, vele együtt letérdelt édes Attya előtt, a' ki mind eddig némán, 's öreg könnyeket hullatva részesült a' két virtuos fiatalok' boldogságában, és azután így szólla édes Attyához esedezve: Add fejünkre áldásodat, szerelmes édes Atyám! hogy soha semmi el ne szakaszthasson többé egymástól bennünket; avagy, ha megkérlelhetetlen sorsunk még se fáradott-ki üldözésünkben, legalább mint Nyáradyé hagyhassam-el életemet, a' melly a' halálnál ezerszer kegyetlenebb lenne nélküle előttem. — Oh áldj-meg bennünket kedves Atyánk! így folytatá Nyárady is Piroska' szavait. — Oh! áldd-meg gyermekeidet, 's légy nekem is édes Atyám, a' kit gyermekeid eránt való mértéktelen szeretete foszta-meg önnön Szüleitől. — Oh! ne halaszd továbbra boldogságomat, a' mellytől olly' számtalanszor eltaszított mostoháalkodó sorsom, de a' mellyre most magok a' csudatévő Istenek látszatnak vissza - vezérteni akarni.

Ekkor öszve adván kezeiket az elaggott életének most újonnan örülni kezdő öreg Parlaghy, olly' Egekbe ható buzgósággal mon-

dotta fejeikre atyai áldását, hogy ha a' változhatatlan sors még tovább is üldözni szándékozott volna őket, most még is szánakodásra fakadt volna megkérlelhetetlen haragja, — sőt magok a' Halandók' sorsait határozó Istennek is lágyabbakká változtatták volna felölök tett kemény rendelkezéseiket, avagy, ha nem szenvedhet megmásolást örök végezések, bizonyosan megbánták volna, hogy legjelesebb két Teremtményeknek, a' kikben leginkább példázodtak Isteni tökéletességeik, olly' göröngyös útat mértenek-ki fedhetetlen életek' pályá - futására. — Végezvén atyai áldását, ezen óhajtásait ragasztá még ahhoz méllyen sóhajtva: Engedje a' kísértésekben kifáradott sors, hogy annyi légyen egymás' társaságában, és birtokában örömetek, a' mennyi vólt eddig azt soha többé nem reménylett szíveitekben kesergétek. — Adja a' virtusaitokat gerjesztő Ég, hogy a' rosszat csak annyiból ismérjétek, hogy azt kerülni tudjátok, 's hogy akaratok ellen is meg ne tévedjétek. — Terjessze-ki felettetek az Isteni gondviselés védő szárnyait, hogy a' világ-
nak temérdek incselkedései soha se közelíthessenek ártatlan életek' Édenéhez. — Örizkedjétek a' szent Házasság' sátánnyaitól, — semminek ne adjatok hitelt, a' mi egymáshoz csatló hívségteknek megdöntésére aranyozna. — Legyetek egymás eránt bizodalommal, 's nyíltt szívűek: minden, bár párányi titkolódzás is idegenséget vonsz maga után, — 's minden legkisebb bizodalmatlan-

ság tágitani szokott a házasság szent kötelékén. — Úgy éllyetek szerelmes gyermekeim: hogy mindenkor készek légyetek vissza-élni lefolytt esztendeiteket, a' jelenlévőket azonban még se kívánjátok az elmúltakkal soha vissza-cserélni. — Az Isten, 's lelkiisméretetek legyenek tanács-adóitok. — Tiszta hű szerelmetek gyümölcseit, — az Egének legédesebb ajándékait, — magzataitokat nem szóval, a' mi többnyire siker nélkül enyészik-el, hanem cselekedeteitekkel, a' mellyeknek holotok után is szív-építő nyomaikat fogják látni, tanítsátok: — Csak úgy fogjátok valaha érezni azt a' mennyéggel rokon örömet, a' melly most idvezíti éltés szíveimet; — 's csak akkor fogjátok mondhatni, hogy az Istenek' legszebb áldásában részesültetek, ha olyan gyermekek fogják majd édesíteni alkonyló napjaitokat, a' millyenekkel engemet álda-meg bennetek a' jótévő Mindenható. — Ezeket mondván karjai közé zárta őket, 's egy egy édes Atyai lelkes csókot nyomván homlokaikra, a' Király' eleibe indúla velek. —

Mátyáspak palotája már ekkor teli volt az Ország' Nagyjainak, 's Nemesseinek színével. — Előterjeszthetetlen, miképpen elbámultanak valamennyien a' koszorúzó Szűznek hasonlíthatatlan szépségén. Most látták ötet tudniillik legelőszér felfedezett arczúlattal, mellynek elragadó gyönyörű vonásaiban a' szelidség, ártatlanság; — de leginkább a' szüzi szemérem, és az ezzel egyesült szép-

lőtelen szerelem olly' mindenható bájjal tündöklöttek, hogy azoknak szemlélésében mind-egyiknek elveszté magát gyönyörködő lelke. — Nem csak a' választott, 's szemén-szedett Vitézek hódoltattak-meg még soha nem látott páratlan kellemei által, hanem még a' legjelesebb nemzeti Hölgyek is megkedvelték angyali tekintetét, és csak egy se találkozott, a' szépségben egyébberánt engedni éppen nem tudó pártás, 's patyolatos felekezet között, a' ki Piroskát neme' legtündöklőbb díszinek, 's legragyogóbb csillagának ne vallotta volna; — sőt szinte végnélkül örültenek, hogy az Istenek' legnemesebb, 's legremekőbb teremtménye társaságokba elegyedett. — Büszkén állott mellette a' mennyországgal se cserélő Nyárády; — sőt a' koporsójához közelgető hattyú-ősz Öröm-Atya is magát-elfelejtő kérkedékeny rátartással kevélykedett annak oldalánál.

Észre vévén a' Király jelenléteteket, azonnal Piroskához közelíte, 's imígy nyájaskodék vele mosolyogva: No kedves szép Apácza! nem megmondám e, hogy jól vigyázz magadra, ne hogy valamellyik Vitézem megváltoztassa szíveddel a' Monostorba készülö szándékokat? — De már látom, hogy csak ugyan igaz az, a' mit a' világ szokott mondani, hogy a' szép Leányok mind változékonyok, és csak addig maradnak hívek valakihez, míg szebet nem találnak nála. — Mit mondana most a' csata' helyén maradott szegény Nyárády, ha feltámadván halottaiból, azt volna kény-

telen tapasztalni, hogy a' Klastromot, mellyben árnyéka' hívséginek szándékoztál áldozni, olly' hevennyiben felcsereledt egy más Bajnoknak ölelgető karjaival? holott én azt gondoltam, hogy magáért Nyárádyért se maradnál-meg már többé a' világban, 's közöttünk. — Szemérmes mosolygással válaszolt Piroska az enyelgő Királynak édesen vagdalkozó beszédjére, — 's az egész gyülekezet áldotta ötöt nyájasságáért. — Azután vissza-helyeztetvén a' Király országlói méltóságát homlokára, gazdag jószággal jutalmazta-meg a' jeles párt az Ország' rendjei előtt, és azokkal együtt az udvari kápolnába indult, a' hol a' reájok váró Pécsi Püspök Nyárády' édes Anyának Bátyya, a' kit tudtokon kívül hívatott-fel Mátyás Baranyából, azonnal öszve-kötötte a' két ritka szerelmeseket a' Szentség' felbonthatatlan kötelékivel. — Úgy omlott Piroskának szemeiből a' szüzi szemérem' harmat-zápora eskettetésekor, mint a' szakadó eső a' bús ég' öléből: — Mindeneket felérzékenyite érdeklő könnyezésével, csak Nyárádyt, az elért boldogságától részeg Nyárádyt nem, a' ki se nem látott, se nem hallott bételtt idvességénél egyebet.

Vége szakadván az esküvésnek, 's az azzal járó ájtatos szertartásoknak gazdagon meg-
 rakott asztalhoz ülteté a' Király valamennyieket palotájában, 's szám-haladó áldások mondattnak a' tele kupák' ürülései közben a' két szerencsés Hitesek' életére. — És így valamint szerfelett valók voltak szenvedéseik,

úgy azoknak jutalmát is renden-kívül vették - el. —

Nem volt már egyéb hátra, hanem hogy a' Széplakiakat is részesekké tegyék ki-meríthetetlen örömeikben, úgymint a' kik szenvedéseikben is mindenkor együtt emésztődtek Piroskával. — Szükségtelen volna itt vége-hossza nélkül ábrázolni: melly megmagyarázhatatlan volt légyen a' jó Nénikének ezen nem várt örömdetes újságra öröme, 's melly eleven vígadozás zengett nem csak a' Parlaghy házban, a' hól Piroska' eltávoztá ólta minden búbanatban epedezett, hanem az egész Városban, 's környékén is, a' hol csak Piroska' szépsége 's ártatlansága, 's Nyárády' nemes szívüése, 's jeles lelke ismértettek. — De leginkább Piroska' leány - társai vóltanak, a' kik helyeket se lelhatték örömeikben, hogy közösen imádott Barátnéjokat olly' vég nélkül szerencésnek hallották, 's tapasztalták. — A' két ifjú Parlaghyról, 's Kincesyről elég légyen azt mondanom, hogy még a' lelketlen testeket is vígságra kényszerítették volna, ha tehetségeikben áll vala. —

Eggynehány napok múlva, hogy Széplakra érkeztek, jelen vólt végtére az elvállás' napja, mellyben Nyárády szerelmes Feleségét várába Baranyába vigye magával. — Lehetetlen vólt Piroskától megtagadni Nénikéjét, a' kinek talán halálába került volna imádott Öccsétől leendő elszakadása. Így tehát minnekutánna mindenektől elbúcsúzott volna a' távozó Jegyes, végre édes Attyának borúla

nyakába, a' mellyen lisírván annak elhagyásán támadott könnyeit, ezeket mondá a' békén szomorkodó Öreg, Nyárády felé fordulván: Elviszed tehát magaddal eggyetlen egy Leányomat érdemekkel telyes Ifiú! Igen is elviszed, mert mind az Isteni gondviselés, mind pedig ritka jelességeid méltán karjaid közzé juttatták. — Csak hogy emlékezz-meg, kérlek, róla, hogy a' világon legbecsesebb kincsemet, — hanyatló napjaimnak eggyetlen egy édesítőjét, — 's egész házannak anyagát viszed-el benne magaddal! — Engemet Fiaimnak java, 's boldogsága nem eresztenek-el veletek; — szívemen hordozom én azoknak is sorsokat, mert jó gyermekek, 's hazafiak lévén, megérdemlik. — Itthon kell közöttök maradnom, hogy könnyen botló Ifiúságokat vezérelyem, és őket a' gazdálkodás' nehéz csínnyaira, a' mellyekhez még nem értenek, oktathassam. — Külömbben is, ha a' Haza' védelme úgy kívánva, nekik a' csata' piacczára szükség, 's illik kiállniok, és akkor magamnak, a' kit arra, fájdalom! elégtelen barban helyheztetett erőmből kivetkeztetett korom, magamnak kell, 's lehet egyedül birtokaikra ügyelnem. — Úgy éllyetek eggyütt-szerelmes Gyermekeim! hogy azon veszteséget, a' mellyet eltávozástokban vallok, helyre üsse azon nyereség, a' melly a' magatok köz boldogságából fog megtérni távolléteken aggódó szívemnek! szeressétek eggy-mást féltékenység nélkül. — Te kedves Vöm! parancsolj Leányomnak hatalom nélkül, te

pedig édes Leányom! engedelmeskedj parancsolat nélkül, — tisztellyétek egymást a' nélkül, hogy egy részről kötelességet, más részről fellyebbvalóságot sejdítettetek. — Mind a' ketten parancsolók lehettek, csak hogy osztán mind a' ketten engedelmeskedjétek. — Így fog betelleyesedni rajtatok atyai áldásom, a' mellyel most szomorúan bocsáttalak - el mellőlem benneteket. —

Hogy Baranyának határaihoz, 's a' völgy-ségbe értenek, már ott várakoztak reájok hív Tisztjei, 's Jobbágyai. — Legelől állott az öreg Andor a' Vár' fegyveres öreivel, 's alig tudott a' lábán megállani, hogy holtnak siratott Urát ismét megláthatta. Mindezekről késértettve eljutottak végre a' Mecsek' hátához, 's Nyárády még távolról megmutatta újjával a' mellette édeskedő Feleségnek, Márénak magasan emelkedett tornyait, és mind a' ketten a' boldog jövőd' édes képzelésében merengtenek. — Két hétig tartott haza-érkezések után a' Várnak, 's Környékének zajgó vígassága. — Minden örült az újj Földes Ur', és Asszony' közibek-érkeztén életének. — Soha semmi se háborította - meg őket boldogságokban. — Számталanszor el-elhaltak az idvezítő érzések' közepette egymásnak meleg ölében. — Számталanszor megkönyvezte Piroška még azután is szeretétt Sándorának miatta szenvedett kinyait; — 's valahányszor a' Mecsek' tisztább nyílásain egymás' karjain sétálgattak, és Nyárády Piroška' nevét a' fák' héjjain itt-ott mélyen bemetszve mutogatta, mindannyi-

szor térdre esett kedves Férje előtt, 's mindannyiszor megújította hívtelensége' bocsánatjának kérelmét, — a' mellyet mindenkor forró ölelésekkel, 's egymásra árasztott könny-'s csók-záporokkal váltottak-fel. —

Eggy esztendő múlva már eggy szép hímesezemő függött pajkoskodva Piroskának életadó hattyú kebelén. — Nehány esztendők' elfolyta után pedig már futkostanak körülöttek hülhetetlen szerelmeknek apró zálogai, a' melyekben még századok múlva is virágzott a' híres-neves Nyárádyak' Nemzetsége.

V é g e.

I. Rész. II-dik Lap. Ki tudja? gyakran
tiszta nap kél borongós hajnal után;
A' zajos tengeren gyászos setét ég alatt is
megleli néha a' kétségbe esett útas a' ki-
kötőhelyet.
'S midőn boldog napjai feltűntek, enyelgve
jár a' partokon,
Rajzolatván kedves barátinak a' kiálltt vesze-
delmeket.

XIII-dik Lap. Szűz Leány soha sem olvasott
Románokat. — — Az, a' ki ellenére ezen
könyv' Címjének (a' magaét érti) innét
csak egy lapot olvas is, az egy elveszett
Leány — —

De ne a' könyvnek tulajdonítsa vesztét, a'
rosz már eleve meg volt magában.

A' Romának megromlott Népeknek szük-
ségesek.

XXVII-dik Lap. A' szerelem nem egyéb
mint csalatás; ő magának úgy mondva,
egy más világot teremt, 's olyan tárgyakkal
környezi magát, a' mellyek nincsenek,
vagy a' mellyeknek maga adta léteket, és
valamint minden érzeményeit képpekké
teszi, nyelve is mindég ékesített, de ezen
ékeségek, minden rend, 's minden egybe-
függés nélkül valók; 's ékessenszóllása an-
nak rendetlenségiben áll.

XXVIII-dik Lap. Mit beszélsz Levelekről,
's a' levelezés' írásmódjáról? midőn annak
írunk, a' kit szeretünk, jut is az akkor
eszünkbe, nem levelek azok többé, mel-
lyeket olyankor írunk, hanem Hymnusok.

XXX-dik Lap. Kemény kínokat, méltatlan
sérelmeket szenvedtem 's ezer gyötrelmet,
ezer szégyent 's ezer csalatást, vad fájdal-
makat, 's sok kegyetlen halált.

II-dik Rész 2-dik Lap. Azt vélem hogy
közel a' part.

Hitemm hogy elált a' szélvész
De hányattatva érezem
Magam a' vész között még is.
'S még egy hitetlen sziklától.
Akarom óvni magamat,
Másik sziklába ütődöm,
Melly amannál sokkal gonoszbb.

270612

Az első Részben.

Lap	sor	Hiba	olvasd:
31	4	öblében	ölében
—	6	magára	magát
34	12	fájdalom	fájlalom
36	7	kedvedből	kegyedből
—	11	lepszeli	leplezi
38	31	végzéseknék	végzésteknek
42	16	melly	mellyek
77	26	mosolygotta	mosolygott
97	29	szép	a' szép
—	30	elszomorodva	elszomoroda
105	19	színeknék	szívének
—	23	házidról	házulról
109	12	él	el
110	6	megkomorodva	megkomoroda
123	25	indítatott	indított
124	28	útnak	únat
137	14	de nem méltán	de méltán
161	15	megvettetés'	a' megvettetés'
167	14	kelle	kellene
168	2	meggátoló	meggátolá
172	5	ítél	nem ítél
185	25	szándékozó	szánakodó
186	26	végheetlen	azon végheetlen
203	12	múlva	múla

A második Részben.

Lap sor	Hiba	olvasd:
3 2	neve'	születése'
— 20	a' napon	az' napon
15 24	Míg	Alig
20 17	el-elsírolása	elsírolása
30 3	Várasunkból?	Várasunkból eltávozol?
41 14	bánt volt,	bánt véle,
57 28	édes	éles
71 20	Nemesek	Nemzetek'
72 14	engedj	elégedj
73 *	felé	felé fekvő
80 22	ha	ha nem
84 26	szabad'	szavad'
100 24	's ha	's haza
106 5	háza tudta hogy	háza' népének
108 27	társainak	társaiknak
110 28	indító	induló
114 1	elfoglak	foglak
121 29	térdeire	térdeidre
134 33	Sándor	Sándora
136 16	adja'	adja a'
138 20	szívire-ható	szívire-ható
139 30	egész	egész a'
140 12	számos	és számos
141 1	házánk	házának
147 14	szemeinek	szemeiknek
148 16	szembetűnő	annyi szembetűnő
149 5	jelét	semmi jelét
151 23	sínlett	sínlette
155 33	azert,	azért mivel
186 18	Báttyokat	Baráttyokat
192 9	színe	színed

A^o Titt. Titt. Előfizetők^o Nevei.

Arad Vármegyében:

Báró Venkheim József, Cs. Kir. Kamarás, és T. N.
Arad Vármegyének Fő-Ispánnya. 10 példányra.

Aczél (Boros-Jenői) Antal, több T. N. Vgyék' Tábla
Birája 2 p.

Aczél (Boros-Jenői) János, több T. N. Vgyék' Tábla
Birája 4 p.

Aczél (Boros-Jenői) József, Cs. Kir. Kamarás, Kapi-
tány, és több T. N. Vgyék' Tábla Birája 2. p.

Aczél (Boros-Jenői) Sándor, Tábla, és Szolga-Biró.
2 péld.

Andrényi Antal, quietált Fő-Hadnagy 2 p.

Babich Márk.

Balás (Sipeki) Sándor, Tábla-Biró.

- B. Bánffy György, Cs. Kir. Kamarás, és Ezredse Kapitány. 4 p.
- Barcsay (Nagy-Barcsai) László, Valmoden-Gimborn 6-dik számú Vasas Ezredében Hadnagy.
- Biró Pál, T. N. Arad Vgye' Al-Jegyzője.
- Bittó (Sárosfalvai) Albert, T. N. Arad Vgye' Al-Ispánnya.
- Bittó (Sárosfalvai) János, Tiszti Al-Ügyvéd, és T. N. Csanád Vgyének Tábla Birája.
- Blaskovits Jó'sef, Kamaralis Számtartó.
- Bochdanovits (Kavnai) Dávid, Tábla-Biró.
- Bohus (Világosvári) János, több T. N. Vgyéknek Tábla-Birája. 10 p.
- Brünek Károly, T. N. Arad Vgye' 2-dik Levél-Tárnoka.
- Buday Jonathán, több Familiák' Ügyvédje.
- Idősb Csernovits (Mácsai) János, Tábla-Biró.
- Gróf Csernovits (Mácsai) Lázárné született Petrovits Anna Aszszonyság. 2 p.
- Csernovits (Mácsai) Péter. Mácsai Birtokos.
- Czárán István, Seprösi Birtokos.
- Dankó János, T. N. Vgye' Levél-Tárnoka.
- Derra (Marodai) Anastasius, T. N. Borsod Vgye' Tábla-Birája. 4 p.
- Deseő (Szent Viszlói) Jó'sef, Cs. Kir. Pensionatus Lovas Kapitány.
- Deseő (Szent Viszlói) Zsigmond, T. N. Arad Vgye' Fő-Birája.
- Edelspacher (Gyoroki) János, Tábla-Biró.
- Edelspacher (Gyoroki) Zsigmond, T. N. Arad Vgye' Fő-Birája.

- Fábián Gábor, a' Világosi Uradalom' Ügyvédje.
 Farkas Gábor, Hites Ügyvéd.
 Farkas János, Hites Ügyvéd.
 Farkas Mihály, Kamaralis Kasznár.
 Farkas Péter, Cancellista.
 Faschikó Jó'sef, T. N. Arad Vármegye' Fő-Ügyvéd-
 je. 2 p.
 Gróf Fekete (Galanthai) Ferencz, Cs. Kir. Kama-
 rás. 2 p.
 Ferenczy János, Kamaralis Ügyvéd.
 B. Forray (Soborsini) András, Cs. Kir. Kamarás,
 és T. N. Krassó Vármegyének Fő-Ispányi Helytar-
 tója. 2. p.
 Franczély Albert, Városi Fő-Jegyző.
 Gábry Sándor, T. N. Arad Vgye' Esküttje.
 Glacz János, T. N. Arad Vgye' Földmérője.
 Grechenek György, Kamaralis Földmérő.
 Handler Ferencz, T. N. Arad Vgye' Al-Adószedője.
 Hegel János.
 Hendrey Pál, Tábla-Biró.
 Hofbauer Ferencz, Tábla-Biró.
 Hollaky Antal, az Erdélyi Kormányshék Titoknoka.
 Hubert Jó'sef, Világosi Plébánus.
 Jakabos János, T. N. Arad Vgye' Szolga-Birája.
 Jankovics Gábor, Ó hitű Egyházi Törvényszéki
 Ügyvéd.
 Jedlicska Jó'sef, Kamaralis Tisztartó.
 Jenkó Károly, Kamaralis Tiszt.
 Joannovich Lázár, T. N. Temes Vgye' Biztossa.
 Kádas Jó'sef.
 Kapdebó Mihály.

- Kiss Gergely, több Familiák' Ügyvédje.
 Klespicz György, Cs. Kir. Sószállító Első Biztos.
 Gróf Koenigszeg Zsigmond.
 Konstantinovits
 Kornély (Holdmézesi) Ambrus, T. N. Békes Vgye'
 Fő-Adószedője 's Tábla-Biró.
 Kornia (Illyci) János, T. N. Arad Vármegye' Es-
 küttje.
 Kovács Ágoston, T. N. Arad Vgye' Szolga-Birája.
 Kovács János, T. N. Arad Vgye' Első Al-Ispán-
 nya. 3 p.
 Kresztits Basíl.
 Kövér Mártony.
 Langó Ferencz, Tábla Biró 's Hites Ügyvéd.
 Lipniczky Ferencz, Paticarius.
 Lovász (Ötvenesi) Imre, Kir. Tanácsos, 2 p.
 Majstorovics.
 Markovits József, Kamaralis Prefektus.
 Mialovits Lázár, Városi Al-Jegyző.
 Miskólczy (Róglatitzai) István, Cs. Kir. Kamarás,
 és több T. N. Vgyék' Tábla-Birája.
 Návoy (Földeáki) Károly, T. N. Csanád Vgye'
 Levél-Tárnoka.
 Neumann Ferencz, több Familiák' Ügyvédje.
 Neumayer Ferencz, Kamarális Ügyvéd.
 Nikolits Ábrahám, hites Ügyvéd.
 Nyéky János, Pécskai Esperest's Plébános.
 Nyéky Mihály, T. N. Csanád Vgye' Fő-Jegyzője.
 Pitner Imre.
 Poppel János, Cs. Kir. Sószállító Biztos.
 Porubszky János, T. N. Arad Vgye' Esküttje.

- Preiszinger Ignác, Világosi Szántartó.
 Probst Mátyás.
 Remekházy (Gurahonezi) Károly.
 Ró'sa József, T. N. Arad Vármegye' Fő-Orvosa, 's
 Tábla-Biró.
 Salamon István, Cs. Kir. Posta Expeditor.
 Salbeck (Petrisi) Györgyné, született Török 'Sofia
 Aszszonyság. 2 p.
 Salbeck (Petrisi) Jakab, több T. N. Vgyék' Tábla-
 Birája. 2 p.
 Sanka Lajos, T. N. Arad Vgye' Esküttje.
 Serguel János, Philosophia' Doctora.
 Slachta Gábor, T. N. Arad Vgye' Fő-Adószedője 's
 Tábla-Birája.
 Somogyi István, T. N. Arad Vármegye Szolga-
 Birája.
 Szál N., Eleki Plébános.
 Szélesy Pál, T. N. Csanád Vármegye Fő-Ügy-
 védje. 2 p:
 Szicher József, Hites Ügyvéd.
 Szoltsány Mihály, Hites Ügyvéd.
 Tolnay Antal.
 Tököly (Kevermesi) György, T. N. Temes Vgye'
 Al-Jegyzője, és több T. N. Vármegyék' Tábla-
 Birája. 6 p.
 Tököly (Kevermesi) Péter, T. N. Csanád Vgye'
 Első Al-Ispánnya, 's több T. N. Vgyék' Tábla-
 Birája. 4 p.
 Török (Váradi) Antal, T. N. Arad Vgye' Szolga-
 Birája.

Török (Várad) Gábor, T. N. Arad Vgye' Al-
Jegyzője. 2 p.

Török (Várad) Mártony, T. N. Arad Vgye' Fő, és
Tábla-Birája. 2 p.

Urbán András, Hites Ügyvéd.

Urbányi (Dubraviczai) Imre, több T. N. Vgyék'
Tábla-Birája.

Vánk Péter, T. N. Arad Vgye' Esküttje.

Várkonyi János.

Idősb Vásárhelyi János, több T. N. Vgyék' Tábla-
Birája. 2 p.

Ifjabb Vásárhelyi János, T. N. Csanád Vgye' Al-
Ügyvédje 's Tábla Birája.

Vinkler Farkas.

Zekovics György, Kamaralis Perceptor.

B a j á n.

Brázay József, Baja Városa' külső Tanácsának Tagja.
Györy János, a' Bátsi Koronális Tiszai Kerületben
Ügyvéd.

Kardos János, T. N. Báts Vármegye' Tiszti Al-
Ügyvédje.

Kaufman Ferencz, a' Bajai Uradalom' Számvevője.
Koller Ferencz.

Latinovits (Borsodi) Gedeon, T. N. Arad Vgye'
Tábla Birája, és T. N. Báts Vgye' Tiszti Al-
Ügyvédje.

Latinovits (Borsodi) Sztaniszló, T. N. Arad Vgye'
Tábla Birája, és T. N. Báts Vgye' Al-Adó-
szedője.

Markos (Ramocsai) Pál, több T. N. Vármegyéknek
Tábla-Birája.

Markulin Simon, T. N. Báts Vármegye' Katonai
Biztosa.

Nagy Pál, a' Bajai Uradalom' Számtartója.

Péterfy András, Cs. Kir. Sós Tiszt.

Piukovits Dániel, T. N. Báts Vármegye Szolga-
Birája.

☞ *Bereg Vármegyében.*

Meják Ferencz, Tisza-Újlaki Só-Perceptor.

Pogán (Csébi) Péter, több T. N. Vármegyék Tábla-
Birája.

Ifjabb Szaploneczay (Szaploneczai) Pál.

Teleky Dániel, Újlaki Számtartó.

Debreczenben.

Báthory István, Esküdt Deák, és a' Poeták' közön-
séges Tanítója.

Dávidházy László, Esküdt Deák.

Farkass (Losonczy) Károly, Agens Ügyvéd.

Nagy László, Theologus Deák.

Hont Vármegyében.

Ambrózy (Sédni) Anna Kisaszszony.

Ambrózy (Sédni) Erzsébet Kisaszszony.

- Ambrózy (Sédeni) Lajosné, született Gyürky Johanna Aszszonyság.
- Baloghy (Baloghi) Antal, Tábla-Biró.
- Baloghy (Baloghi) Imre, T. N. Hont Vármegye' Első Fő-Ügyvédje.
- Gyurtsányi (Moisfalvai) Gábor, T. N. Nógrád Vgye' Al-Ispánnya.
- Luka (Lukanényei) Antal, Tábla-Biró.
- Luka (Lukanényei) Sándor, T. N. Hont Vármegye' Szolga Birája.
- Idősbb Majthényi (Kesseleőkői) László, Cs. Királyi Tanácsos.
- Nyáry (Nyáregyházi) Antal, T. N. Hont Vmegye' Szolga-Birája.
- Palásthy (Palásthi) Victor, Tábla Biró.
- Podhorszky (Podhorai) László, T. N. Hont Vgye' Szolga-Birája.
- Talián (Vizéki) Franciska Kisaszszony.

Ketskeméten.

- Dönits László, Ügyvéd.
- Fekete János.
- Fekete István, Cs. Kir. Fő Ör Mester.
- Ferenczy Gergely, T. N. Pest Vgye' Esküttlje.
- Ferenczy László, Ügyvéd.
- Hajagos András, Patikárius.
- Kováts István, Ügyvéd.
- Ladányi Gergely.
- Nagy József, Ketskemét Városa' Rendes Orvosa.

Nagy István, Ketskeméti Reformatus Professor.
 Pinczés Ferencz.
 Végh Péter, Ketskemét Városánál Cancellista.

Lugoson.

Markovits József, T. N. Krassó Vármegyének Al-
 Jegyzője.
 Papházy János, T. N. Krassó Vármegyének Es-
 küttje.
 Ürményi János, T. N. Krassó Vármegyének Can-
 cellistája.

*Pesten Kulcsár István a' Hazai's Külföldi
 Tudósítások Írójánál:*

Lánczki Mihály Pesti Polgár, és még két Vidékiek.

Pesten Petrószai Trattner Mátyásnál:

Clementisz István, a' Murányi Uniónak Tagja.
 Csányi Imre, a' Nagy-Mányai Uradalom' Tisz-
 tartója.
 Kis Károly, B. Máriassy' Ezrede Granatiros Had-
 nagya.
 Kispert Kristóf.
 Pauer Ferentz Károly.

Szöke Hieronimus; a' Cisterczy Rendből a' Pécsi
 Kir. Gymnasiumban 1ső Humanitás' Professora.
 Tóby Antal Kereskedő.
 Velits Lajos, Ó-Tordai Patikarius.

Pesten Eggenberger Jósefnél.

Özvegy Batsákné született Benyovszky Rozália Asz-
 szonyság.

Eggenberger József Könyváros. 2 p.

Guzmits Isidor, a' Sz. Benedek' Rendből.

Hornyik József, Veszprém Megyebeli Pap.

Klein Mihály 1ső Esztend. Philosophus.

Konké (Pókateleki) József Benedek.

Kürthy Elek.

Reviczky (Revisnyei) Lóránt.

Tahy Gáspárné született Thassy Amalia Aszszonyság.

Posonyban.

Bartal (Belaházi) Györgyné született Benefai Bacsák
 Jóséfa Aszszonyság.

Gróf Berényi (Karancs-Berényi) Lajos, T. N. Posony
 Vgye' Al-Jegyzője.

Bittó (Sárosfalvi) Károly, T. N. Posony Vgye' Al-
 's több Uradalmaknak Rendes Ügyvédje.

Cséhly István, T. N. Posony Vgye' Tábla Birója 's
 Ügyvédje.

- Dóka László, T. N. Posony Vármegye' Szolga-
Birája.
- Fekete (Galanthai) Ferenczné született Benefai Ba-
csák Theresia Aszszonyság.
- Gáál (Gyulai) János, Ügyvéd.
- Hencze (Aszszú-Patak) Istvánné született Nagy-
Jókai Farkas Antonia Aszszonyság.
- Marsovszky (Marsovai) Kamillné született Galanthati
Fekete Antonia Aszszonyság.
- Németh (Nyéki) János, T. N. Posony Vgye' 2dik
Fő-Jegyzője 's Tábla-Birája.
- Németh (Nyéki) Vendel, T. N. Posony Vgye' Tábla
Birája 's Ügyvédje.
- Orosz (Balásfai) Antalné született Benefai Pénczes
Susanna Aszszonyság.
- Prikkel (Réthei) Ferenczné született Belosits Anna
Aszszonyság.
- Szecsey (Bankházi) Ferencz, Ügyvéd.
- Szüllő (Borsai) Lajos, T. N. Posony Vgye' Al-
Ispányi hivatal Cancellistája.
- Takács (Kis-Jókai) Gáspár. T. N. Posony Vgye'
Al-Ispánnya.
- Takácsy Ignác, T. N. Posony Vármegye' Tábla-
Birája.
- Tapoltsányi Zsigmond, T. N. Posony Vgye' Tábla-
Birája.

R o s n y ó n.

- Barna (Melletei) István, Gömör Vgye' Esküttje.
Rosztyné Aszszonyság.
- Schmidt Pálné Aszszonyság.

Somogy Vármegyében.

Lakits 'Sigmundné született Kovács Karolina Aszszonyság.

Paiss Boldi'sár, T. N. Somogy Vgye' 2dik Al-Jegyzője.

Sárközy (Nádasdi) Sándorné született Hollósy Eleonóra Aszszonyság.

Özvegy Szekér Jósefné, született Király Anna Aszszonyság.

Vajda Albertné született Biró Julianna Aszszonyság.

Vasdényey Jánosné született Dóczy Julianna Aszszonyság.

Záborszky Imre, T. N. Somogy Vgyének Szolga-Birája.

Zichy (Nágocsi és Zichi) János, T. N. Somogy Vgye' Szolga-Birája.

Zsille Lajos, Simongáti Kasznár.

S z e g e d e n.

Maróthy Mátyás, Hites Földmérő.

Nátly József, Kir. Posta Ügyellő.

Oexel Jánosné született Andrényi Johanna Aszszonyság.

Pillich István, Szab. Kir. Szeged Városa' Levél Tárnoka.

Schvartz József, Sz. Kir. Szeged Városa' Biztosa.

Vas Vármegyében aláírták.

Békási Békassy Imre, T. N. Vas Vármegyében Fő-Bíró.

Darásporpátzi Darás Lajos, ugyan ott Szolga-Bíró.
Gerber József, Tábla-Bíró.

Guary (Felső Szelestei és Guari) Károly, a' Kir. Táblánál Hites Jegyző.

Hagyárosy László, Hites Ügyvéd.

Hazlinger Györgyné született Szelestey Julianna Aszszonyság.

Horváth József Elek, több Familiák' Ügyvédje.

Hrabowszky Sámuel, Hites Ügyvéd.

Mikos (Tarródházi) János, T. N. Vas Vármegye' Fő-Birája.

Noszlopi Noszlopy Ferencz.

Stettner György, Hites Ügyvéd.

Szabó József, T. N. Vas Vgye' Esküttje.

Szita (Salfai) János, ugyan ott Fő-Bíró.

Szommer József, Uradalmi Ügyvéd.

Veöreös (Budakeszi) Sámuel, Cs. K. nyugalomra lépett Kapitány.

Vidos (Koltai) József, a' Kir. Tábla' Jegyzője.

Nagy Károly, a' Kőszeghi Vidéki Táblánál Hites Ügyvédnél alá írták Tizen.

Szathmár Vármegyében.

Szirmai Szirmay György, Szolga-Biró 10 példány-
nak elszerzésit ígérte.

270612

Szirmai Szirmay György